

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΕΤΟΣ 1^{ον}

Αρ. 1

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΖΟΓΙΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ 1-Τζογια
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
ΑΡΙΘ. 35998

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ Ι. ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25-515

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 45

ΤΜΗΜΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΡΩΝ
ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΑΝΔΡΙΚΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ...

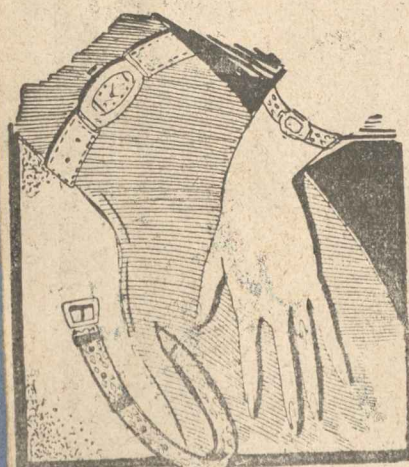
Η τρομακτική ζέστη του καλοκαιριού
έξήντησε τον οργανισμό σας γιαν-
τό τώρα το φθινόπωρον έχετε ανά-
γκην νέων δυνάμεων. Μόνον η Όβο-
μαλτίνη το δραστικότερον των το-
νοτικών δίδει πραγματικώς δύνα-
μιν, υγείαν και ζωτικότητα χάρις
εις τα θρεπτικά στοιχεία των ω-
φελιμωτέρων τροφών εκ των ό-
ποιων παρασκευάζεται εν Έλβετία.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΙΣ ΔΕΙΞΙΜΟΠΟΛΕΙΑ

Dr A. WANDER, S. A. BERNE

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ
Γ. Σ. ΧΡΥΣΟΣΤΑΛΗΣ
17 ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤ.
ΕΛΛΗΝΕΣ

ΟΒΟΜΑΛΤΙΝΗ

Πλεονεία συλλογή διαφόρων λευ-
κών ωρολογίων.

Εργαστάριον κατ' Κατάστημα
Π. ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΣ
Βουκουρεστίου καί Σταδίου.

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

παντός είδους ωρολόγια, παλαιά ασημια,
εικόνες Βυζαντινές, αγγράζω με άνωτέ-
ρας τιμάς όλων των άλλων καταστη-
μάτων.

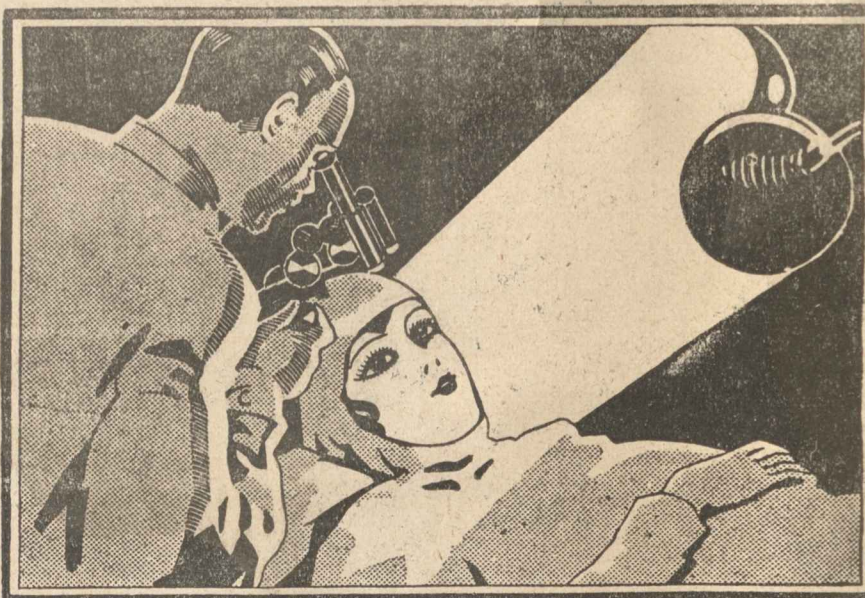
Όστις μάς πωλήσει το χρυσόν ωρο-
λόγιόν του, αναλαμβάνομεν την τοποθέ-
τησιν της μηχανής του εις νικελίνα κάσα.

Χρ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Όρολογιοποιός — Χρυσόχοος

Εδωκίδος καί Άθηνάς 56, Έναντι Δη-
μοτικού Θεάτρου.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΟΥΔΡΑΣ ΕΝΑΣ ΣΟΦΟΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΩΝ ΜΙΑΝ ΝΕΑΝ & ΕΚΠΛΗΚΤΙΚΗΝ ΣΥΝΤΑΓΗΝ

Έκτακτα εργαστηριακά πειράματα, τα όποια έγιναν με μιαν νέαν συντα-
γήν πούδρας, απέδειξαν ότι τώρα αι γυναίκες δύνανται να κάμουν ένα θαυ-
μάσιον καί νεανικόν χρώμα, καί ν' απαλλαγούν τελείως της γυαλιστής μι-
της, των στιγμάτων καί των άλλων μειονεκτημάτων του χρώματος.

Τό συστατικόν, τό όποιον προξενεί αυτήν την αξιοσημείωτον διαφοραν, ο-
νομάζεται mousse de crème. Κάμνει την πούδρα να κρατά όλην την ημέρα
παρά τον άνεμο ή τον βροχερόν καιρόν καί άκόμη παρά την εφίδρωσιν την
προξενουμένην από τον χορόν ή τά σπόδς.

Τό δικαίωμα της παρασκευής της νέας καί θαυμαστής αυτής συνταγής ή-
γοράσθη δι' όλον τον κόσμον από τον οίκον ΤΟΚΑΛΟΝ. Είς την πούδραν
Τοκαλόν ή mousse de crème είναι τώρα επιστημονικώς άναμειγμένη άκρι-
δώς εις την πρόπουσαν άναλογίαν, κατά τρόπον πατενταρισμένον με την
πλέον λεπτήν εξαερωμένην πούδραν.

Δοκιμάσατε σήμερα άκόμη ένα κομτί πούδρας ΤΟΚΑΛΟΝ, ή μόνη πούδρα
mousse de crème. Η άμμος καί θαυμαστή καλυπτική της ευφραν-
σεώς σας θά κάμη τάς φίλας σας να σας ζηλεύουν.

ΚΟΥΚΛΕΣ

Διά σαλόνια
Διά ντιβάνια
Διά παιδιά
Είς πλουσιαν συλλογήν.

ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ, ΚΛΕΙΤΙΟΥ &

Πάροδος Ευαγγελιστριάς.

Γ. Ν. Μουμουτζής

Ίατρος δερματολόγος. Έπί δεκα-
εξαετίαν Έπιμελητής της Ιδαιτέ-
ρας Κλινικής του Κρηνηγπεύ &
Γεωρ. Φώτεινυ. Δέχεται έδωδς Κε-
φαλληνίας καί Τεγέας 1.

Όραιο 8-11 π.μ. καί 4-7 μ.μ.
Αριθ. τηλέφ. 80215

Η ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΓΑΛΟΠΟΥΛΑ

Η ΟΥΛΕΝ: Τί λές, δέν είνε ώρα να την ξαφρίσω;
Η ΠΑΟΥΕΡ: Μπα, την έχω ξαφρίσει εγώ τόσες φορές.

(Γελοιογραφία του κ. Φ. Δημητριάδη).

Εκλεκτά διηγήματα

Μέσα στη δύελλα

Του Μωρίς Νουρί

Ήταν παραμονή των Χριστουγέννων. Καθόμαστε κάμπισσι φίλοι γύρω στο τζάκι, κοιποσπίνουμε, καπνίζουμε και φλυαρούσαμε.

— Ίδέστε το γάτο, ελπε άξαφνα ο Σουβέρ, δείχνοντάς μας το γάτο του σπιτιού. Τι καπνίζει άραγε έτσι μες στο σκατάδι, άκίνητος;

— Θα έννοιωσε την παρουσία κάποιου ποντικού, ελπε περιπαχτικά ο Βετέλ.

Άλλά κανείς δεν γέλασε με το άστείο του.

Τώρα, το τρίχωμα του γάτου άνορθωνότανε, κ' έμεινε δίχως να έβρουκε γιατί, αισθανόμενος να μäs κυριεύει μια άόραστη άνησυχία.

— Μά τί συμβαίνει, λοιπόν; ρώτησε ο Βετέλ. Κάθεστε όλοι σαν άποσβολομένοι. Λόγω τιμής, με κανετε κ' έμένα ν' άνησυχώ...

— Δεν ξέρω τί συμβαίνει, απήντησε ο Σουβέρ. Πολύ πιθανόν όμως να αισθάνθηκε ο γάτος αυτός κάποια άόρατη παρουσία, την όποιαν δεν αισθανθήκαμε έμεις.

— Άστεινέσαι, δέβαινα, αγαπητέ μου! Έκανε ο Βετέλ.

— Δεν άστεινέμαι καθόλου. Υπάρχει στους γάτους κάτι το παράξενο. Είναι πλάσματα έξοικειωμένα με το μυστήριο. Υπάρχουν ίσως πράγματα, τά όποια διαφεύγουν τις αισθήσεις μας, και τά όποια μαντεύουν ίσως τά ζώα αυτά με κάποια μυστική διαίσθηση.

— Έ! λοιπόν, είμαι άπολύτως της γνώμης σου, άνεφώνησε έξαφνα ο Λαβερόν. Άσφαλώς τά μικρά αυτά ζώα έχουν μαν άισθησι, την όποιαν άγνωστοι. Μπορούν κάποτε, με μόνη την παρουσία τους να έπηρεάσουν κ' αυτό το πε-

ρωμένο μας.

— Μά αυτό, φίλε μου, διαμαρτυρήθ' ο Βετέλ, αυτό λέγεται δεισι-

δαμονία.

— Ίσως, έκανε ο Λαβερόν, αλλά... Άλήθεια, πείτε μου, θ' ά-

κούγατε εύχαρίστως μία ιστορία;

Όλοι έγύρισαν και τον έντύταξαν με ζωηρό ένδιαφέρον. 'Η δι-

γήσεις του, ποιμένες πάντα από τη ζωή, παρουσιάζαν σπάνιο ένδια-

φέρον. Άεροπόρος περιωπής, πιλότος των μεγάλων έναερίων γραμ-

μών, ήξερε πολύ καλά τί είχε ή πε-

ρωμένο μας.

— Έγινε λόγος για προλήψεις, άρχισε να λέη ο φίλος μας. Έ!

λοιπόν, σ' έμάς τους άεροπόρους, έπωρατεί μία κοινή προλήψη να

παίρνουμε μαζί μας, στα ταξίδια μας, ένα άντικείμενο ή ένα ζώο.

έτσι για γούρι, για να μäs προφυλάη άπ' τους κινδύνους, ένα επιμύ-

ητος, καθώς λένε.

Έγώ, λοιπόν, έχω ένα γάτο, τον όποιον μου τον προσέφερεν ένα

πολύ άροσφιλές πρόσωπο, την εποχή που έντεμπουάρισα ως πιλότος,

σε μία μεγάλη έταιρία έναερίων συγκοινωνιών. Την εποχή λοιπόν,

στην όποιαν άνάγκαι ή διήγησής μου, ο Μουστί—ελπε τ' όνομα του γά-

του μου—ήταν λίγων μόνο μηνών. Τόν ελχα πάρε σ' όλα μου τά τα-

ξίδια και τόσο τον ελχα συνήθισα, τόσο εύχάριστη μου ήταν ή συντρο-

φία του, όποτε δεν πετούσα ποτέ πειά δίχως αυτόν. Σιγά-σιγά μου

έλχε δημιουργηθεί κ' έγνα δεκτός με θεούς διαχόσεις άπ' τους ύπαλλήλους της Έταιρείας, οι όποιοι ελχαν άνησυχήσει σοβαρώς για τη

ζωή μου...

Ο Λαβερόν, σάπασε και πάλι για λίγες

στιγμές.

Και τότε ο Βετέλ, του ελπε χαμογελώντας:

— Νά λοιπόν και μία περίπτωση που σπδή-

κατε χωρίς να τό χρωσάτε στο γάτο σας.

Αυτό άκριβώς έλεγα κ' έγώ, απάντησε ο

Λαβερόν, γελώντας με όλη του την καρδιά.

Όταν πάτησα στερεά στη γή, σκέφτηκα άμέ-

σως ότι ή ιδέα που ελχα για τον γάτο μου ή-

ταν μία γελοία πρόληψη. Νά, ελπε, που τη γέ-

λοσσα χωρίς τη μεσολάβηση του Μουστί. Τι βλά-

κας που ήμουν νά πιστεύω σε τέτοια πράγματα!

Τί σχέση έχει ένας γάτος μ' ή, τινε ποιακό

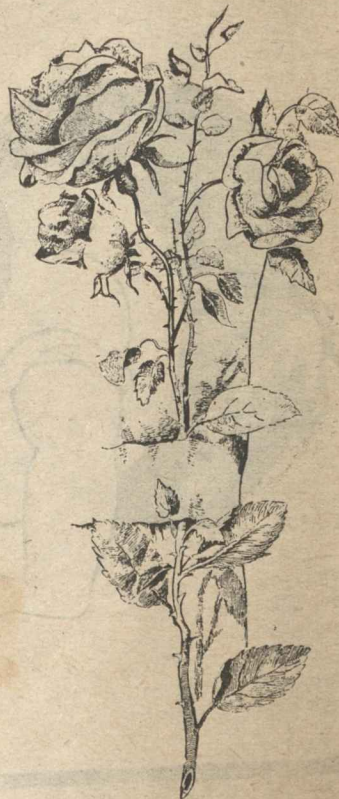
να μäs σπιδί; Πώς μπορεί να έμποδίση μία

συμφορά;...

Αντά σκεπτόμουν, όταν έξαφνα, τί νομίζε-

τε πως συνέβη; Κάποτε με φώναξε και μου έδειξε

στο πίσω μέρος του άεροπλάνου, γαντζωμένον

για να πεισθώ ό ίδιος για τη βλακεία μου, με

του κάκου άγωνίζομουν. 'Η τρομερή, ή έριαι-

τική άγνοία μου δεν μ' άφανε στιγμή.

Όστόσο, χειριζόμουν τη μηχανή του άερο-

πλάνου με μεγάλη προσοχή, άποφασισμένος να

εφεύγω τον κίνδυνο πούναυθα να με άπειλή.

Ελχα βρεί όπωσδήποτε τώρα την ψυχραιμία

μου, δεν κατάρθωνα όμως να διώξω την άγω-

νία που με κατείχε, όταν έξαφνα έσπασε ή

φροβερή θυέλλα, ή όποια με άπειλούσε από ώρα.

Ο άεροπόρος Λαβερόν, διέκοψε για μία

στιγμή τη διήγησή του στο σημείο αυτό. Άνα-

ψε ένα τσιγάρο κ' ύστερα έξακολούθησε:

— Ποτέ στα ταξίδια μου δεν ελχα συναντή-

σει τόσο τρομερή καταγίδα. Βρισκόμουν μέσα

σε μία άληθινή κόλαση. Σύννεφα κατάνυρα,

που τά έχραόκιαναν βαθύκιανες άστραπές, με

έλχαν από παντού κυλώσει. Κήματα άνέμων

χτυπούσαν κ' έτράνταξαν τό άεροπλάνο τόσο

δυνατά που έλεγε, πως θά τό κάνουν θρύψατα.

Άκουγα μέσα σ' ένα δαμονιώδη θόρυβο, όλα

τά έάρτια του άεροπλάνου να τρίβουν, να χτυ-

πούν, να βογγούν, να θηρούνε σαν κολασμένα

και τον λαχανασμένο κινητήρα ν' άγωνίζεται

για να βοηθήση τον έλικα να διασχίση τον μα-

κασμένο αυτόν άέρινο όκεανό... Άκουγα τέ-

λος, μέσα σ' αυτή την άφάνταστη μαγία των

στοιχείων να σφυρίζ πάνω άπ' τό κεφάλι μου

τό δρεάνι του Θανάτου... Έπ' όρες συνεχώς

επάλευα άνεβαίνοντας και ξανακατεβαίνοντας,

προσπαθώντας να σώσω τη ζωή μου από τα

θηρώδη χτυπήματα της καταγίδος. Τώρα δε

έριαιτικώτερα από πριν σκεπτόμουν.

— Το κακό που έξερνα τόσες φορές, θά γί-

νη σήμερα. Ελπε άναπόφευκτο... *

Έξαφνα κάποιο άνογμα άνάμεσα στα μαύρα

σύννεφα μου επέτρεψε να διακρίνω όχτακόση

μέτρα κάτω μου, τό κομμάτι της γής άπ' όπου

ελχα πετάζει προς δύο όρών— δύο όρών! —

και στο όποιον ελχα πλησίασει, χωρίς να τό κα-

ταλάβω, έτσι καθώς ελχα χάσει όλη την έτοι-

μότητα του πνευμάτος μου, και παράδερνα κα-

τά τη διάρκεια της καταγίδος. Έπευσα λοι-

πόν να προσγειωθώ κ' έγνα δεκτός με θεούς

διαχόσεις άπ' τους ύπαλλήλους της Έταιρείας,

οι όποιοι ελχαν άνησυχήσει σοβαρώς για τη

ζωή μου...

ΜΩΡΙΣ ΝΟΥΡΙ

ΓΝΩΜΙΚΑ

Δεν υπάρχει έξοφρενικώτερη περίπτωση από

τό να έξαναγκάζεται κανείς να πολεμά, άν και

έξοει ότι ο πόλεμος ελπε κακός, άδικος κ' α-

μία άπείρων συμφερών.

Έρασμος.

Τά περισσότερα έγλήματα γίνονται για τό

ζήτμα και για τη φιλοτιμία.

Άριστοτέλης.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ Η ΩΡΑ

ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η διάρκεια της καλλι-

τεχνικής σταδιοδρομίας των

κινηματογραφικών άστέρων

σπανιώτατα διαρκεί πάνω

από δέκα χρόνια.

Για να φτιάξη κανείς δυόμιση όκάδες ροδό-

σταμ, χρειάζονται 5,000 όκάδες πέταλλα

τριανταφυλλών.

Μία καμήλα κανονικό άναστήματος, σπρώνει

βάρος 500 όκάων.

Από μία ειδική έρευνα που έκανε τελευταίος

ή Βρετανική Έταιρεία Ψυχικών Έρευνών, έ-

ξασκιδόθηκε ότι στην Άγγλία υπάρχουν 154

στοιχειωμένα σπίτια.

Υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο κλέβονται από

τά μουσεια και τις ιδιωτικές συλλογές πάναες

μεγάλων ζωγράφων αξίας 5,000,000 δολλαρίων,

δηλαδή περίπου 800 εκατομμυρίων δραχμών.

Σ' ένα από τά μεγάλα άμερικανικά Πανεπι-

στήμια σπουδάζουν 12,000 φοιτητά. Από αυ-

τούς, ή 8,000 εργάζονται για να βγάλουν τό

ψωμί τους και να πληρώνουν

τά δίδακτρά τους.

Ο διάσημος Άμερικανός

ακροθέτης Έρνεστ Λούμπιτς

άνεκοίνωσε ότι κάθε κινημα-

τογραφική ταινία στοιχίζει,

κατά γενικών κανόνα 200,

000 δολάρια, δηλαδή τριάν-

τα εκατομμύρια δραχμές.

Ο σφυγμός που πρέπει να

έχη ένας άνδρας για να

γίνη καλός πιλότος άεροπό-

ρος, ελπε 60 παλμοί στο λε-

πτό.

Τέτοιος σφυγμός σπανίω-

τατα παρατηρείται σε γυναί-

κες.

Ο Ζωολογικός Κήπος του

Λονδίνου, για ν' αύξηση τό

εσοδό του, έπιτρέπει πλέον

στά μικρά παιδάκια ν' άνε-

βαίνουν σε διάφορα ζώα,

πληρώνοντας κάτι για την ά-

πόλαση αυτή. Κατ' αυτόν

τόν τρόπο εισπράττει είκοσι

περίπου λίρες την ήμέρα.

Η Οίγγιγκι Κυβέρνησις,

για να ένισχύση την οίκοπα-

ραγωγή, όρισε ότι κάθε στασιώτης ή χωροφύ-

λαξ, μαζί με τό συνιστίο του, πρέπει να παίρη,

κάθε μέρα, και μία ώριμήνη ποσότητα Τονιά,

που ελπε τό έθνικό ποτό των Οίγγιγγων.

Στην Άγγλία καπνίζουν τά

κάθε χρόνο 45,

000,000,000 τσιγάρα. Τό ένα δέκατον έξ αυτών

τό καπνίζουν ή γυναίκες.

Στό γνωστό άγγλικό άεροκράνειο 'Ακουι-

τάνας κατασκευάστηκε τελευταίως ένα μικρό

θεατράκι, με 250 θέσεις, για να διασπαδίζουν

οι έπιβάτες.

Η πιο μεγαλοπρεπής άνατολές και όδοις

του ήλιου άφελόνται στη σκιά που βροσκειται

στην άτμόσφαιρα.

Όταν μάλιστα συμβαίνουν έκρήσεις ήφαι-

στειών, ή άνατολές και ή όδοις του ήλιου ελπε

άκρη πιο μεγαλοπρεπείς.

Κατά τις προβλέψεις των μετεωρολόγων, ή

ευρωπαϊκές χώρες ελχαν κατά τον χειμώνα του

1932 τις λιγώτερες λιανίδες από όλους τους

χειμώνας της τελευταίας 40ετίας.

Ο ΑΠΟΘΑΝΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ

Ένα παλαιό στίχο του πρό ή-
μερών αποβιώσαντος διαπρεπούς
Έλληνος ζωγράφου Γεωργίου
Ίακωβιδίου,
(Σχέδιον του κ. Μίμη Παπαδημητρίου).

ρος αυτό φτάνει τά 8,034 άγγλικά μίλια, ελπε

δηλαδή πολύ μεγαλειότερο από τό υψηλότερο βο-

νό της γής.

Μεταξύ Μαδαγασκάρης και Ίνδιαν υπάρχουν

10,000 νήσοι έντελώς άνατολικοί.

Πρό έβδομάδος παντρεύτηκε στο Λονδίνο έ-

νας Άγγλος 75 χρόνων κ' ένα κορίτσι μόλις εί-

κοσι Μαίαν. Την άλλη μέρα στεφανώθηκε κ' ο

γυιός του Λονδρέζου αυτού, ήλικίας τριάντα

χρόνων, με μία χήρα... έξηντα φθινόπωρον!.

Η πιο έλαφροδής επιχείρησις στην Ίαπωνία

ελπε οι κινηματογράφοι.

Τελευταίως πέθανε στην Αυστραλία ένας τρο-

μερός μισογύνης, ο όποιος άφησε όλη την πε-

ριουσία του για να ίδρύη σχολείο... μαγειρι-

κής για τις γυναίκες.

Η πρώτη επαγγελματική δημοσιογραφική

σκολή ιδρύθηκε στη Γερμανία, τό 1904, από τον

περίφημο δημοσιογράφο Έρνέστο Κόκ.

Ο ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

Ένα δείπνο στο σεράγι του 'Αλή Πασά

(Από το σπάνιο και δυσεύρετο βιβλίο του Ἀγγλου περιηγητοῦ Χιούζ)

ΙΑ ζωντανή, περιχα-
ρή ενός δειπνίου τοῦ
Ἀλῆ πασά δεν εἶνε
πράγμα κοινό. Ὁ Ἀγ-
γλος περιηγητὴς Χιουδ,
ποῦ ἔγραψε ἓνα πολύ-
τιμο βιβλίον γιὰ τὸν
Ἀλῆ πασά καὶ τὴν
Ἠπειρο, κατὰ τὴν ἐ-
ποχὴ ἐκείνην, εἶλεθε
τὴν ἐκπαιρητικὴ τιμὴ
νὰ καλοσπῇ σὲ τραπέ-
ζι ἀπὸ τὸν τούραν.
Τὸ πρᾶγμα ἦταν ἐξαι-
ρετικό, γιατί ὡς τότε

μόνον ὁ λόγος Γκολ.
φορῶ, ὁ μέγας φιλέλληνα, ἔλαβε αὐτὴ τὴν τι-
μὴ ἀπ' ἐλούς τοῦ ἔθνους τοῦ ἐπισκεψάμενου
τὴ Γιάννενα ἐπὶ Ἀλῇ πασᾷ. Κι' ὁ Ἀγγλο-
περιηγητὴς μᾶς δίνει, μὴ θαυμασία περιγυ-
ρῶν τὸν τραπέζιό του, αὐτὴν μὴ περιηγητὴ
λλ' ἐνδιαφέρουσα, γιατί δαίγνει ὅλη τὴ ζω-
τὴν ἐποχὴν ἔδεικναι τὸν Γιάννενα κάτω ἀπὸ
τὴν παλαιότητα τοῦ Ἀλῆ.

Τὸ τραπέζι δόθηκε στὸ σπίτι τοῦ Ἀλῆ.
Νούτσου. Ὁ Ἀλῆς, ὅταν ἦλθε, καὶ δειξέιν
καπίου τὴν ἐνοια τοῦ, τὸν δειτάς καὶ π
ρῶσθαι ἕνα τραπέζι πρὸς τιμὴ τοῦ. Ἡ ἐνο
αυτῆ ἐνοιαὶ πληρωμένα πολλὰ ἀκριβ
πῆ, ἐκείτοι ἀπὸ τὴν δαπάνη τοῦ τραπέζι
ἡ ποῖα, ὅπως θὰ ἴδωμεν, δὲν ἦταν καθόλ
μικρὴ, ὅ... ἐνούσιμος τοῦ Ἀλῆ ἦσαν ὅ
γρωμένους καὶ στείλῃ τὴν ἄλλη μερὰ στ
ρέμι τοῦ Βεζύρη πλουσιώτατα δῶρα γιὰ
ἐκέρχασ τὴν... ἐνυμωσμένη τοῦ γιὰ τὴν
ἡ ποῦ τοῦγινει!...

ἡ πόὺ τοῦνιενε!...
 Τὸ τραπέζι λοιπὸν πρὸς τὴν τοῦ Χι-
 δόθῃκε στὶς 10 Φεβρουαρίου 1814, στὸ ἀρχαι-
 ολόγειο σπίτι τοῦ πλουσιωτά-
 του «Ἑλλήνα» τῶν Ἰωαννί-
 νων, τοῦ Ἀλέξη Νούτσου,
 τὸν ὁποῖο ὁ Ἀλῆ πασᾶς θεω-
 ροῦσε ὡς τὸν καλύτερο καὶ
 πλέον ἀποσιωπημένο σύμβουλό
 του.

***

Τὸ θράδυ τοῦ γένματος τὸ
ἀργοντικό τοῦ Ἀλέξη ἦταν
στολισμένο καὶ κατάρωτο.
Στὸ τραπέζι ὑπῆρχε καὶ τοῦ
πουλιοῦ τὸ γάλα ποῦ λένε.
Οἱ καλύτεροι οἱ παῖδες μυστι-
κοὶ θοισκόντουσαν στὴν προ-
θάλαμο γιὰ νὰ διασκεδάσουν
τὸ Βεζύρη, μὲ τίς μελωδίες
των.

"Όταν μπήκε ο Χίου στη
 σάλα τ' ἀρχοντικοῦ, θόρηκε
 τὸν Ἀλῆ πασά καθισμένο σ'
 ἕνα σοφά, πάνω σὲ μαλακὰ
 προσκεφάλια ὀλομέταξα καὶ κεντημένα
 σογιάτινο.

Σιμά στον πατᾶ καθόταν ὁ παλλῆς
του Μαζούτ ἐφέντης, ὁ ὅποιος ζούσε
Κωνσταντινούπολι, ἀλλὰ μιὰ φορά το
ἐπισκεπτόταν τὴν παλλή του φίλο Ἀλ
γλεντούσε μαζύ του. Σιμά στὸ Μαζούτ
τὰν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἰωαννῖνον κι
ἀπ' αὐτὸν οἱ δυὸ Ἕλληνες προσετοί
που.

Ὁ Ἄλγης ἔβαλε τὸν Ἀγγλο πρὸς
νὰ καθύστει στὰ δεξιὰ του. Πιάει τοὺς
σε τὸ Φορέστη, πρόξενο τῆς Ἀγγλίας
Γράβιαν, καλοκαρδοὺ καὶ γενναίους
τοὺς Ἕλληνας, πολλοὺς τῶν ὁποίων ε-
σεὶ ἀπὸ αἰγίμου θανάτου. Δοξαζήσαντες
λὴ ἦσαν ὁ Ψαλίδας, ὁ περιφανὴς σοφὸς
δυσειρητής τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου τ
κιννίου, ἕνας ἀπὸ τοὺς σωστέρας
ναεὶ τῆς ἐποχῆς. Μόλις ὁ Ἄλγης τὸν

χοντά του για να κάνει το δραγομένο, ο Ψα-
λίδας σίμως με ταπεινότητα, έσκυψε γελα-
στός κι' έφίλησε το μανίκι του πασά, εις έν-
δειξιν ύποταγής.

«Ο Άλλης ήταν εξαιρετικά εύθυμος τη βρα-
δεία εκείνη· κι' έκανε διάφορα αστεία, πλά-
σμοις όπου απαντούσαν με γέλια επίδοξια-
στικά. Σ' μιὰ στιγμή γύρισε στο Χιούζ και
τόν ρώτησε αν κι' Άγγλοι έχουν γενειάδα.
«Ο Χιούζ του αποκρίθηκε ότι στην Άγγλεια
μόνο οι Έβερσις έχουν γενειάδα. Ο Άλλης
πού ήταν γενειοφόρος στήθηκε τότε άνακ-
ωσμένος, μη δέροντας αν έπρεπε να γελάσει
ή να βιώσει με την απάντησή αυτή. Άλλά
την εποχή εκείνη ήταν σακακωμένος με τον
Μεγάλο Ναπολέοντα, είχε στενάξει φίλινξ με
τους Άγγλους και δεν τον συνέφερε να τους
κακομεταχειριστεί. Κι' έτσι κατόπιν την
απάντησή του Άγγλοι πορεύτηγαν

Επειτα από λίγο παρουσιάστηκε στην τραπέζα η γυναίκα του Άλκις Νούτσου, κρατώντας ένα στανι με ζεστό νερό και μια λεχάνη. Στο μπράτσο της κρεμόταν μια πε-

δραγάκι του γάλακτος ψυμένο στη σούβλα. Ο
 Ἀλῆς τὸ ἔφαγε με τὰ χεῖρά του, τὸ κομμά-
 τισα καὶ ἔβαλε ἐνὰ μεγάλο κομμάτι στο πιά-
 το τοῦ Ἀγγιλου. Ὑστερα κι' ἀπὸ τὸ ἀντί-
 φωναν, ποὺ τραπῆκε ψήφες περὶ ἐξέως. Οἱ Ἀλ-
 φωνοὶ, ποὺ ἦσαν ὀρθοὶ πλὴν στοὺς γεννητι-
 ζόντας, ἄρπαξαν τίς περὶ ἐξέως, τίς κομμάτια-
 σαν με τὰ χεῖρά τους καὶ τὰ κομμάτια τὰ ἑ-
 βαλαν στο πιάτο καθενὸς καθεσμένου, γιὰ νὰ
 φάει ὁ ἑαυτοῦ χονδρῶτα.

Ὁ Χριστός, πού ἀμφέβαλε γιὰ τὴν καθαριότητα τῶν δακτύλων τῶν Ἀλθανῶν, δὲν ἔμενε ἐνδοιαστικὸς ἀπὸ τὴ συνεισφορά τῶν αὐτῶν στὸ φαγητό. Ὡστόσο τὸ ἴδιο ἐπαυλῆσθη σὲ λίγο καὶ μετὰ τὴ κοτόπουλα, τὴς γῆνης καὶ τὰ ἄλλα πουλερικά πού παροῦνταν.

Τότε ἦσαν τὰ φαγητά πού παροῦνθησαν στὸ γεῦμα αὐτό, ὥστε ὁ Ἀγγέλος περιηγήτης λέει ὅτι εἶνε ὅλμια πῶς δὲν ἔσχαψ, γιὰ τὴν ἐθιμοτυπία τοῦ ἐπὶβλέπειν ἀνὰ τρώφ, τοῦλάχιστον ἐκ μετὰ ἀπὸ κάθε πιάτο.

Τὸ κρασί ἐτρέχε ἐπίσης καὶ ἀφονία. Δυσ-
ωραῖοι νέοι κερνοῦσαν διαρκῶς, μολὶς ἔβλε-
παν ὅτι τὰ ποτήρια ἀδείαζαν. Ὁ Μαζοῦτ
φάντης στήν ἀρχὴ τοῦ δείπνου ἦταν σοβαρὸ
καὶ δὲν ἔδωκε λέξι ἀπὸ τοῦ στόμα του. Ὁ
Μαζοῦτ ἔρχετο γὰρ πινὴν, τὴν γλώσσα του λυ-
θνε ἀπὸ τὴν σοβαρότητά καὶ ἔπεσε στήν
περιβολὴ εὐθυμία. Ὁ Ἀλὴ πᾶς τὸν γνῶ-
σε πολλὰ καλὰ καὶ δὲν τοῦ ἔκανε ἐντύπω-
σιν ἡ μεταβολὴ αὐτῆ. Κάθε τόσο ὁ Μαζοῦτ ἔσχι-
θε, γάθευε τὸν παπῆ καὶ τοῦ φιλοῦσε τὸ
πλατὺ παχὺ σβέρκο. Κι' ὁ Ἀλὴς χαμογ-
λαλεῖ εὐχαριστημένος.

Κατόπιν ὁ Μαζούτ ἀρχισε νὰ τραγουδᾷ
ἕνα ἀτέλειωτο ᾠμὸν, ἐν πᾶσι γαυροφρονῶν
ποῦ ἂν δύναντο ποιεῖν ὁ Χιούθ θὰ βούλωνε
αὐτὰ ποῦ. Ἀλλ' ἡ εὐφ
ρεία ἔχει ὑποχρεώσεις καὶ
ὁ πολιτισμένος Ἀγγλος
ναγκάστηκε νὰ ἀποφύγῃ
μαρτύριο τοῦ σαματῆ, τ
μεθυσμένου Τούρκου.

"Όταν πεία οὐ χαλκῶναι τ
 κρασιῶν τὸν ἐπὶ τὴν τέλει
 ὁ Μαζούτ σηκώθηκε, πῶ
 ἔνα νταούλι κι' ἀρχισε
 τὸ χτυπᾶ καὶ νὰ χορο
 σὰν δαιμονιομανέος. Ἡ φ
 νὲς τοῦ ἀποκρουστικῆς χ
 δραχνὲς ἐνωμένους μὲ τὸ
 ρυθμὸ τοῦ νταουλιῶ, γεννι
 σάν ἔνα πανθαμιῶν κοί
 σῶς. Ἐπειτα ἀρχισε
 κυνηγᾶ μέσα στὴ σάλα
 ἀγρότια ποὺ σερβίρικαν.

στέρησε καὶ ξαπλώθηκε
τὰ γῆς. "Ολοὶ γέλασαν μὲ τὴν καρδιά τ

Νέ λίγο άρχισαν ή προπώσεις. Πρώτος
καμψή ποσάσι ή Άλή καπός ύδου του β
λίου Οίκου της Άγγλίας. Τήν ύδα στ
ο Μαζούτ, τώλα παις τού υεσός, άρχισ
πάν ή τζάμα ή δέν άφες ύτε δνα γ
Τήν εποή έκείνη τά τζάμα ήσαν είδος
γάλης πολυτέλειας ή άκριβώτατα. Πολύ
να στίσι είσαν ένα τέτοιο στίλιμα.

Σαν τελείωσε το σπάσιμο των τζακιών
'Αλλ'η σπλάχνωσε κι' ὅσους το σύνθημα
ἀναχωρήσεως. Σ' ἓνα γυναικα του ο' δου-
λεῖται στρωμα πολυτίμη χαλιά από τὸ μένος
καθόταν ὡς τὸ δρόμο θηου τὸν περνεῖται
ἄτι του. "Ολη ἡ συνοδεία τὸν ἀκολούθησε
ὑποχλήσεις δουλικῆς ὡς κάτω. Κι' ἔτσι
λείωσε τὸ περίσπασμα δειπνο τοῦ Ἀλη πα-
πού με τὴν τέχνη περνεῖται ο' ἄγγλος
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛ

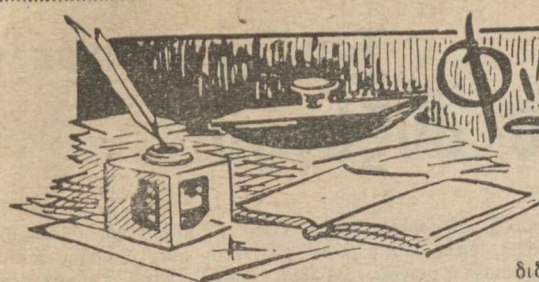

Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς.
(Αὐθεντικὸ πορτραῖτο ξένου περιηγητοῦ).

τοῦτα μεταξὺ τῆς μεσσηνίας κεντήματα. Πῆγες
μπροστά στον Ἄλφειο καὶ τοῦ ἔργου νερὸ νὰ
πλῖνθῃ. Ὁ Ἄλφειος σχίσας τὰ μαγκιὰ του καὶ
ἐπλήθυνῃ. Τὸ ἴδιο ἐκίμαν καὶ οἱ ἄλλοι καλε-
σμένοι. Ἦταν ἀπαράλιτο αὐτὸ, γιατί στὴ
τραπέζια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν ὑπῆρχαν
αὐχλοπροσφύρουσα καὶ οἱ γεματισμένοι τὰ ἐν-
δοχαιστούσαν καὶ τὰ... δάχτυλα τῶν χειρῶν
τους!

Σεβόησαν κατόπιν διάφορα ορεκτικά, γάλα, ξερούς καρπούς και λυχνά. "Επειτα έφρασαν στο τραπέζι πυκνή σουτά (πιλάφι) ισως την οποία έφραζαν με ζύλινα κοντάλια. Δεν πρόφραζαν όμως να την τελειώσουν και οι σεβόητοί, ώραισι λείποντες ώφωρονονταμένοι, έπήσαν τα πιττα για να σεβόηουν άλλα φαγητά. "Ησαν όμως πολλά τα φαγητά στο γήτα. "Ηνα δέν άπορούσε να φαη καυεσι προά μοίσι βνα μεξ από το καβένι.

Μετά τή σούπα σερβιρήσαν ένα σφολιατό

Φιλοσοφικόν Ὀκταήμερον

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ, ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ, Η ΤΕΧΝΗ

διδασκαλλας καὶ ἡθικῆς. Σὲ ἄφθρα, σὲ μελέτες,
σὲ προκηρύξεις, στοὺς λόγους ποὺ ἐξεφώνησε
στὴν «Δελφικῇ Ἑορτῇ» τῆς πρῶτης καὶ τῆς δεύ-
τερης, ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἀλαφροῦσιωντος» ἀνε-
πτύξε τὴς θεμελιώδεις ἀρχὲς τῆς ὀρθρῆς διδα-
σκαλίας. Τώρα τὴς ἀναπτύσσει καὶ πάλιν, σ' ἓνα
καινούργιο ἀρχαῖο ἐκτεταμένο καὶ ἀναλυτικὸ κη-
ροῖον ποὺ τ' ἐνοιαῖα ἐπιδρομολογεῖται.

«Ὁ κ. Σιελιανός πιστεύει αδιάσπαστα δι' ἡ ἀρχὴς τῆς ἐσωτερικῆς ἡθικῆς, τῆς Ἐξολογιστικῆς, ἐκείνης ποὺ ἐκδηλώθηκε ἀπὸ τὰ πανόραμα χρόνια στοὺς Δελφούς καὶ ἀπάντι στὶς ὁποῖες ἐστρωζέτο ὁ Ὁρατισμός, ἀποτελοῦν τὴν πληρέστερη καὶ ἀνώτερη ἡθικὴ ποὺ γνώρισεν ὡς σήμερα ὁ κόσμος, ἀνώτερη καὶ ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν, καὶ δι' ἡ ἀρχὴς αὗτῃς, ἐπειρῶ, παθὸς λέγει, βασίζων ἐστὶ προαιώνια θεμέλια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, μποροῦν καὶ σήμερα, ὅπως καὶ ὅποτεδήποτε ἐποχῇ, νὰ βοηθήσουν τὴν ἀνθρωπότητα στὸ νὰ βεθ. τὸν μόνο σωστὸ καὶ ἀληθινὸ πνευματικὸ τῆς ἀιώνιας τῆς ἀλώνας δημιουργικῆς αὐτῆς ἀρχῆς τῆς ἀναφέρει ὁ Σιελιανός, ἔλινε ἡ ἀρχὴ τῆς ἀντινοβολίας, τῆς εὐρυθυμίας, τῆς παιθαρσίας, τῆς ἀναγκασίας ἀλλοτρίοτης, τῆς βασικῆς αὐτονομίας, τέλος ἡ ἐκπνευματικώτατη ἀρχὴ τῆς νιότης, ὅπως ἑξίσως ἀναφέρει καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἐκάναν τὴν ἱστορικὴν ἐμφά-

Ἡ δις Σαπφὼ Νοταρᾶ, τοῦ Ἀνδρέου Θεο-
φρου τοῦ κ. Ρώτα.

νισι καὶ ἐφαρμογή των, τὸν τρόπο δηλαδή, μὲ
τὸν ὁποῖον λειτούργησαν πρακτικά.

Μπορούν οι αρχές αυτές να αναδοθούν και
ζώντανες, θεμελιές, αντίστοιχές, ξανά σήμερα
από τα βάθη των αιώνων και να προσφερούν
για την πνευματική σωτηρία της, στην ανθρω-
πότητα; 'Ο Σκελετάνος το πιστεύει απόλυτα
και έχει, μάλιστα, καταρτίσει και δημοσιεύσει
πλήθος πρόγραμμα του τσάπου με τον όποιο
μπορεί να διαδοθεί στον κόσμο το δελφικό πνεύ-
μα. 'Η διάδοσις θα γίνει με την έγκυρη ενός
δελφικού πανεπιστημίου, με συνέδρια, με τις
δελφικές γιορτές, και προτ' απ' όλα, με μια
από τα θεμέλια και ενοχاتی εκπαιδευτική με-
ταρρύθμιση. Καθ' ούτ' αυτό το τελευταίο, ιδίως,
που το θεωρεί ο Σκελετάνος, και το κυριώτερο
της διλης δελφικής κινήσεως, αποβλέπει
το επραγματοποιήσθαι του. Όλοι μιά παγώσαν
εκπαιδευτική αυτόνομηση, χωρισμένη με ιερή
και άπαρταστή ορια από την πολιτική, από
όλους τους δογματισμούς και τους απόλυτα-
ρισμούς, ετώνων στην οποία θα βασιστεί το οι
καθήκοντα της δοκιμής διδασκαλίας.

Καὶ ἀπὸ τὰ λίγα αὐτὰ πού ανέφερα, φαίνε-
ται πόσο πλατειὰ καὶ εὐγενικὴ εἶνε ἡ φιλοδο-
ξία τοῦ Σικελιανοῦ. Θὰ φέρῃ ὁμως, τάχατες

καὶ καρπούς· Δὲν τὸ πιστεῖν. * Ἐρχεται σὲ πολλὰ ζητητῇ ἀντιθεῖσι μὲ τὰ πρακτικὰ ἰδεῶν δι' ἐξουχίᾳ μας, τὰ ὅποια ἐπιδιώκουν ἀμέσως καὶ ἐπείγουσας λύσεις τῶν προβλημάτων τῆς ἀνθρωπότητος. Γι' αὐτὸ ἡ θὰ μείνῃ ἐν λαμπρῷ ποικτικῷ ὅραμα ἡ ἀναδίωξις τοῦ ὁρατισμοῦ, ἡ θὰ θεμελιῶν τὴς ψυχῆς λυσιστὰν μόνον ἀνθρώπων ὁποσδήποτε προστομασμένων, εἴτε ἀπὸ ἰδιοσυγκρασίας, εἴτε ἀπὸ τῆς περιστάσεως τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ τὸν δεχτοῖν, ὅπως θὰ δεχόνταν καὶ ὁποιοῦδήποτε ἄλλο θερησεντικῷ κήρυγμα.

ΤΗΝΣΙΣ : Μιὰ νέα ἐμφά-
νι Θεάτρου».

Και ἡ νέα σειρά τὸν παραστάσεων—χρεια-
σινὸν αὐτὴ τὴ φορὰ—ποὺ ἐγκαινισαί ἐδῶ καὶ
λίγες μέρες στὸ «Κεντρικόν», μ' ἕνα παλὸ-
πολὺ παλιὸ—ροσανκὺ ἔργον, ὁ θίασος τοῦ κ. Β.
Ρώτας, δέν μορεῖ νὰ χρηθῇ παρὰ ὡς μὴ προ-
στάθεια ἐλλεικρινῆς καὶ ἀνιδιοτελῆς, προστάθεια
διωγ. Ὁ θίασος τοῦ «Λαϊκοῦ Θεατροῦ», πού
τοια χρόνια τώρα, καθε κοκαλοκρά, ἐμφανίζεται
ἀνελλιπὴς στὸ Παγκράτι, δέν ἔχει οὔτε τὸ
προσωπικόν, οὔτε τὰ ἄλλα ὑλικά μέσα πού τὰ
χρειαζόνταν γιὰ μιὰ δεξιά, βέβαια, ἀλλ' ὁ-
πισθόποτον ἱκανοποιητικὴ ἐμφάνισι. Ἡ ἐλλεί-
ψις αὐτῆς ἵσταν ἦδη ἀσθητῆς καὶ στὸ Παγ-
κράτι, δπου μολετάσαν τὸ κοινόν, ἀπολειπτικὰ,
σχεδόν, λαϊκόν, εἶχε λιγότερες αἰτίσεις, στὸ
«Κεντρικόν» διωγ. Ἐνὰ θεατὸν δπου συνήθως
συχνάζει καλλιεργημένους ἀσκητὰ καὶ μικροαστι-
κὸς κόσμος, ἔγιναν ὁλοφάνερες, τόσο ὅστε διὰ
μποροῦν νὰ πῇ κανεὶς διὰ ἥταν πολὺ ἀσοχόν
καὶ ἐπιχρῆμο γιὰ τὸν θίασον τὸν νὰ τὸν ἐμφανί-
σις διωγ τὸν ἐνεφάνισεν ὁ κ. Ρώτας. Τέτοι-
α ἴσθις εἶχε, κατότε, ἀνεπανάληπτος...

Βέβαια ἡ ἐντύπωση ἀπὸ τῆς παραστάσεως αὐτῆς τὸν «λαϊκὸν Θεάτρου» δὲ ἦταν ἡ ἴδια περὶ, ἀνὰ πᾶσαις καὶ ποιοδητέσις ἄλλο ἔργο, ἀσφαλὲς ὅμως τὸ ἔργο, τοῦλάχιστον ἀπὸ κατ' ἐαυτοῦ, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δὲ ἦταν καλύτερο ἀπὸ τὸ «λαϊκὸν τῆς πρώτης νύχτας», τὸ ἀρόφητον οἰητορικὸ καὶ συμβατικὸ, παμπάλαιο δράμα τοῦ Ρώσου (ἢ Φιλανδοῦ, μὴ φαίνεται, δὲν ξέρω) συγγραφέως Σερντοβζκο, ποὺ παίζει ὁ θίασος. Τὸ δράμα αὐτὸ θέλει νὰ καυτηριάσῃ τὴν ἀληθινήτην τὴν Ρώσων γαιοκτησίαν, ὁ ὅποιοι τὴν ἀκόμεινον στήν καταπίεσιν καὶ τὴν τυραννίαν τοῦ ἐξουσιαστικῶς δούλου των, τοὺς μωζούκων, εἰς τὰς τὸ ἄδικο τοῦ καιροῦ καὶ τοὺς ἡμίμαζον. Ἡ «κατῆμι» τὴν αὐτὴν ἡ τιμὴ τὸν κοροϊσμὸν, ὅπως καὶ ὅλα τ' ἄλλα. Στὸ «λαϊκὸν τῆς πρώτης νύχτας» ἡ ἀδοχή αὐτῆς βαθυδαρτικῆς φαίνεται ὡς κοινὴ ποὺ φορεθῇ, γιὰτὶ ἡ κοτελὴ ποὺ ντοματίζει ὁ κύριος τῆς, πρὶν τῆς γαμῆς ὁ ἄνθρωπος, τῆς εἶνε ἴδια τὸν κοινὸν, γεννημένη ἀπὸ μὴ δούλου.

Ἡ κόρη, τραβῆλ ἀπὸ τὴν ντροπὴ καὶ τὴν ἀ-
γανάκτησι, κάποια στιγμή πού δὲν τὴν προσ-
χει ὁ πατέρας της, ἀρτᾶζει ἓνα μαχαίρι καὶ
τὸν σκοτώνει.

Μου ελεαν διτ. τὸ ἔργον αὐτὸ μιλεῖ ἐν τέτοι
βαθμῷ στὴν ψυχὴ ἀρραμενον μέρους τοῦ κοινού
τοῦ πᾶν λαοῦ, ὥστε ἐκτός ἀπὸ τὰ θεσμὰ κα-
ταπονεύοντα χειρουργήματα, μερικὴ θάλαττα κα-
τα φανταζόμεθα, ὥστε οἱ τοιοῦτες σαρκε-
ἐπιδοκιμαζοῦν ἢ ἀποδοκιμαζοῦν ἱστοροῦνται
τοὺς ἥρωας τοῦ ἔργου ἀναλόγως τοῦ στυλ
θητικού ἢ ἀντιπαθητικού ῥόλου τοῦ λαοῦ.
Δὲν ξέρω ἀν. ὁ φανατισμὸς αὐτὸς εἶνε ὠφέλ-
μος ἢ ἐπιζήμιος γὰρ τὴν ἰδεολογικὴ καλλιέ-
γεια τοῦ κοινού. Ἐξείνω ποὺ ξέρω ἐν βεβαί-
ηται εἶνε διτ. γὰρ τὴν καλλιτεχνικήν, τοῦλα-
στον, διαπαταγούνην τοῦ, ἔργα οὐκ τὸ δο-
μα τοῦ Σερτσόγγου, εἶνε ἀσφαλὲς ἐπὶ ἡμῶν. Τ-
ζήτημα δὲν εἶνε πῶς γὰρ φανταζομεν, ἀπο-
καί εὐκόλα, τίς λαϊκὲς τάξεις, ἀλλὰ πῶς γὰρ
διαπαταγοῦμεν. Γιατὶ ἀπὸ ἀκαλλιέργητα πλ-
τη δὲν μπορεῖ ποτὲ τίποτε τοῦ καλοῦ νὰ βγῇ.

ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ

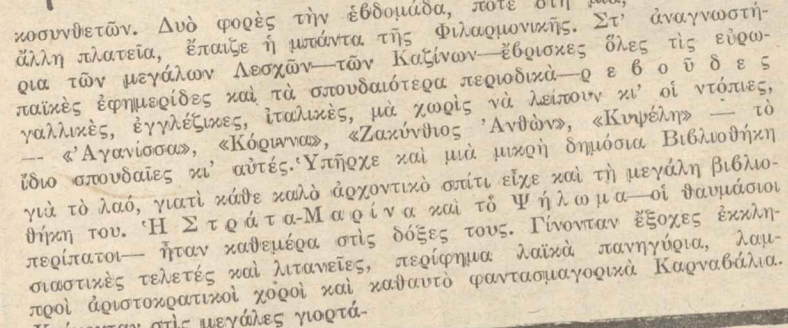

A.

κ. Γρηγόριος Ξενόπουλος.

[illegible]

Ἡ Τύχαινα, σὰ ζωντοχόρ-
δες πήγαινε στὸ θέατρο. Ὁ Π-
ρος, μὲ δυὸ-τρεῖς φάρμακ, ἤ-
σ' ἔνα ἰσόγειο θεωρεῖο. Ε-
πεί κάποτε ἀργά, ἡ παράστα-
σις εἶχε ἀπολήξει, προσηλθόμε-
νος στὴ σκαρὴ καὶ δὲν κύττα-
σχεδὸν καθόλου τὸ χόριο. Μ-
νο στὸ πρῶτο διαίτημα τῆς
ρίσε μὲ τὰ λογία του τῆ γ-
λάντα τὸν ἄπάντο θεωρεῖται.
στασιμὰς χάλασε στὸν
μπροστά σ' ἕνα μελαχρινὸ
οῖται, ψηλόκομο, πὺν ἡ ὡ-
φία του κυριαρχοῦσε. Δὲ δ-
παρὰ τὸν ἀπὸ εἰκοσι χρό-

Ἡ Τζένη Δερίδα.

—Κι' ἔπινες ;

Γιατί πολλοί — και μάλιστα τενόροι — που περνούσαν εκεί πέρα,

11

Ζακυνθίνοι τούς είχαν σφουρξεί!

Ώστόσο τελείωσε και το ατελείωτο διάλειμμα. Κι' ο Πιέρος είχε πάλι την ευχαρίστηση ν' ακούει Φάουστ και νά βλέπει Τζένη. Αψήφουσε γενναία τον πειρασμό και την κούταξε όλοένα, σά νάθελε να κρατήσει στη μνήμη του και τις παρομιχρές λεπτομέρειες της μορφής της. Γιατί η απόφασή του ήταν πάντα να φύγει με το πρώτο βαπόρι. Όσο την έβλεπε, τόσο του άρεσε κι' όσο του άρεσε, τόσο έλεγε μέσα του: πρέπει να φύγω. Άν έμενε, αν την ξανάβλεπε, σίγουρα θα την ερωτεύονταν. Άλλά —τό είπαμε— δεν είχε το θάρρος ν' αναλάβει και τον άλλο που θα του επέβαλλε, πιο έπαυχτικό κι' από τον Εφρουσά, αυτό το αίσθημα.

«Ο άτακτοειμένος καρπός», έλεγε και ξανάλεγε μέσα του.

Έτσι εξακολούθησε και τελείωσε η παράσταση. Μόνο τότε ο Πιέρος είδε την Τζένη κι' όρθη, «Α, τι ψηλή που είναι!» συλλογίστηκε. Και του ήρθε η επιθυμία να την ιδεί κι' ολόκληρη... Εύτυχώς, οι φίλοι του βιάστηκαν να βγούν από το θέατρο. Τους ακολουθούσε σπαράχνοντας και σπαραχόμενος. Και στάθηκε μαζί τους σε μιάν άκρη της εξωτερικής σκάλας, όπου κι' άλλοι πολλοί είχαν σταθεί, για να ιδούν τις άρχόντισσες, όταν θαδύγαν για να μπουν τις καρδόνισσες τους.

Και περνούσαν από μπροστά τους, περνούσαν, σε μία σειρά ατέλειωτη, χαρτερούς δεξιά κι' αριστερά...

Να κι' η παρέα που περίμενε ο Πιέρος: Μπορούσε η κοντόσα Δερβά, στο πλάι της κι' άλλη ηλικιωμένη κυρία — συγγενίσα ή φιληνάδα — κι' από πίσω του ο κόντε-Δερβάς με τη Τζένη στο μπράτσο του.

Ναι, ήταν πολύ ψηλή. Περγούσε τον πατέρα της μισό κεφάλι. Φορούσε τώρα ένα λεπτό, σταχτι έπανοφόρι, πλατύ σά μανδύας, που έφτανε σχεδόν ως τα πόδια της, κι' απ' το κεφάλι μιά σάρπα λευκή νταντελένια. Οι φίλοι του Πιέρου, γνωστοί στην οικογένεια, έβγαλαν τα καπέλλα τους ως κάτω. Τυπικά, σοβαρά, χαρτέρης κι' έκλεινους. Δεν τον έγνωριζε βέβαια ο κόντε-Δερβάς, για να γυρίσει το πρόσωπό του άλλου. Κι' ίσα-ίσα έπειδή δεν τον γνώριζε, χαρτέρης κι' ο γέρος την παρέα γελαστός-γελαστός. «Ε, και νάξερε ποιος ήταν ανάμεσα στους γνωστούς του έκλεινους νέους...». Τό ίδιο κι' η Τζένη. Ένα γλυκύτατο άγγελικό χαμόγελο φρότισε το προσώπια της καθώς έσκυβε με χάρη. Και, πράγμα περίεργο! με το χαρτεισμό, το βλέμμα της σταμάτησε στον Πιέρο. «Ίσως γιατί ήταν ο μόνος απ' την παρέα που δεν τον γνώριζε, και θέλησε να τον καττίξη καλύτερα, για να θυμηθεί ή να μαντέψει ποιος νάταν...»

«Τι μάτια! συλλογίστηκε ο Πιέρος. Μαύρα σαν τόν "Αδν, μιά φρεϊνά σαν τόν ούσανό...».

Πέρασε, κατέβηκε και, στην καρδόνισσα που είχε πλησιάσει, ανέθηκε πρώτη. Παϊδική συνήθεια που δεν την είχε αφήσει ακόμα — που θα πή πώς ήταν μικρότερο κι' απ' όσο φαινόταν... Ο Πιέρος έδωκε το βασιλικό της βήμα και την εύλιγισα της. Μιά στιγμή, στο σκαλί της καρδόνισσας, είδε τα μικρά της πόδια μέσα σε λευκά γοβάκια, σά δυο περιστράγια που κυνηγούσαν. Έπειτα λίγο ποδόγυρο που έξαφάνισαν στο βάθος της καρδόνισσας κι' έπειτα... τίποτα. Η καρδόνισσα γέμισε, έβλεψε και ξεκίνησε, χωρίς ν' αφήσει πειά να φανεί ούτε κι' άκρίτσα της σάρπας.

«Στό καλό! είπε μέσα του ο Πιέρος. Είσαι δυοφορ απ' την κορφή ως τα νύχια. Μά δε θα σε ξαναδώ!...».

Β'.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Η Τζιμάνια άκουσε με άπορία την απόφαση του Πιέρου να φύγει με το πρώτο βαπόρι.

—Τι έκαθες;... Τι εί-

πες;...

—Είπα, μά... βαρέ-

θηκα από την πρώτη μέ-

ρα. Στην έξοχή μένει

κανείς ευχαρίστως. Παν-

τού ή έξοχή, ή ζωή-ης

έξοχης, είναι ή ίδια.

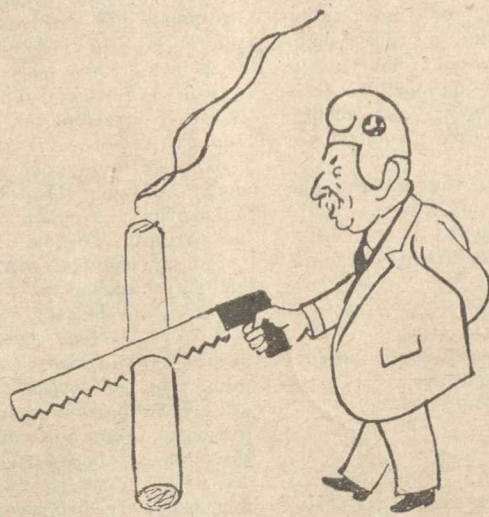
Άλλά στην πόλη;... Ά-

σε με, μάννα, να

ζής!...

(Ακολουθεί)

Ευδυμοί στίχοι

(Σκίτσο του κ. Ντίνο Μπέη)

Τά νέα της ημέρας μ' αλάτι... 'Ιγγλετέρας

Μές σε πέντε-δέκα στίχους και εν πάση συντομία θα σας πω τα νέα δια του ξηγαν έχάτους στον Ρουμλόν έδω το κράτος, που το δένει γύμνα, φτώχεια και φοιχτή ά- (πενταρία.

Συνεπεία της έχάτους γενομένης έκλογής, ο Δευτέρης πήρε πόδι, και εϋθός ο Παναγής ο μ' έπιφύλαξε εις πάντα άρχηγός των λαί- (κίων.

την άρχην αναλαμβάνει δίχως διάλου να άσχήνη (βόλη) δλως άνεπιφύλακτως σκούφον δημοκρα- (τικόν!

Μόλις δ' έλαβεν εις χείρας την άρχην, για να (προκώμην) βάλθηκε το κάθε πράγμα εις τη μέση να το κόψη, κι' έκοψε τα ύπουνα καλά τα δυο τάκανε ένα μ' έπιφύλαξε εις συγχρόνως και το ένα να το (κόψη)

Έχων πάντοτε υπ' ύψει (σμένα) πώς με κόμημο μονάχα θα πληρώσει τα σπα-

Μα και τους μισθούς ακόμα έκοψε των ύπαλ- (λήλων) μί φεισθείς έχθρον και φίλον, μ έπαφύλαξιν ακόμα να τους κόμη μ' ένα (σμετάρο)

τόν καπνόν και το ταγάρο.

Κι' έτσι απ' το κόμη-κόμη, ως μεγάλος ύπε- (ρόπτης) άφου έλλαξε την πίστιν σ' άλλη την ύπαλληλιαν, έλλαξε και τη δική του με μεγάλην εύκολιαν κι' από Χριστιανός έγινε, άνεπαφύλακτος... Κό- (πτης!)

*Άλλα νέα δεν σας λέω, σας άρκουν αυτά για (τώρα) γιατί... μούκοψε κι' έμένα της ποιήσεως τη (φώρα!)

ΛΕΒΙΑΘΑΝ

ΤΑ ΞΕΚΑΡΔΙΣΤΙΚΑ

ΜΙΑ ΑΜΙΜΗΤΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Η παρακάτω άμμητη αναφορά ενός λοχίου των ευζώνων βρέθηκε προ έτών στα άρχεια του ύπουργείου των Στρατιωτικών:

*Ο άποσπασματάρχης Δωρίδος προς την άνθημομαρχείαν Δωρίδος εις Λιδόρικι. Άναφέρο μετά σεβασμών και άνερ ζήτημα στανου, δι γενέοι χωροφυλάκας στάσου στάσου του φωνάζαν του ληστή ήγουν του Τσιπούρα. Τρέχει σά ζαχαράδι ό άτιμος, έμεις μπάμ- μούμ, το τσιφελίδι, τρέμον τα όροι τα βου- να τρέμον τα Βηλαέτια. Ένας ήταν ό λη- στής άλλά αν τον έκωτόναμε θα βλέπατε μερδικό (*Ως αναφορά για τους γενέους χω- ροφυλάκας σύνταξιν εις τας οικογενίας, ως προς έμ βάλετε το χέρι στην καρδιά. Εϋπει- θεστατος. Ά θ α ν α σ ι ο ς Κ ο υ β α λ α ς ύπενομοτάρχης».

ΚΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΗΣΤΩΝ ΜΑΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΑΣ

(Στη στήλη αυτή θ' άπαντά έξομοεισμός ό διακε- κρμένος Ιατρός κ. Στ. Παπαχρυσάνθου (Κασοκασκίνου), 12), σ' όρους από τους άναγνώστας μας έχουν άνάγκην των συμβουλών του. Τις σχετι- κές επιστολές μπορούν οι άναγνώστας μας να τις στέλνουν εις σά γραφεία μας, εις σταν κ. Παπα- χρυσάνθου προσωπικώς. Σήμερα, ό γιάτρος των «Πα- ναθηναίων» άπαντά σε όρους μας έγραψαν έπει- σμένως, κατόπιν της δημοσιεύσεως των άγγελιών με τα περιεχόμενα του περιοδικού μας).

Α. Α., Ένταυθα. Η μεγάλη βία σας να μάς γράψετε πρώτος-πρώτος, για να μάς εκθέσετε την κάτελπιστική κατάστασί σας, δείχνει πόσο τρομοκρατημένος είστε. Και όμως, δεν έχετε δικήν. Η κατάστασίς σας δεν εινε καθόλου ά- πελπιστική, όπως καταλαβαίνω. Εινε μια κοινο- τική πάθησις που θα θεραπευθή έντελως, άρκεί να θελήσετε να ύποβληθήτε με πειθαρχία στη θεραπεία που σας καθώρισε ό γιάτρος σας και ή όποια εινε πολύ καλή.

Τό Calcium S. εινε έξαιρετο φάρμακο και σας συνιστώ να το συνεχίσετε. Άν δεν έξη αντίρρηση ό γιάτρος σας, κάμετέ το σε ένδο- φλιδίους ένεσεις που θεωρούνται και άποτελε- σματικώτερες. Καί πάλι γράφετέ μας.

Δίδα Μαίρη η, Ένταυθα. Παίζετε 3 και 4 άσπρινες την ήμέρα για τόν πονοκέφαλό που σας τυραννεί και δεν βλέπετε αποτέλεσμα. Αδ- τό δεν με παραξενεύει καθόλου. Παθαίνετε 3, τι και ό περισσότερος κόσμος που νομίζει την άσπρινήν καλή για κάθε πονοκέφαλό.

Μαντεύω διό ό διόός σας πονοκέφαλος δεν εινε απ' εκείνους που περνούν με άσπρινήν... Έχει άμεση σχέση με την άλλη εκείνη άνωμαλία που άναφέρετε και ή όποια δεν εινε ούτε σπανία, ούτε σοβαρά για κορίτσι της ηλικίας σας.

Σας συνιστώ καλή και δυναμική τροφή. Φάρμακο να παίρνετε τό Extrait pluriglandu- laire Choay F, δύο την ήμέρα, σύμφωνα με την έντυπη οδηγία του.

Συνταξιούχο η, Πειραιά. Έχετε δικήν να γυρινάσετε για τό έκζεμά σας με τους για- τρούς και με τα γατρικά. Δυστυχώς, ή πάθη- σίς σας εινε από τις χρόνιες εκείνες που άνευ- ρίζουν με την έπιμονή τους. Παραγορηθήτε 3- μως — αν αυτό μπορεί να σας παραγορήσει — με τη σκέψη διό έκτός από την ένόχλησι, δεν θα έχη ή άρρώστια αυτή σοβαρώτερες συνέπειες για σας, άρκεί να προσέχετε να μη μολύνετε τό έκζεμά σας. Προ πάντως μη ξίνεσθε όταν έχετε παροξυσμούς φαγοίτους.

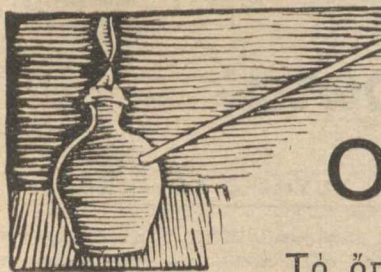
Συνεχίστε τό λουτρό τό καλοκαίρι, άφου άλ- λωστε σας άφέλουν. Έσωτερικώς πάρτε Euphoryl (cachets) τρία την ήμέρα. Άν σας φέρει έλαφρά διάρροια τις πρώτες μέρες, μη τροβήθητε. Για τη φαγοίτα μεταχειρισθήτε την άλοιφή Inotyl. Θα σας άνακουφίση.

Β...., Ένταυθα. Η θεραπεία που έκάμετε ως τώρα εινε πολύ καλή. Βρίσκω μόνο ύπερ-βολικό και άδικαιολόγητο τόν φόβο σας για τις ένεσεις Νέο-606. Τό διό συμβαίνουν κάποτε και σπανιότατα δυστηχηματα με την χορήγν του φαρμάκου αυτού, δεν σημαίνει διό πρέπει να καταργηθή. Μήπως με την τόσο εύδωτα χρη- σιμοποιούμενη κνήνη δεν παρατηρούνται συχνό- τατα και θανατηφόρα περιστατικά;

Τό Νέο-606 σά χέρια πεπεισμένου Ιατρού εινε πολυτιμώτατο και άναντικατάστατο φάρμα- κο. Άφήστε τους ύπερβολικούς φόβους.

Ά π ό κ λ η ρ ο η, Ν. Ίωνίαν. Τό γράμμα σας δεν κατώρθωσε, δυστυχώς, να τό διαβάσω. Τό- σο ήταν κακογραμμένο. Δεν άμυδάλλω διό έ- σθε ένας ευγενής κύριος. Έπειδή δε πιστεύεται διό ή πραγματική ευγένεια έπιδάλλει να γράφει κανείς πρωτίστως ευάναγνωστα, όταν ζητεί κά- τι, σας παρακαλώ, φιλτάτε κ. άπόλυτρε, να μου γράψετε καθαρά και ευάναγνωστα.

Β. Σ...., Θεολίκην. Η περιπτώσις σας δεν εινε από εκείνες που έ- πιδέχονται άπάντησι ά- πό της στήλης αυτής. Γράφετέ μου άνοματε- πώνυμον και άκριβή δι- ευθύνην σας, έσωκλεί- ον και δραχμάς 2 διά ταχυδρομικά. Θα σας ά- παντήσω ευχαρίστως δι' ιδιαιτέρως επιστολή. Ο ΙΑΤΡΟΣ ΣΑΣ

Έπίκαιρες μελέτες

Οι τεχνητοί παράδεισοι

Τό όπιον, ή μορφίνη, ή κοκαΐνη, ή ήρωϊνη, τό χασίς.

Άπειρες φορές θάχετε διαβάσει άσφαλώς στις έφημερίδες για τό τρομερό βίσιμο της έ- ποχής μας, την τοξικωμανία, τη χρήση δηλαδή των άτασιων ναρκωτικών. Έρευνες και μελέ- τες έδημοσιεύθηκαν σχετικώς, δημοσιογραφι- κές έκστρατείες διενεργήθηκαν σά καταφύγια των τοξικωμανών. Η άστυνομία έπτε τη γνώμη της για τη φοικτή αυτή μάστιγα των ήμερών μας, γνωστοί Άθηναίοι Ιατροί έδωσαν συνεν- τεύξεις για την έκταση του κακού και τα θλι- βερά, τό τραγικό του άποτελέσμα. Κανείς 6- μως μέχρι της στιγμής δεν έγραψε για την ά- κατανίκητη γοητεία των ναρκωτικών, για τη γλυκερά μέθη που φέρνουν, για τό άνεια τό ποιητικό και τους έφιάλτες τους άνατριχιαστι- κούς, για την ευξία που αισθάνεται ό τοξικο- μανής μετά την ένσει της μορφίνης, τό κάπνι- σμα τό χασίς, τό «πρεζάρισμα» της κοκαΐνης ή της ήρωϊνης...

Για τούς παραδείσους αυτούς που οι τοξικο- μανείς τους λαρόνουν με τη ζωή τους, για τις άπολαύσεις των και τό άνεια των θα μιλή- σω έδώ, κατόπιν της θετικής παρακλήσεως της διενθίνσεως των προσφιλών μου «Παναθη- ναίων».

Άρχίζω από τό όπιον, τό άφρίον, όπως τό λέει ό λαός, αν και εινε τό μόνο ναρκωτικό, τό όποιο δεν χρησιμοποιείται εύτυχώς στην Έλλάδα.

Τό κάπνισμα του όπιου, του τρομερού αυτού δηλητηρίου, απ' τό όποιο βγαίνει και ή μορφίνη και ή ήρωϊνη, φέρνει άφάνταστα άποτελέσματα. Ό όποικανιστής ή ό όποϊφάγος δραματίζεται, βλέπει ποιητικές έρωτικές σκηνές, μαγευικά τοπεία, πλέει εις έναν άνεκόν ήδονήν, γελάει μόνος του, τέρεται, εύχαριστείται, ξεχνάει τούς πόνοους του και τις μίζερες της ζωής αυ- τής και μεταφέρεται στην Έδεμ. Τη στιγμή των όρατισμών του αυτών, ό βολβός των μα- τιών του εινε χυμίνος έξω από τις κόγχες, σαν άσπράδι άγούδι. Έπίσης, συχνά οι όποικανείς παθαίνουν ναντία, νομίζουν πως σκαμπανεβά- ζουν σε μιά φοιγοντισμένη θάλασσα και ή- τοφρονν φοικτά. Την έτοιμένη, τέλος, πληρώ- νουν τις άπολαύσεις της όποισίας των με τρο- μερούς πονοκεφάλους και ζαλάδες.

Εύτυχώς, όπως είπαμε και παραπάνω, δεν γί- νεται στην Έλλάδα, καθόλου σχεδόν, χρήση ό- πίου, όπως σ' άλλες χώρες και ιδίως στην Κίνα, όπου πολλών όποικανιστών υπέων έχουν συ- νηθίσει στο όπιον και τό άλγόα τους, τό όποιο άντιστοιχούν μέχρι της στιγμής που θα κινήση ό κύριος των και θα τό χτυπήση ό καπνός σά ρουθούνια, φερόντους τους μιά ευχάριστη κα- τάστασι...

Η μορφίνη λαμβάνεται δι' ένεσεων ή πίνε- τας σε διάλυσι. Λίγα δευτερόλεπτα μετά την έ- νεισι, φέρνει μιά θαυμασία κατάστασι, την ό- ποια οι επιστήμονες άποκαλούν «ευφορία». Ό μορφινισμένος έχει διάθεσι για πεσορία, για συζήτησι, για δουλειά.

Τά καλύτερά μου συγγράμματα, γράφει σχετικώς ένας Γάλλος γιάτρος, τά έγραψα κα- τά την περίοδο που έκανα χρήση μορφίνης».

Πραγματικώς, μετά την ένσει, ό όργανισμός τονούται, ή σκέψις συγκεντρώνεται, ή διάθε- σίς της εργασίας, και μάλιστα της πνευματικής, αυξάνει. Ένα γλυκό, ένα ήδονικό μούδιασμα διακλαδούται σ' όλο τό σώμα. Νομίζει κανείς πως τον έχουν βοηθήσει σ' ένα θαυματουργό «γλυκό» λουτρό, τό όποιο ή ήδονή φτάνει ως τό κέντρον του έγκεφάλου. Σκέψεις ενά- ριστες περνούν απ' τό μυαλό, λύτες και πόνοι του έξω κόσμου σβύνουν, γίνονται άμυδρές. Ό μορφινισμένος εινε γεμάτος άισιοδξία. Όλα θα πάνε καλά, όλα εινε ώρασι, ύπεροχα, όνειρώδη.

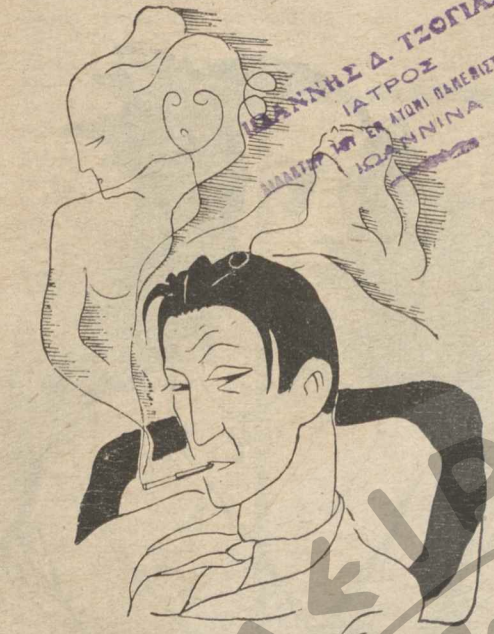
Η κατάστασις αυτή διαρκεί έπ άρες. Έο- χεται κατόπιν ό βαθός, γλυκός ύπνος. Και την έπομένη ή «ευφορία» εξακολουθεί, καλυμ- π

μένη βέβαια, αλλά και πιο αθέρια και γλυ- κεία.

Όλες αυτές ή άπολαύσεις όμως έχουν κακό τέλος, τέλος όικτρό. Ό μορφινισμένος άποβλα- κούται μετά μερικά χρόνια. Η μνήμη σβύνει. Η σκέψις δεν λειτουργεί καλά. Κι' έρχεται, πολύ ένωρίς, ό θάνατος.

Ανάλογα με της μορφίνης εινε και τά άποτε- λέσματα της κοκαΐνης, ή όποια ρουφείται δι' εισπνοής, από τη μύτη. Γίνεται θυος και χοή- σις ένεσεων. Έκαμαν κάποτε μιά ένσει κοκαΐ- νης σ' έναν άρρωστο, μοσοπαλότιο. Έξω χιό- νις σά γερά. Κι' όμως ή ένσει έκαμε τό θαύμα της έπ τό άσθενός, ό όποιος σηκώθη- κε άμέσως και διήρνε, μέσα στο χιόνι, από- στασι δύο ή τριών χιλιόμετρον.

Η κοκαΐνη παράγεται από τό φύλλο του πε- ριφήμου φυτού «κοκά», τό όποιο οι Ιθαγενείς μα- σούν ή καπνίζουν, όταν θέλουν να καταπολέμ

σουν καμιά βαρεία λύτη, ή όταν πρόκειται να έκστρατεύσουν εναντίον άλλων Ιθαγών φυλών. Γονούται έτσι, γίνονται άσυνκράτητοι, περι- φρονούν τόν θάνατο και πεφτούν στη φωτιά της μάχης σαν θύρια άνήμερα.

Όταν πρωτόφραν φύλλα του φυτού «κοκά» στην Έδωρπη, για διάφορες θεραπευτικές χρή- σεις, μερικοί γιάτροι τό συνηθούσαν στους πε- λάτες τους ως... μοναδικά τονωτικά του σώ- ματος και του πνεύματος.

Ό Ιταλός μάλιστα Ιατροφύσιος Παύλος Μοντεγκάτσα, μη φανταζόμενος τί τρομερό δη- λητήριο πρόκειται να βγάλει ή χημεία απ' τα φύλλα του «κοκά» και τί καταστροφές ποικίλει να φέρη ή άτασία «πρεζ» στους κακαϊνομα- νείς, έγραψε ολόκληρους ύμνους ύπερ μύτων, συνιστώντας τα σε μικρούς και μεγάλους, σαν να έπρόκειτο περί άθωοτάτου έλκιστου κατά- πάσης νόσου, άτονίας, άκεφίας, βαρυθυμίας κτλ. κτλ.

Η μεγάλη χρήση της κοκαΐνης άνοίγει συχνά πληγές στο βάθος των ρουθύνων, ή

όποιες τραπούν τά πτερύγια της μύτης. Γι' αυτό οι γιάτροι, για να προλάβουν τό κακό, συνιστούν στους κακαϊνομανείς τη χρήση μιάς ειδικής άλοι- φής, ή όποια χρησιμοποιείται τό βράδυ, προ του ύπνου, κι' ως τό πρωί καθαρίζει τούς ρώ- θινους απ' τό δηλητήριο.

Όπως ή μορφίνη, έτσι κι' ή κοκαΐνη, φέρνει διάθεσι για φλυαρία κι' έργασία πνευματική. Μά πιο γρήγορα τσακίζει αυτή τόν όργανισμό, τό σώμα και τό μυαλό.

Πιο έντονη σχετικώς εινε ή ήδονή της ήρωϊ- νης, αλλά και ή καταστροφές που προκαλεί φοικώδεις.

Τό χασίς εινε τό πιο εύχρηστο από τά ναρκω- τικά, τουλάχιστον όταν κανίκεται σε ταίγαρο, και γι' αυτό εινε τό περισσότερο διαδεδομένο στην Έλλάδα, αν και τελευταία άρχισαν να πα- ραχωρή τη θέση του στην τρομερή ήρωϊνη, τη μάστιγα της εποχής μας. Έκτός όμως από τό κάπνισμά του σε ταίγαρο, κανίκεται και σε ναργιλέ, στο «λονιά», όπως τόν άποκαλούν.

Τά συναισθήματα που προκαλεί τό χασίς, καπνίζόμενο σε «λονιά», εινε πραγματικώς κατα- πνηκτικά. Ό χασισοπότης χάνει έντελως τη συναισθησι του τόπου και του χρόνου. Η ώρα σταματάει, δεν προχωρεί και κάθε στιγμή φαί- νεται αιώνας ολόκληρος. Τό μέρος στο όποιο βρίσκεται, δεν ύπάρχει γι' αυτόν. Υπάρχουν μόνο οι κόσμοι της φαντασίας, τό έφιαλτικό και άσύλληπτα τοπεία, μέσα στα όποια κινείται ή έρεθισμένη διάνοιά του κι' ή χημείας τις ό- ποιες άντικρύζει κι' ή όποιες διαδέχονται ή μία την άλλη διαρκώς. Τό μυαλό του λειτουργεί με την ύλγυώδη ταχύτητα στροβίλου και εινε ά- δύνατον να σταλή σε μιά άρισμένη σκέψη. Από τη μιά σκέψη πάζει στην άλλη ή μάλλον σκέπτε- ται συγχρόνως τό ίδια πράγματα υπερδεμένα, άόριστα κι' άκαθόριστα. Τό σώμα εξαερώνεται και δεν νοιώθει πια κανείς τό βάρος του...

Μά όταν περάσει ή μέθη, ό χασισοπότης πέ- ρνει σε βαρεία χάνωση και μιά γενική άηδία τόν καμίζει έπ όποις ολόκληρος, όσους να περάση έντελως ή έπίδοσις του ναρκωτικού.

Τό κάπνισμα του χασίς σε ταίγαρο προκαλεί ανάλογα συναισθήματα, αλλά σε πολύ μικρότε- ρο βαθμό.

Αυτά όμως συμβαίνουν μόνο στην άρχή της χρήσεως, γιατί όταν άφούστερα ή χρήση γίνει πάθος, ό χασισοπότης καπνίζει μόνο για να πληρώση ένα κενό που έχει δημιουργήσει μέσα του ή έλλειψις του χασίς. Σπανίως τότε κα- νίζοντας ξαναβρίσκει τό ευχάριστα συναισθή- ματα που έννοιωθε άλλοτε. Συγχρόνως όμως, τό κενικό του συστήμα έχει εξαρδαλωθεί πειά και διαταραχές τόν βασανίζουν, όπως έφιαλτι- κές παρασθήσεις, άδικαιολόγητοι φόβοι, κτλ.

Άλλη θεραπεία της τοξικωμανίας, έκτός της τημειακής έλαττώσεως, δεν ύπάρχει.

Ό τοξικωμανής, του όποιου τά κόμην άπο- τώμας τό δηλητήριο που χρησιμοποιεί, ύφιστα- ται ποικίλα, άπειροχρήσιμα μυστήρια...

«Όπως συνέβη με τόν καπνόν, δηλητήριο κι' αυτό καταστρεπτικό», γράφει κάποις ό Κλώντ Φαρέ, έτσι θα γίνει και με τα να- ρκωτικά. Και τό κάπνισμα κατενόγη ά- ρείως όταν πρωτίστως γνωστό στην Έδωρπη. Άφροισμοί, καταβίκες, θανατώσεις!... Κι' όμως ό καπνός εινε σήμερα ό άχρόιστος φίλος άνδρών, γυναικών και παιδίων. Έ- τσι θα συνέβη και με τό δηλητήριο, τό ό- ποιο από γενέας σε γενεά θα έκφυλιστούν και θα χάσουν τη σήμερήν άνθρωποκτόνο δύναμί τους».

Αυτά λέει ό Φαρέ. Πρόκειται όμως περί καθαράς... φιλολογίας. Ό Θεός να φυλάξη την ανθρωπότητα από μιά τέτοια συμφορά!...

Ο ΑΟΚΤΡΡ Χ...

Υπάρχει κρίσις καὶ στὸν ἔρωτα;

(Ἡ σημερινή νεότης, ἡ γυναίκα καὶ ἡ καρδιά).

Τὰ «Παναθηναία» εἰν' εὐτυχισμένα γιὰτὶ ἐξασφάλισαν τὴν πολύτιμη συνεργασίαν τοῦ ἐν Παρίσιος γνωστοῦ λογογράφου καὶ δημοσιογράφου κ. Γ. Φτέρης. Ὁ κ. Φτέρης θὰ μᾶς στέλνῃ κάθε βδομάδα ἀπ' τὴ γαλλικὴ προτείνουσα ἐκλεκτὰς ἀναποκρίσεις γιὰ κάθε ἐνδιαφέρον κι' ἐπικαιρὸν ζήτημα, συνεντεύξεις μὲ διεθνέως προσωπικότητας, μὲ παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνιδες, περιγραφὰς ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ κίνησιν τοῦ Παρισιοῦ, πλουσίως εἰκονογραφημένες, κτλ. κτλ.

ΠΑΡΙΣΙ, Δεκέμβριος. — Οἱ Ἰνδικοὶ θρόνοι δηγοῦνται, ὅτι ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Βουδδισμού ἔμεινε δολοφονημένος ἀπὸ τὴν ἐρημίαν, ἀλλοδιόλου ἀσάλευτος, μὲ τὰ μάτια διαρκῶς προσηλωμένα στὸν ἀπέραντον οὐρανόν. Αὐτὸ ἐσημείωνε, ὅτι ἐγκατέλειπε τὴς τέρεψις τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ κυττάξῃ μόνον τὴν αἰωνιότητα. Τὸ ἔνα του μυστήριον, πάντα τεταμένο πρὸς τὸ ἴδιον σημεῖον, ἔπαθε ἀγρίαν μὲ τὸν καιρὸν. Καὶ στὴν ἀκίνητη παλάμη τὰ ξενυχτὰ τῶν χειμερινῶν, νομίζοντας ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ πέτρα ἢ δέντρο, ἔχτιζαν τὴν ἐρωτικὴν τους φωνὴν κάθε Ἀνοιξί. Γιὰ νὰ γεννήσουν νέα χελιδόνια. Ἀλλὰ κάποτε ἔφυγαν, χωρὶς νὰ ἐπιστρέψουν ποτέ. Τότε ὁ ἀνδρὸς πού εἶχε σκαρτοῦσε μέσα του ὅλες τὴς ἐπιθυμίας, βλέποντας, ὅτι χάνει γιὰ πάντα καὶ τὸ τελευταῖον σὺμβολο τῆς τρυφερότητος πού τὸ ἔστειλε ἡ φύσις μὲ τὰ ξενυχτὰ μὲν χελιδόνια, ἐσοφιστὴν κατάχρημα. Κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν τὸ παιδί....

Ἀναφύκειν τὸ θρόνον, γιὰτὶ δείχνει πόσο εἶνε συνώνυμο μὲ τὴ ζωὴ τὸν σταλκίον τοῦ ἔρωτος. Τελειωταῖος ἡρωτὴς γιὰτὶ δὲν τὸ χρησιμοποιεῖ περισσότερο στὰ βιβλία του ὁ Ἐπιστολολογὸς, ὁ γνωστός στὸ φιλολογικὸν Παρίσι μὲ τὸ ὄνομα Νικολά Σεγκιέρ. Ἀπάντησε: διότι θεωρεῖ τὸν ἔρωτα ὡς τὴν ὑψηλότερη ἀρετὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συγχρόνως τὸ μεγαλύτερον μυστήριον τῆς φύσεως. Ἐἵνε μυστήριον, ἀφοῦ μᾶς κάνει δημιουργοῦς καὶ ἀρετὴ ἐπειδὴ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ξεπεράσωμε τὸν ἐγωισμό μας. Ἐπὶ τῶν καυτηριῶν τὸ πλάνον θαύμα νὰ ἀνοίγῃ τὴν πόρταν τῆς προσωπικότητός μας σ' ἕνα ἄλλο ἄτομο, δηλαδὴ ἀποτελεῖ τὸν ἀσφαλέστερον τρόπο γιὰ νὰ βγοῦμε ἀπ' τὴ μοναξιά καὶ γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσωμε μὲ τὸν ἄλλο κόσμον. Ἀλλὰ νὰ πὼν ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔβλεπε ἕνα θεῖον περιεχόμενον ἀνάμεσα καὶ ὁ Ἐρνεστός Ρενάν, ἀρχίζει νὰ συζητῇ ἀπὸ νῦν. Τί συμβαίνει; Ὑπάρχει πᾶντα μὲν κρίσις τοῦ ἔρωτος, ὅπως ὑποστηρίζουν διάφοροι σύγχρονοι συγγραφεῖς;

Φαίνεται ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ αἰσθηματος—πᾶντος, ἐσημειώθησαν ἀρκεταὶ μεταβολαὶ μετὰ τὸ 1920. Τοῦλάχιστον αὐτὴ εἶνε ἡ γνώμη τοῦ Ἐδμόνδου Ζαλόου. Ἡ νεότης, ἡ ἐρχομένη ὑστερα ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἀρκεῖται εἰς τὰ ὁρεκτικά. Μὲ ἄλλα λόγια, δὲν αἰσθάνεται τὸν ἔρωτα, ὅπως ἡ πρὸ τοῦ πολέμου. Τὸ φαινόμενον δὲν θεωρεῖται ἐν τοῖτοις ἔξαιρετικόν, διότι τὸ ἴδιον περὶ τὸν συνῆθη καὶ μετὰ τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν. Γενικῶς, κάθε φορὰ πού ὁ ἀνδρὸς νοιώσει τὴν φροβέραν τοῦ θανάτου κατὰ τρόπον πᾶ ἄμεσον καὶ συνεχῆ, εἶνε παρατηρητέον, ὅτι ξαναβοῶσκοντα ἀπολοῦνται τὴν συνῆθη ἀσφάλεια, φέρεται ἐξ ἀντιδόσεως πρὸς τὰς ἐνδόλους τέρεψις. Αὐτὴ ἐκείνη προσφάνεται ὡς καταπότια τῆς λήθης, ἐνὸς ἀντιθέτου ὁ ἔρως πολλαπλασιάζει τὴν ἀνάμνησιν. Συνέθη ἐπίσης τὸ ἔχει: πρὸ τοῦ πολέμου ἡ νεότης ἐγνωρίζοντο ἐλάττω ἀναμεταξὺ τῶν. Στὰ σχολεῖα, ὑστερα στὰ μαρκενέια, ἀργότερα στὰ σαλόνια, γιὰ νὰ συζητήσουν τὰ πληρτικότερα θέματα. Ὁ πόλεμος ἄλλαξε αὐτὸ τὸ ρυθμό. Ἡ κοινὴ τρομερὰ μοῖρα τοῦ τετραετοῦς κινδύνου, αἱ κοινὰ ὑπηρεσία, αἱ κοινὰ θυσίαι, ἡ ὥρα τῶν μεγάλων ἐκμυστηρεῶσεων μπροστὰ στὴν ἀδιάρκην ἀπειλὴν τοῦ θανάτου, ἐδμηγορήσαν ἕνα αἰσθητικὸν τραγὸν καὶ ἀποκλειστικῶς ἀντιρῶν, ὅπου ἡ γυναίκα δὲν ὑπῆρχε, παρὰ μόνον ὡς ἑλξίς τοῦ θήλεως. Τίποτ' ἄλλο. Πέραν τῆς ἱκανοποιήσεως, ποῖα ψυχικὴ ἐπαρὴ μπορούσε νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τῶν ἑκατομμυρίων φαντασμάτων πού ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν κόλασιν, καὶ τῶν ἐκατομμυρίων γυναικῶν, τῇ στιγμῇ πού ἔνας ὁλόκληρος κόσμος βιαστικῶς ἐντυπώσεν ἐπ' αὐτὸν σάν ποτὶ μὲν φωτῆς ἀνάμεσα τὰ διὰ φύλα; Ἐπὶ πενήντα ἀτελείωτους μῆρες, ἡ ζωὴ τους, ἡ ἀκουστικὴ τους, ἡ προσοτικὴ τους, τὰ αἰσθηματὰ τους, ἦσαν διάφορα.

Ἡ γυναίκα, καταλαβαίνοντας μὲ τὸ ἐνστικτο, ὅτι τὸ παλιὸ κῆρος τῆς κινδυνεύει, ἄλλαξε τακτικῇ. Ἐδῶκε τὸν ἔρωτα ὅπως τὸν ἤθελε ἡ κοινωμένη νεότης, χωρὶς μεγάλους συγχλονισμούς, δίχως παρὰφορο

πάθος, ἀλλ'ὡς τρυφερό, ἄκοπο καὶ εὐχάριστο. Κάτι σάν ἐκαμπαρτερίδι. Διότι τὸ μέτωπο, ὅπως γιὰ τὰς ἄλλας πράξεις, εἶχε παύσει νὰ παστεῖται σιγά—σιγά καὶ στὸν ἔρωτα τὸν ποιητικόν. Τὸ ρομάντσο ἔγινε φέμμα ἀπὸ τὴν ὥραν πού τὸ ἀνθρώπινον ζῶον εἶδε κατὰ πρόσωπον τὸ θάνατον. Ἡ μόνη ἀλήθεια ἦταν ὁ σκελετός. Ἡ δὲ εὐχέλων τέρεψις εἶνε ὁ σκελετός τοῦ ἔρωτος.

Ἐντομεταξὺ ἐπὶ ἤλθε ἡ ἀμειψιστὴ μεταμόρφωσις τῆς γυναίκας, χάρις εἰς τὴν ὁποῖαν ἔγινε ἐντελὲς ἀσθητικὸς ἡ περιφημὴ «μικρὴ διαφορά», ἡ διακρίνουσα ἀνατομικῶς τὰ δύο φύλα. Εἶνε ὁ Μωρίς ντὲ Βαλφὸς πού ἔκρουσε τελευταίως τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, λόγῳ αὐτῆς τῆς ἱσοδωσέως. Εἰς τὴς καλοκαρινῶν πλάς, πλάς—πλάς, τὰ γυναικεῖα καὶ τὰ ἀνδρῶν σώματα, δὲν ξεχωρίζουν παρὰ μόνον κατὰ βάρος. Ὁ γδόντα, ἐννεμήντα, ἔξήντα καὶά. Πρέπει νὰ κοινοποιήσῃτε γιὰ νὰ ἀντιληφθῇτε τὸ θῆλυ, ἀπὸ τὴν κόμωσι, ἀπὸ τὴν στρουγγυλότητα καὶ ἀπὸ τὰ στυλιδωμένα νύχια. Ὁδῆμα συγκρίσεις! Φτωχὴ Πατοῖζα τοῦ Κονδιλάκη, πού ἐξελιμέραζε διπλά ἀπ' τὸ νερό, κυττάζοντας τὴς χωριάτισσας πού ἔλυναν μὲ ἀναστροφὴν φρουστάνια! Αὐτὴ ἡ ἀδιαφορία τοῦ ἀνδρὸς ματιοῦ γιὰ τὴν σχεδὸν ἀνάκλητη γυναικεῖα σάρκα, τί κοινωνικὰ ἀποτελέσματα θὰ ἔχη στὸ μέλλον; ἔρωτὰ ὁ ντὲ Βαλφὸς. Πρέπει νὰ ἐνθαυρίζωμε ἡ νὰ σταματήσωμε τὸ κίνημα πού ἐξουδετερώει βαθμιαίως τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὴν προκλητικότητα πού θήλεως, γιὰ νὰ τὴν μεταβάλῃ σ' ἕναν ἀνθρώπον σάν κι' ἐμᾶς, μοιράζοντα τὴς ἐργασίας μας καὶ τὰ παιγνίδια μας, πού κερδίζει τὴ ζωὴν τῶν ὅπως ἐμεῖς, πού μιλά ὅπως ἐμεῖς, πού χειρονομεῖ ὅπως ἐμεῖς, πού ἀρνεῖται μὲ μὴ λέξι νὰ παραστήσῃ τὸ εἶδός; Φυσικῶς, ἀν ἐπρόκειτο μόνον νὰ ἀποχαιρετήσωμε τὸν ρομαντικὸν ἔρωτα καὶ τὴν ποίησιν τῶν περιπάτων τοῦ Λαμαρτίνου ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ζημία θὰ ἦτο μικρὴ. Ἐδῶ εἶνε τὸ ἐρωτικὸ πνεῦμα πού κινδυνεύει. Καὶ ὁρεῖται περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ, νὰ τὸ προφυλάξωμε. Ἀκόμα καὶ γιὰ κοινωνικοὺς λόγους. Ὁ ἔρως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶνε μὴ ἀσφαλιστικὴ διὰ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς τάξεως. Τί θὰ γίνοντο ὅλα αὐτὰ αἱ ἀποθήκη τῶν ἀνδρῶν δυνάμεων, ἂν παύσουν νὰ καταναλισκόμεθα ἀπὸ τὴν ἐρωτικὴν σκέψιν; Ὁ Θεὸς ἔχει ἀπὸ πᾶσας ἐπαναστάσεις καὶ ἀπὸ πᾶσους πολέμους ἔχουν γλυτώσει τὴν ἀνθρωπότητα οἱ στεναγμοὶ τῶν ἀνθρωπίνων Δυν Ζουάν κατὸ ἀπὸ τὰ νυχτερινὰ μπαλκόνια! Οὔτε ἀναμνηστικὰ βέβαια, αὐτὰ τὰ ἐκατομμύρια τῶν ἀνέργων τοῦ ἔρωτος, νὰ ἐξελιχθῶν σὲ Πασκάλ καὶ Ἀϊνστάιν. Νέοι καθὼς εἶνε, χωρὶς ἀμυστοῦρα μεγάλων συγχρήσεων, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἱκανοποίησιν πού δὲν φέρνει καθόλου, θὰ γίνοντο μοιραῖος τυραχοποιοί. Μὴ τέτοια ἐξέλιξις εἰς τὰς σχέσεις τῶν φύλων, θὰ σφύση βεβαίως τὴ ζωὴ ἀπὸ ὀρυσιμένα ἀνόνια ἐρωτικὰ δράματα, ἀλλὰ θ' ἀφήσῃ ἐκπαινετὸν ἕνα μέγα ποσοστὸν τῆς ἀνδρῶν ἐνεργείας. Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ μὴ χάσων οἱ νέοι τὴν δρεξίαν νὰ τρέχουν πίσω ἀπὸ τὴς γυναῖκες. Γι' αὐτὸ ἡ διάκρισις μετὰ τῶν δύο φύλων, ἐπομένως ἡ ἔλξις τῶν, πρέπει νὰ μείνῃ ἀκαταμάχητος ἀπὸ βῆθ' ἀπ' αὐτὸ τὸ θέμα, τῶν καλοκαρινῶν πλάς, ὅπου οἱ ἄνδρες ἐπαλόνονται κοντὰ στὴς γυναῖκες χωρὶς συγχρήσιν. Ὅσο καὶ νὰ τὸ βλέπωμε ὡς πρόδο τῶν ἡθῶν.

Διότι, τί ἔγινεν εἰς τὸ τέλος μὲ τὸν μοντέρνον ἔρωτα; Ἀπὸ αἰσθηματικὴν κατὴντησιν σπῶν. Ὁ Λεοπόλδος Στέρν εἰς τὴν εἰδικὴν μελέτην του, ἀποδίδει τὴν μεταμόρφωσιν εἰς τὴς νέας συνθήκας τῆς ζωῆς μας, ἡ ὁποία μὲ τὸ νὰ εἶνε τόσο πυρετώδης καὶ γοήγορη, ἐστένεψε τὴ θέσιν τῆς καρδιάς. Πού νὰ ἐρωτευθῇ ἀληθινὰ μέσα σ' αὐτὸ τὸν ἀδιάρκτον ἀνευστροβόλον τῶν φροντίδων! Ὁ δὲ ἔρως εἶνε θεότης, δηλαδὴ ἀπατεῖ δολικολητικὴ ἀμείροσι καὶ ἀπώλυτη λατρεία. Προσθετεῖται κατὸν τὴν ἀπόλειψιν τῆς αἰδοῦς, τονωτικὸν τοῦ ἐνστικτοῦ τῆς ἀμνήνης τῶν γυναικῶν, ἐπομένως ἀπαράμιλλον στοιχεῖον προκλητικότητος. Σήμερον ὁ συνομιλῶν μὲ μὴ κυρία ἡ δεσποινίδα, ὑστερα ἀπὸ τὴν πρὸ πρόχειρον ἔρευνα τῆς φόρας τῆς ἀνάμνησιν ἀπὸ τὸν παιγνίδι τῶν φορεμάτων, δὲν ἔχει πλέον ν' ἀνακαλύψῃ τίποτε. Τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἀπὸ τὴν πρῶτῇ στιγμῇ τὸ σύγχρονον θῆλυ χάνει τὸ πολυτιμώτερον κεφάλαιον τοῦ φύλου του, δηλαδὴ ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ πόρῃ παλὸν ἡ ἀνδρῶν ἐπαρὴ. Παρὰλλήλως, ἡ συνεννόησις, χάρις εἰς τὴν ἐλεύθερα σημερινὰ ἦθη, ἔγινε πολὺ εὐχερής, ἐνὸς ὁ ἔρως, κατὰ τὸν Μπουζέ, ἀπαιτεῖ

Ἡ γυναίκα τῆς ρομαντικῆς ἐποχῆς, πούερε ν' ἀγαπᾷ μὲ πάθος.

ἰσχυρά. Τίποτε καλὸ δὲν μπορεῖ νὰ βῇ ἀπ' αὐτὸ τὸ θέμα, τῶν καλοκαρινῶν πλάς, ὅπου οἱ ἄνδρες ἐπαλόνονται κοντὰ στὴς γυναῖκες χωρὶς συγχρήσιν. Ὅσο καὶ νὰ τὸ βλέπωμε ὡς πρόδο τῶν ἡθῶν.

Διότι, τί ἔγινεν εἰς τὸ τέλος μὲ τὸν μοντέρνον ἔρωτα; Ἀπὸ αἰσθηματικὴν κατὴντησιν σπῶν. Ὁ Λεοπόλδος Στέρν εἰς τὴν εἰδικὴν μελέτην του, ἀποδίδει τὴν μεταμόρφωσιν εἰς τὴς νέας συνθήκας τῆς ζωῆς μας, ἡ ὁποία μὲ τὸ νὰ εἶνε τόσο πυρετώδης καὶ γοήγορη, ἐστένεψε τὴ θέσιν τῆς καρδιάς. Πού νὰ ἐρωτευθῇ ἀληθινὰ μέσα σ' αὐτὸ τὸν ἀδιάρκτον ἀνευστροβόλον τῶν φροντίδων! Ὁ δὲ ἔρως εἶνε θεότης, δηλαδὴ ἀπατεῖ δολικολητικὴ ἀμείροσι καὶ ἀπώλυτη λατρεία. Προσθετεῖται κατὸν τὴν ἀπόλειψιν τῆς αἰδοῦς, τονωτικὸν τοῦ ἐνστικτοῦ τῆς ἀμνήνης τῶν γυναικῶν, ἐπομένως ἀπαράμιλλον στοιχεῖον προκλητικότητος. Σήμερον ὁ συνομιλῶν μὲ μὴ κυρία ἡ δεσποινίδα, ὑστερα ἀπὸ τὴν πρὸ πρόχειρον ἔρευνα τῆς φόρας τῆς ἀνάμνησιν ἀπὸ τὸν παιγνίδι τῶν φορεμάτων, δὲν ἔχει πλέον ν' ἀνακαλύψῃ τίποτε. Τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἀπὸ τὴν πρῶτῇ στιγμῇ τὸ σύγχρονον θῆλυ χάνει τὸ πολυτιμώτερον κεφάλαιον τοῦ φύλου του, δηλαδὴ ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ πόρῃ παλὸν ἡ ἀνδρῶν ἐπαρὴ. Παρὰλλήλως, ἡ συνεννόησις, χάρις εἰς τὴν ἐλεύθερα σημερινὰ ἦθη, ἔγινε πολὺ εὐχερής, ἐνὸς ὁ ἔρως, κατὰ τὸν Μπουζέ, ἀπαιτεῖ

τὴν κατάκτησιν, ὅπως τὸ θάρρος προϋποθέτει τὸν κίνδυνον. Γιὰ νὰ δυναμώσῃ, γιὰ νὰ πόρῃ τὸν, γιὰ νὰ μεταβληθῇ σὲ αἰσθητικὸν καὶ πνευματικὸν θησαυρὸν, εἶνε ἀνάγκη νὰ εὐρεθῇ πρὸς τὴς γυναικεῖας ἀντιστάσεις, ἀποσπῇτε νὰ μὴ ἱκανοποιεῖται ἀμέσως. Αὐτὸ τείνει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν μας, περιορίζοντας τὸ μεγάλο ἐρωτικὸν παιγνίδι σὲ μὴ ἀπὴλ λειτουργία τῶν αἰσθησῶν.

Ἐπὶ τῶν ὑπάρχει ἡ κρίσις τοῦ ἐρωτικοῦ μυστηριοῦ ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντείνεν. Πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ; Ὁ Μᾶς Νταϊρὼ σὲ μὴ τελευταῖα του μελέτη προσπαθεῖ νὰ ἀναλύσῃ τὸ φαινόμενον, ἐκινώντας ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ Λεονάρδου ντὲ Βίντσι, κατὰ τὴν ὁποία ἕνα ἔργο τέχνης δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ παρὰ μόνον ἐν κατὰστάσει ἔρωτος. Ἐκείνη ἀναπτύσσεται τὴ θεομῆτις τῆς ζωῆς, μὲ τὰ συγκατακτά, τὰ παιδικὰ καὶ τὰ βαθέως ἀνθρώπινὰ στοιχεῖα πού περιέχει. Αὐτὴ ἡ κατάστασις ὑφίσταται βέβαια καὶ τώρα, μὲ τὴ διαφορά ὅτι ἔπρε ἀλλή ἐκφρασι. Κάθε αἰώνας ἔχει μὴ ἰδιαίτερον ἐρωτικὴν φόρμα, πού ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὸ ντύσιμόν καὶ εἰς τὰς προτιμήσεις τῶν γυναικῶν. Ὁ σημερινὸς ἔρως εἰς τὸ θῆλυ μὴ ἀπελπιστικῇ, σχεδὸν ἀνδρῶν ἔρωτῳ. Ὁ ρυθμὸς μετεβλήθη τελείως. Ὁ λαὸς κατῆλθεν γοήγορη καὶ ἐπομένως πρόσκαιρα. Ὁ λαγῶς τῆς ταχυτήτος, ἡ χωρητικὴ ρυθμικότητα μὲ τῆς συγχρόνου ζωῆς, ἀντικατέστησε ὅλες τὰς παλαιὰς ἀπολαύσεις, θεοποιώντας τὴν ἀδιάκοπην ἀλλαγὴν καὶ τὴν ἀκόρεστη κίνησιν. Ἐκείθεν ἡ βαθμιαία μεταμόρφωσις τοῦ ἀνθρώπου γούστου, ἡ ἔλξις τοῦ πρὸς ὅλα ἀνεξαρτέτως τὰ πράγματα πού δὲν προφάνουν νὰ ριζώσουν, πού δὲν ἔχουν διάρκεια καὶ παρελθόν. Ἀπ' ἐκεῖ βγαίνει ἡ ἀντιπάθεια τοῦ μοντέρνου κόσμου γιὰ ὅτι ἀπαιτεῖ σταθερὸ συνεχὲς πνεῦμα καὶ ὁποῖον ἀναζητήσεως. Δὲν ἔχομε πλέον καιρὸ οὔτε νὰ ἐλπίσωμε, οὔτε νὰ θυμηθῶμε. Ἐτοί ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔρωτος περιορίσθη σὲ δύο στιγμῆς: Ἡ κατοχὴ καὶ ἡ ῥίξις. Μετὰ τῆς ἐπιθυμίας καὶ τῆς ἱκανοποιήσεως πού ἐχωροῦσαν τὰς μυστηριοῦ τῶν περασμένων καιρῶν, δὲν μεσολαβεῖ παρὰ ἐλάχιστος χρόνος. Ἡ τρυφερότης δὲν προσφάνει νὰ γίνῃ ἀφοσίωσις.

Ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτοὺς, ὅπως ὁ ἔρως, ὁλοποιήθη σὲ γοήγορες σπινές κινήσεις ἀπὸ τὴν καὶ ἡ φιλολογία τοῦ ἔρωτος. Ἡ γυναίκα ἔλασε ὅτι τὴν ἔκανε περίκληση, μυστηριώδη καὶ κατὰ συνέπειαν θελκτικῇ, εἰς τὰ μάτια μας. Ὁ ἄντρας ἐβαρύνθη τὸ πάθος. Καεῖς, ἐκτὸς ἀραιοτάτων νεανικῶν ἐξαρέσεων, δὲν ἔχει τὴ δύναμιν νὰ κλῆν. Τὸ εἶδός, πού ἀνάγκη τὸν ἱκαίτε νὰ ξενυχτᾷ ἀναστεναγνῶντας ὅταν ἦτο ἐβδωμνταπέντε περίοιν ἐτῶν, ἀπεργινώθη σὲ μὴ κοινὴ καὶ κανονικὴ λειτουργία. Πού νὰ σταθῇ τὸ μυστηριόημα. Γιὰ νὰ γνωρίσετε τὴν γυναῖκα δὲ φτάνει νὰ τὴν κατατήστετε ἄλλος. Πρέπει νὰ τὴν ῥήστε, νὰ τὴν προσέξῃτε παρὰ τὴν ἀπὸ τὴν ἐπιθετικότητος, νὰ τῆς δώσῃτε ἀκόμα τὸν καιρὸν καὶ γιὰ τὴν εἰλικρίνεια καὶ γιὰ τὸν ψέδος.

Πῶς θὰ ἐξέλθωμε ἀπ' αὐτὴν τὴν κρίσιν; Δὲν ἀπομένει παρὰ ἡ ἐπιστροφή εἰς τὸ πάθος, ἔτσι κι' ἂν ἔξοπῃ σὲ δρώματα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ πραγματοποιηθῇ μὴ τέτοια ἐπένδοσις, θεωρεῖται ἀπαραίτητον ἡ γυναίκα νὰ ξαναβῇ τὸ θῆλυ, μεγαλώνοντας ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο τὴ διαφορά τῆς ἀπὸ τὴν ἀνδρῶν ἐκφρασι. Ὁρισμέναι πρόσφατοι ἐκδηλώσεις, ὅπως ἡ νοσταλγία τῶν παλαιῶν συμψῶν πού παρατηρεῖται ἀπὸ τῖνος, δείχνουν ὅτι ἡ Γαλλίδα τοῦλάχιστον ἐλαττώσει πάλι τὰ μοντέλλα τῶν ποικτῶν.

Γ. ΦΤΕΡΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΙΑ

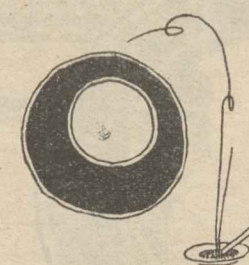
ΕΝΔΙΣΤΟΡΙΚΟ ΦΙΛΗΜΑ

Κατὰ τὴν πρῶτῃ παραστάσει τῆς «Μερόπης» τοῦ Βολταίρου, ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ κοινοῦ ὑπῆλθε τόσο μεγάλος, ὥστε ὁ ποιητὴς προσεκήλθη ἐμπνέοντα μὲ ἐμφανιστὴν στὴ σκηνή—πρᾶγμα πού δὲν συνηθίζονταν κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Ὁ πανευρωπαϊκὸς συγγραφεὺς κατασυντηκτικῶς ἀνεκρίνατο τὴν πράγματι, ὅχι διὰς ἀπὸ τὴ σκηνῇ, ἀλλ' ἀπὸ τὸ θεωρεῖο τῆς ὁμοιοστάτης δοκίμοσης ντὲ Βιλλὰν. Τὸ πλῆθος τότε, ἔξω ἀπὸ ἐνθουσιασμό, ἀπῆλθε ἀπὸ τὸ δοκίμασεν νὰ φιλήσῃ τὸ Βολταίρον. Πράγματι ἡ δοκίμοσι τὸν φιλήσε, ἐνὸς οἱ θεαταὶ ἐπευφημοῦσαν σάν τρολλοί.

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΦΕΙΔΙ

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΡΑΝΙΤΣΑ

ΤΑΝ ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν κόσμον τὴν ἑβδόμην ἡμέραν, ἔκαμε καὶ δώδεκα βασιλῆδες καὶ τοὺς εἶπε:

—Σὰς παραδίνοι τὸ ἔργο μου. Νὰ τὸ κυβερνήσετε σὲς οἱ δώδεκα μὲ γνώσιν καὶ μὲ ἀγάπην. Πῶς θέλετε νὰ μοιράσετε τὴ βασιλείαν μου; Θέλετε νὰ μοιράσετε κομμάτι-κομμάτι, ἢ νὰ τὸ κυβερνήσετε ἀμοιρᾶστο ὅλοι μαζί;

—Ὅπως ὀρεῖς, μεγάλε ἀφέντη! εἶπε ὁ ἔνας ἀπὸ τοὺς βασιλῆδες.

—Νὰ τὸ κυβερνήσετε λοιπὸν ὅλοι μαζί μὲ ἀγάπην καὶ εἰρήνην μεταξὺ σας... Αὐτὸ εἶνε τὸ καλύτερον... Πιγαίνετε λοιπὸν νὰ καθήσετε στοὺς θρόνους σας καὶ προσοχὴ νὰ μὴ ἀκούσω παραπάνον ἀπὸ τὰ πλάσματά μου.

Οἱ δώδεκα βασιλῆδες ἐπῆγαν καὶ ἐκάθησαν στοὺς θρόνους των καὶ τοῦ Θεοῦ τὰ πλάσματα ἐπῆγαν νὰ τοὺς προσκυνήσουν.

—Μάθετε καὶ τὰ δνόματά μας! εἶπε ὁ ἔνας βασιλῆς κατὰ πλάσμα τοῦ Θεοῦ, πού ἐπερικύκλωσαν τὸ παλάτι... Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γενάρης, αὐτὸς εἶνε ὁ Φλεβῶν, αὐτὸς ὁ Μάρτης, ὁ Ἀπρίλιος, ὁ Μᾶς, ὁ Θεοεῖς, ὁ Ἀλωνάριος, ὁ Αὐγουστός, ὁ Σεπτέμβριος, ὁ Οκτώβριος, ὁ Νοέμβριος καὶ ὁ Δεκέμβριος. Πιγαίνετε στὴ δουλειά σας ἡσυχὰ καὶ φρόνιμα κι' ἐμεῖς θὰ οἶς κυβερνήσωμε μὲ ἀγάπην καὶ πόνο καταπῶς ἐδάταξε ὁ μεγάλος ἀφέντης.

Τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἔφυγαν καὶ οἱ δώδεκα βασιλῆδες ἄρχισαν νὰ κυβερνοῦν. Διατάζει ὁ Μᾶς κι' ὁ κόσμος γεμίζει καλοσύνην καὶ φῶς γαλάζιον, προσινάδα καὶ λουλούδια, χαρὲς καὶ τραγούδια. Ἐπ' αὐτὴν τὴν ὥραν διατάζει ὁ Ἀλωνάριος καὶ χιμαῖ ἐνα φοβερό ἡλιοποῖ πού ἔκαμε στάχτη ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Μᾶς. Τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἐχύνθησαν στὰ ρέματα, παρασκαλισμένα ἀπὸ τὸ ἔσφαρικό κακό. Ἐπ' αὐτὴν τὴν ὥραν διατάζει ὁ Γενάρης καὶ δὲν ἔμεινε τίποτε στὸν τόπον του. Ἀνεμοβόρεια, χιόνια, πάγοι, βοροῦνδες καὶ νοτιάδες—εἶδαν κι' ἐπ' αὐτὰν τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ. Τὴν ἄλλην ὥραν ἐδάταξε ὁ Ἀπρίλιος καὶ ἔκαμε διαταγὴ ὁ Φλεβῶν καὶ ἐκολλήσθη ἡ γῆ στὰ νερά. Παρακαλομένη τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸ μέγαλο αὐτὸ κακό, ἔβλεψαν τὴς φωνῆς πρὸς τὸν μεγάλον ἀφέντην:

—Σῶσε μας! Σῶσε μας!

Ὁ μεγάλος ἀφέντης ἔβλεπε αὐτὴν, ἄκουσε τὴς φωνῆς καὶ κατεβάνει ὀρθώντας τὴν τράχη. Τὰ πλάσματά του ἐκούθησαν ἐπ' αὐτὸν καὶ τοὺς εἶπαν τὸ καθεῖστον.

—Τὸ πρῶτον εἶπε καλοσύνη, πάμε στὰ χωριά μας νὰ ὀργώσωμε κι' ἐκεῖ ἔρχεται ἡ μπόρα κι' ἔνας χαλασμός, τὴν ἄλλην ὥραν μὴ φοιτᾷ... Δὲν ἔξορμε τί νὰ κάνουμε, μεγάλε ἀφέντη...

Ὁ Θεὸς ἔκαλεσε ἀμέσως τοὺς βασιλῆδες καὶ τοὺς εἶπε:

—Τ' εἶν' αὐτὰ πού ἀκούω; Νὰ κυβερνήσετε τὰ πλάσματά μου σὰς ἔβαλα ἢ νὰ τ' ἀφάνισετε; Ἐ;

Οἱ βασιλῆδες ἐστέκοντο τρομαγμένοι ἐμ-

πρὸς τοῦ καὶ μῆτε ἀνοίξαι τὸ στόμα τους. Τότε ὁ Θεὸς τοὺς εἶπε:

—Νοιώθετε πῶς δὲν ἐκνευροῦσθε καλὰ; Θὰ καλέσω τὰ πλάσματά μου καὶ θὰ τὰ ρωτήσω ἀπὸ ποῖον, ἀπὸ σᾶς, εἶνε παραπονεμένα κι' ἀπὸ ποῖον καλοκαρδιωμένα...

Καὶ ἔκαλεσε ἀμέσως

Ο 'Αβράμης κι' ο Καραουλάνης ήταν δυο συντάροι σχεδόν άγαμητοι. Γιατί δεν ήταν έντελώς άγαμητοι — θα το εξηγήσουμε λιγάκι παρακάτω. Είχαν άνοιξε κάποιο μαγαζί — ένα είδος μαγειριού-ταβέρνας — στη μακρινή τους μικροαστική, κι' είχαν βάλει γάμου, για το σκοπό αυτό, ο καθένας, τα μικρά του τα κεφάλαια, τα πιο πολλά ο 'Αβράμης, φυσικά, τα πιο λίγα ο Καραουλάνης. Με τη διαφορά πως ο 'Αβράμης, ήταν μάγκερας, σ' αυτό το μαγαζί, ενώ ο άλλος, ο Καραουλάνης ήταν, απλώς, ένας απάσιος μπλεχός. 'Ο ένας έφερνε λεπτά στο μαγαζί, ο άλλος, με το γλέντι, τα σκοπούσε! Κι' έτσι εξηγείται το «σχεδόν», που μπήκε κάπως επιδειχτικά, στην άρχη αυτής της ιστορίας...

Ο 'Αβράμης ήταν φοβερά παχύς, άφελος στους τρόπους, κι' αγαθός. Έβρισκε, μάλιστα — υλικά και ήθικα — με μωρό παιδί, υπό μεγέθυνση. 'Ο Καραουλάνης, αντίθετος, ήταν ψηλός, στεγνός, ξερακιανός, λίγο σκοτεινός στο χαρακτήρα, και φλυαρούσε μόνον όταν έβρισκε. 'Αποτελούσαν σ' όλα, δηλαδή, δυο μεγάλες αντιθέσεις, μεταξύ τους. Κι' ίσως αυτή η χτυπητή αντίθεση, να ήταν η ατία της φιλίας τους, κι' αργότερα, του συνεταιρισμού τους...

Στην ταμπελά, στην πόρτα της ταβέρνας, διάβαζε κανένας, από πέρα, με μεγάλα κεφαλαία γράμματα:

ΟΙΝΟΜΑΓΕΡΙΟΝ
«ΤΟ ΣΥΝΤΡΟΦΙΚΟΝ»
Π. ΑΒΡΑΜΗ & Ν. ΚΑΡΑΟΥΛΑΝΗ
ΚΟΥΖΙΝΑ ΕΧΤΡΑ ΟΙΝΟΣ ΝΕΚΤΑΡ

Τον πρώτο χρόνο, οι δουλιές δεν πήγαιναν καλά. 'Αλλά το δεύτερο, το μαγαζί στερέωσε. 'Η συνικία είχε μεγαλώσει, συγκοινωνίες είχαν γίνει άφθονες, η κατοικήνη μεγάλη χούφη δεν είχε πέσει, ακόμα, στον κοσμάκη. 'Η ταβέρνα, τώρα, δουλειες γενναίες...

Όμως, όσο η ταβέρνα δουλειες, τόσο άρχισε να έμφιλοχωρεί η γκρίνια! 'Όσο η επιχείρηση σερβιόνει με το ζόρι, κι' ο Καραουλάνης καθόταν κάπως φρόνιμα. 'Όταν εκείνη πιάστηκε καλύτερα — τότε, κι' εκείνος, παίρνοντας κουράγιο, άρχισε να το ρίχνει, πάλι, δέω. Δέκα πουλούσε, δεκατέσσερα σπατάλασε... Τό πιο πολύ, πήγαινε στο κασσί. 'Επ'αν' έναν τόννο, το θηρίο!...

Ο 'Αβράμης δέ μιλούσε στην άρχη. 'Εξαιρεί τα χούφια του συντροφικού του, κι' έκανε, κι' αυτός, υπομονή. 'Αλλά, στο τέλος, παράγινε το πράμα! 'Εβρισκε, πιο πολύ απ' όλους τους πελάτες... 'Ο 'Αβράμης φώναζε — κι' άρχισε να ξεσπάσει! 'Εγιναν σχετικοί μικροαγνώστες, μεριζες φοβέρες φιλικές — κι' έπειτα, πάλι, τα πράματα ήσυχασαν. 'Ο Καραουλάνης, τσαντισμένος, έδειξε κάποια σχετική υποταγή...

'Αλλά κι' αυτό ήταν προσωρινό. Οι σπατάλες ξανάρχισαν και πάλι. 'Η δυνάμεια ξανάπεσε στη μέση. Οι φίλοι μπήκαν, να τα συμβιβάζουν. 'Εγινε, πάλι, μια μικρή αναχώρη. 'Ο Καραουλάνης, κάθε τόσο, έδειχνε τάσεις περιορισμού των καταστρεπτικών συνθηκών του. 'Ισως, όμως, αυτά τα διαλειμματα, να μην ήταν παρ' απλώς, άγανική ανάγκη, να ξεκουραστεί και να συνέλθει απ' τις φοβερές του καταχρή-

σεις... Κι' ο 'Αβράμης, μέσ' στην άγνοιά του όλων αυτών των μυστικών της φυσιολογίας, και την παρορμητική άφέλεια — πίστευε πως αυτές οι μεταπτώσεις ήταν, κάθε φορά, τ' αποτελέσματα, τ' ατυχήματα, και συγκινητικά, μιας δαιμονικής μεταμελείας! Και συγχωρούσε, και συμπαιωνόταν... Κι' έπειτα, πάλι, το κακό ξανάρχιζε...

Κι' όπως συμβαίνει στην περίπτωση του έρωτος, που δυναμίζει μετά κάθε πτώση, κι' οι διακοπές τον μεγαλώνουν — ακριβώς ανάποδα συνέβαινε με τις προσκαιρές αυτές συμφορές του 'Αβράμη και του Καραουλάνη: κάθε καβγάς που έπαιζαν, έδινε τις προσωρινές αυτές άνατες, είχε και χαρακτήρα έντονοτερο... Κι' έτσι, οι δυο φίλοι και συντάροι, ήρθε στιγμή που δέ μπορούσαν πια να είνε ούτε καν σ' ε δ' ν' αγαπημένοι. Τώρα ήταν έντελως έχθροι — και τρωγόντουσαν γέρα, σαν τα σκυλιά...

Σ' άλλη αυτή τη μορφή φαγωμάρας, η γυναίκα του Καραουλάνη — όπως συμβαίνει μ' όλες τις γυναίκες — ήταν με το μέρος του 'Αβράμη. Κι' αν ο 'Αβράμης ήταν παντρεμένος, δεν υπήρχε καμιά αμφιβολία, πως η γυναίκα του, επίσης, κι' αυτόνομη, θα ήταν, για να ρθει ίσοροσσία, και κατά την ίδια λογική, με το μέρος του Καραουλάνη...

Κι' όπως η επιχείρηση στεκότανε καλά, 'Αλλ' αυτό δεν ήταν άρεστο να παρηγορήσει τον 'Αβράμη. Είχε τη μαγιά να πιστεύει, πως, αν δεν ήταν ο Καραουλάνης να την τσακίζει με τις άβουρες του, μπορούσε ν' αποδώσει περισσότερα. Κι' οι καβγάδες εξακολούθησαν...

Τότε συνέβη, την τρίτη τη χρονιά, ν' άρρωσθήσει ο Καραουλάνης. Ατία στην άρρώστια του αυτή, αν δεν ήταν η κρασοποσία, ήταν, ο-

μως, χωρίς αμφιβολία — σύμφωνα με τη γνώμη των γιατρών — ο πιο σπουδαίος επιδεινωτής της. 'Εξοδα, συμβόλεια, μελέτες, γιατί — κι' ο 'Αβράμης, άνηφοτος μικροαστός, αλλά και με κεκτημένη π'α ταχύτητα έννευρισμού, έχθρότητας και γκρίνιας — ξεσπάσε, πάλι, σε βλαστήμια με την τύχη, σε βαρυγκωμίες και σε παρόλα: ο άπειλιστικός αυτός συντάρος, είτε καλά ήταν, είτε άρρωστος, έννοωσε να τον καταστρέψει! Πότε ήταν το κρασί, πότε τα γιατρικά... Μια φορά, έβρισε και νάνανε τα πράματα, αυτός ο άνθρωπος δεν ήταν παρ'α για ξεροδά! 'Ηταν ο γεννημένος γιά ζήμιες...

Πόση δεν ήταν, το λοιπόν, η μυστική χαρά του, όταν οι γιατροί, μετά την κρίση, του άπαγόρευαν τελείως το ποτό! Διατηρούσε πάντα την έλπίδα, πως, αυτή η τελευταία περπατεία, που τον είχε φέρει στο άμην, και παρ'α λίγο να τον ξεπαστρέψει — θα τον είχε κάπως σωφρονίσει... 'Ο κακίμος ο 'Αβράμης, φαίνεται, είχε πολύ υποτιμώθηκε γνώσεις για το πολυσύνθετο της ανθρώπινης φύσεως, και την κάπως σκοτεινή ψυχολογία της, που μαζί τους, ποτέ δε βρίσκει άκρη...

Ο Καραουλάνης, επί κάμποσο, ήταν ο δεινός συνταρογιάτης! 'Η δίαιτα τον είχε ξαναβιάσει. Δέ γλεντούσε, δέ μεθοκοπούσε, δεν έκανε σκηνές και φασαρίες... Ποι' τα βλαστήμια του και τα σπασίματα του, τα νταρλίκια του κι' οι παληκαρισμοί του! Καθόταν, τώρα, κι' άκουγε τους άλλους που μιλούσαν, έβρισε ένα φρόνιμο και ντροπαλό κορίτσι. 'Ο 'Αβράμης, τ'α λολούσε την άρρώστια του, που κατάφερε αυτή τη μεταμόρφωση...

'Αλλά μόλις στάθηκε πιο στερεά στα πόδια του, και πήρε κρέας, και ξεσποδύναμωσε, πρόβαλε πάλι ο παλιός Καραουλάνης, η καταληκτική μπλεκαριά! Στέλνοντας στο διάβολο γιατρούς και γιατροσόφια, ξεχνώντας όλα τα παθήματά του, τρώει, πάλι, στο ποτό και στο μεθύσι, οά να γίνεμε να τους εκδιχίσει, για την πολήμην εκείνη άποχί του...

Τότε κι' ο κακίμος ο 'Αβράμης, βλέποντας πως δέ γίνεται δουλιά, και το πράμα δεν παίρνει θεράπεια, πήρε τη μεγάλη την απόφαση, να διαλύσει το συνεταιρισμό. 'Αλλά πώς να συνεχίσει μαζί του; 'Ο Καραουλάνης, νύχτα-μέρα, ήταν αιώνας μεθυσμένος — κι' ούτε ήταν κι' από τους ανθρώπους, που μπορεί να ξεμπερδέψει κανείς εύκολα... Οι συνταρικοί λογαριασμοί τους ήταν έτσι ανακατομένοι, ο καθένας — κι' ο χωρισμός των συνταρικών δικαιωμάτων τους, τόσο περίπλοκος — αν όχι ακατόρθωτος — που κι' ο ίδιος ο 'Αβράμης τρώμαζε να βάνει, μόνος, σ'α καλά καθούμενα, τέττα βαριά φουρτούνα στο κεφάλι!

Ίσως, ακόμα, σ'α βάθη της ψυχής του, και να σκίαζον τον Καραουλάνη... 'Ανθρώπος ήσυχος και φιλικός, που δεν είχε ποτέ τον καβγάδι — αν εξαφάνισαν τους φιλικούς καβγάδες, κι' εκείνος πάντα με τα λόγια, έννοιεται — να τ'α βάνει μ' εκείνο το θηρίο, το συντησμένο σ'α τσακώματα, του φαινόταν κάπως επάνδονο... 'Εξαιρεί πως δεν τ'α βγάξει πέρα.

'Αν η επιχείρηση δεν πήγαινε καλά, είχε κάποιο πάτημα, γι' αυτό το εδια-

Καθόταν κι' άκουγε τους άλλους να μιλούν...

ζήμιες! Θα μοιραζόταν ο καθένας τις ζήμιες του, κι' η ταβέρνα μπορούσε και να κλείσει. 'Αλλά σε πλήρη άδηση δουλιάς, να προκαλέσει το μεγάλο διχασμό — αυτό, πραγματικά, δεν το τολμούσε... 'Αναθεώρησε την απόφαση, παμένη σε στιγμές άγανακτήσεως — και προσπάθησε, μέσ' στην άμηχανία του, ν' ανακαλύψει κάποιον άλλο τρόπο. 'Αλλά τί τρόπος, τάχα, μπορούσε να βρεθεί;...

'Αφού βασάνισε τ' άπλοικό μυαλό του, στο τέλος αναγκάστηκε κι' ο ίδιος, ν' αναγνωρίσει την άδυναμία του, και να δεχτεί πως δεν ήταν ικανός να βρει κανένα τρόπο, καμιά λύση... 'Ηταν δεμένος με τον Καραουλάνη, δεμένος ως το τέλος της ζωής του!

Δεμένος ως το τέλος της ζωής του;... Μόλις ο νους του πρόφερε τη φράση, κι' άμέσως μια παράξενη έλπίδα, σαν άχτίδα, φώτισε το μυαλό του, ξεφανί! 'Αδμένος ως το τέλος της ζωής του! 'Αλλά ποιανής ζωής, ποιανού ζώης; Της δικής του, ή του Καραουλάνη;...

Βασάνισε και πάλι το μυαλό του. Τη δική του τη ζωή, προς το παρόν, την έβλεπε ακόμα άνθηρη! 'Ο Καραουλάνης ήταν άρρωστος κι' η έπιμονή του στο ποτό, του λιγότερες τις μέρες, άσφαλώς. 'Ο 'Αβράμης ήταν αγαθός — αλλά κι' η καλοσύνη έχει όρια: κι' έξ' άλλου, ο Καραουλάνης, τώρα, του είχε γίνει ένας εφιάλης, ένα μαύρο σύννεφο έπιμονο, που τοξικούσε τον ήλιο της ζωής του... 'Αν πέθαινε, τουλάχιστον, σ' εκείνη την άρρώστια! 'Αλλά δεν ήταν τυχερός, ούτε σ' αυτό! 'Ο Καραουλάνης ανασηρήκε, κι' όσο και γάτα καταδικασμένος, εξακολούθησε τη δουλιά του, να τον παιδεύει και να τον τρομοκρατεί...

Τό γλέντι, το μεθύσι, το ξενόχι — όλες αυτές οι άσωτες, μαζωμένες — τοξοκαβάν το λάκο, άσφαλώς. 'Ηταν που ήταν άνθρωπος βλαμμένος... 'Αλλ' αν αυτό βαστούσε χρόνια, έται; Πολλές φορές ο άρρωστος, με τις κοιμένες μέρες, αυτό που λογαριάζονταν χαμένοι, κι' έχουν τόνα πόδι μέσ' στο λάκο, τρώνε τους γερούς, σιγά-σιγά...

'Αν δοκίμαζε, χωρίς ν' άποφανεί, να σπρώξει λίγο — μόλις, ελαφρά — την πολύ άργη αυτή κατάσταση;... Αυτή η σκέψη, η σατινική, του ήρθε τόσο φυσικά μ' άπλά, που ο 'Αβράμης, μέσ' στην άδωσότητα και την καλοσύνη της καρδιάς του, δεν έννοιε κανένα ελδος τύχη! 'Ίσως και να το πίστευε για πράξη ά γ α θ ή, τό να τον βοηθήσει, άρανης, να γλιτώσει και ν' απαλλαγεί, μιάν ώρ' άρχιτερα, απ' το μαρτύριό του...

'Αγόρας, λοιπόν, κάποιον σκονάκι, και του ρίχνει ταχτικά μέσ' στο ποτήρι! Του το ρίχνει με μια τέττα ανακούφιση, με τόσο καθαρή κι' άγνη συνείδηση, που αν μπορούσε να τον δει κανένας, την ώρα που σκορπώνε τη δουλιά του, θα νόμιζε πως βλέπει έναν άγγελο, τη στιγμή της θείας λειτουργίας! Λάμπει από χαρά το πρόσωπό του...

Κι' όμως, σ' αυτό το άναμεταξύ, εξακολουθεί να είναι πάντα ο καλός, ο πονόητος 'Αβράμης, με τη χουφή, την άνεκτίμητη καρδιά — το προβάτι μέσ' στη συνικία — που δεν πείραζε ποτέ κανένα άνθρωπο, σταιροκοπέται το προί που θα ξυτηρίσει, νηστεύει στη σαρκωστή — κι' όταν βγαίνει στην αλή, για να ποτίσει, κοιτάζει πρώτα γύρω του καλά, μην τύχει, καθώς ρίχνει το νερό, και βραχεί κανένα μυρμηγκάκι...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

Χρυσά Λόγια

Πώς έννοιε τον φίλο μ'α γυναίκα; — Σάν ύπουγγό άνευ χαρτοφυλακίου...

'Η φίλια μεταξύ δυο γυναικών, αποτελεί, ως έπ' το πλείστον, συνωμοσία εναντίον μ'ας τρι-της.

Οι φίλοι μας άνήκουν συνήθως σε τρεις κατηγορίες: σ' αυτούς που άγατούμε, σ' αυτούς που κοροϊδεύουμε και σ' αυτούς που συχα-νόμαστε. Κι' επειδή είμαστε συνήθως βιαστικοί, τις περισσότερες φορές χαμογελώμε και σφίγγουμε το χέρι σε όλους με τον ίδιο τρόπο.

Ρουσσώ.

Οι φίλοι είνε σάν τ' αμάξια που δεν τ'α βρίζει κανένας ποτέ όταν βρέχει...

Αύρηλιανός Σ χ ό λ.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΞΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Μεταφράσεις του κ. Μιχ. 'Αργυροπούλου

ΤΑ ΑΝΘΗ

Έχουν και τ' άνθη γλώσσα. — Και χα-
(ρά τους,
όσοι μπορούν να νοιώσουν τη λαλιά τους!)

Μικρούλα μ'α άνθοδέση στο νερό
μαραίνονταν σιγά μέσ' τ' άνθογάλα.
Σιμά της έν' αμάραντο σκληρό
την κύταζε λοξά, μ' όρθό κεφάλι:

— «Φτωχά λουλούδια! Έσείς θα μαραθί-
σε μια στιγμή, τους είνε' όλο και σήητε!
Περνάτε σάν άγέρι από κλαδί,
και, μ'α που ζήτε λίγο τα καυμένα
και κλείνετε το μάτι, πριν να ιδή,
κάλλιο ποτέ μ'ην ήσθε γεννημένα!...»

Και τ'α μισοδυσμένα λουλούδια
του άπάντησαν με γέλιο, δίχως καμία:
— «'Αδέρφι, τάχα τί ν'α σ' όφελεί
και χαίρεσαι στη γή πως ζεις αιώνια;
Μπορεί κανείς να ζήσει πιο πολύ
σε μ'αν ήμερα παρ'α δέκα χρόνια!

'Εμείς τις λίγες ώρες, όπου

(ζούμε,
σ' άγάπες και σε χάρες τις
σκορπούμε.

Και τ'α χουμε μεγάλη μας

(χαρά,
πως είνε τέτοια ή μόρα κι'
(ή καρδιά μας:

Μικραίνουμε τ'α νεάτα μας

(σκληρά,
για να μυρώνωντ' άλλοι ό
(λόγυρά μας.

Μ'α εσύ, που πάντα ζεις σ'
(ένα καμάρι,
με δίχως μυρωδιά και δι-
(χως χάρη,

μην έκαμες και σ'α ποτέ

(καλό;

Ποιός χάρισε ποτέ την

(ευωδιά σου,
και ποιόν τρελλάνει, σε πα-
(ρακάδι,

ή τ'α ξεπαρμένη λεδεντιά

(σου);

Τι βγαίνει κι' αν κανένας

(ζή πολ;

μ'α για τον κόσμο άχρηστος και ξένος!

Κάλλιο ζωή μικρούλα και καλή,

παρ' ότοι γάνα πάντα πεθαμένους.

ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ ΣΤ' ΑΣΤΕΡΙΑ

— Πάμε, παιδί μου, έργ'αν βλέπεις ό
(λοι,

Και θα κρυφώσε' έξω, είναι άργα.

Αρχίζει τώρα κοινό στο περβόλι

Και πέφτει μ'α δροσιά σιγά-σιγά.

Μ'α τί στρώσεις έτσι τη ματιά σου,

Σάν κάτι να ζητάς στον οδονό;

Δέν ήμπορείς να δης, τί δόγυρά σου

Άπλωσ' ή Νύχτα πέλο σκοτεινό».

— Μου είπες, τις άλλες, πως σε καθε

(τόπο,

Παντού, μπορεί κανείς να δ'η γραφτό

Τ' όνομα του Θεού με δίχως κόπο,

Για τούτο μέσα σ'α άστρα το ζητώ.

— Είνε γραμμένο σ' αλη μας την Πλάση

Τ' άγιο όνομά του, μην άνησυχείς!...

Μ'α δέν μπορεί κανείς να το διαβάση

παρ'α με τ' αύλα μάτια της ψυχής».

ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Ν. Ι. Ασακάρης
(Σκίτσο του Κ. Γ. Γρηγόρη)

Α'.

Δύο έτη πρό της εκρήξεως του τελευταίου Έλληνοτουρκικού πολέμου, ο Έλληνας πρόξενος των Σεργών δι' επανειλημμένων εγγράφων του προς το υπουργείον των Έξωτερικών έζητήσεν να του αποσταλή εκεί ελληνικός θίασος, διότι, έγραφε, ότι άφεντός θα λησμονηθῇ κατ' όλοκληρίαν ή ελληνική γλώσσα υπό των δημέραι έξουλαγισμένον Έλλήνων.

Τό υπουργείον των Έξωτερικών της Ψωροκόστανας, περί άλλα σπουδαιότερα ζητήματα άσχολούμενον, ουδέμιας ήξίωσεν άπάντησεν τον παράφροντα εκείνον πρόξενον, όστις είχε την άπλοικότητα να νομίζει ότι διά του θεάτρου θα έσώζετο ή ελληνική γλώσσα!

Έν τούτοις, όλοι οι άλλοι παράφρονες και άνοητοι Έλληνες, οι πρό της Έπαναστάσεως έδω κι' εκεί διασκορπισμένοι και μη διοικούμενοι εύτυχως από Έλληνικόν υπουργείον Έξωτερικών, έφρόντισαν παντού και πάντοτε, Έξωτερικών, έφρόντισαν παντού και πάντοτε, έφρόντισαν τοις έπετρέπετο τούτο, να διοργανώσουν ελληνικές θεατρικές παραστάσεις, τό μόν όπως άναπτέρωνον τό πατριωτικόν των υποδούλων Έλλήνων φρόνημα, τό δε όπως διαδίδεται έτι μάλλον ή ελληνική γλώσσα.

Τό Βουκουρέστιον, ή Όδησσός, ή Κωνσταντινούπολις, ή Κέρκυρα, ή Ζάκυνθος, ή Λευκάς ακόμη και τα Κύθηρα διοργάνωναν κατ' επανάληψιν ελληνικές παραστάσεις κατ' ήν έποχην έστέναν υπό των βαρύν της δουλείας ζυγόν.

Έν Ζακύνθω τῷ 1571 έδιδάχθησαν οι Πέρας του Αισχύλου, τῷ δέ 1718 ή «Ερωφίλη» του Χορτάτοη. Πεντήκοντα έτη ύστερον «ο ένα άρχοντικόν σπίτι» έδιδάχθη ή κομωδία του Καντούνη «οι Γιαννιώτες», τῷ δέ 1789, δημοσίεσι πλόν ή κομωδία του Σουμερλή «οι Μωραΐτες». Τῷ 1800 έπαύθη από νέους της έποχής «ο Χάσης του Γουζέλη». Έντοτε μέχρι του 1855 έδίδοντο κατά πικρά διαστήματα ελληνικά παραστάσεις.

Κατά τό έτος 1855, ο έν Ζακύνθω παρρηδμήν Κερκυραίος Μάρκος Ρώσης, γενικός εισαγγελεύς επί Προστασίας, μετά του Γεωργίου Κανδιάνου Ρώμα και του Σπυριδωνος Υΐδου καθήρτισαν όμλον έρασιτεχνών έν νέων μη υπερβαινόντων τό δέκατον έκτον έτος της ηλικίας των και δι' αυτών έδωσαν σειράν παραστάσεων επί δύο δόκληρα έτη ύπέρ φιλανθρωπικών σκοπών από της σκηνης του τότε έν τη πλατεία του Μώλου, νυν δέ Γεωργίου, Ξυλίνου θεάτρου «Απόλλων». Τόν θίασον άπέτελεσαν ο διατρέφας κατόπιν ως θιασάρχης και μακαρίτης ήδη Διονύσιος Ταβουλάρης, ο Διονύσιος Ι. Σιγοφόρος κατόπιν ιατρός, οι δύο υιοι του Μάρκου Ρώμα, Άντώνιος και Άλέξανδρος, υποκρινόμενοι πάντοτε τούς γυναικείους ρόλους, ο Σπυρ. Μονδίνος, ο Διον. Χαριάτης, ο Διον. Γερουλάνος, ο μετέπειτα επί τερσαρχικοντασίαν χρηματίας υποβόλεως του θίασου των άδελφών Ταβουλάρη, ο Φρειδερ. Καρζο ο κατόπιν νομάρχης και βουλευτής, ο Ιωάν. Λαγυνιδάρας, ο Δ. Μάργαρης, ο Σπ. Ταβουλάρης και άλλοι τινές.

Μετά την διάλυσιν του έν λόγω θίασου των έρασιτεχνών κατά τό 1857, ο Διονύσιος Ταβουλάρης, όστις διαρκώς πλέον άνιχνεύετο σηνικους θριάμβους και ουδέ ήθελεν έφραξίς ν' άκούση περί σχολικών μαθημάτων ή άλλης οιασ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ (1858-1863)

Η νεανική ηλικία του Διονυσίου Ταβουλάρη. Η έκ Ζακύνθου φυγή του εις Κωνσταντινούπολιν. Η συγκρότησις του πρώτου θιάσου. Ο Βασιλάκης Άνδρονόπουλος. Η άρσενική πρωταγωνίστρια και τα βάσανά της, κλπ.

δήποτε εργασίας, ένθαρινθείς άμα και από την γενικώς όμολογηθείσαν σκηνηκήν του επιτυχίαν, άπεφάσισε, χωρίς όμως και ν' άναγγείλῃ την άπόφασιν του εις την οικογένειάν του, ν' άσπασθῇ όριστικώς πλέον τό επάγγελμα του ήθοποιού και περιέμενεν άνυπομόνως την κατάλληλον προς τούτο ευκαιρίαν, ήτις και του έπαρουσιάσθη τό επόμενον έτος 1858.

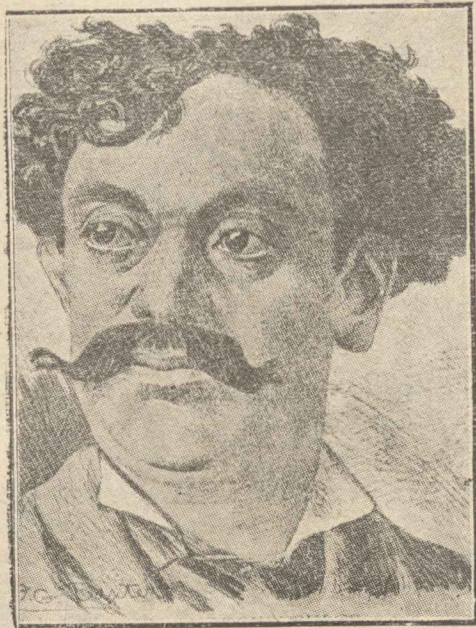
Παρά τινος των συμπατριωτών του έμαθεν ότι συμπατριώται του τινές έν Κωνσταντινούπολει έδιδον κατά καιρούς σποραδικάς θεατρικές παραστάσεις, χωρίς όμως και να εύδοκίμουν, καθόσον ουτε την άπαιτουμένην σκηνηκήν πείραν είχαν, άλλ' ουτε και καμμίαν γυναίκα έν τῷ θιάσῳ των, ή έλλειψις της οποίας έδισχέριαι κατά πολύ την έπιχειρήσιν των.

—Θά τοις σώσω εγώ άτ' αυτήν την δυσχείρειαν, έπεε κατ' έαυτόν ο Ταβουλάρης. Η γυναίκα πού τοις λείπει θά έμαι εγώ!

Και έκτοτε ήρχισε να σκέπτεται σοβαρώς τιν τρόπῳ θά εγκατέλειπε εύσχημως την τε πατρίδα και πατρικήν στέγην, διά να ζευχθῇ όριστικώς πλέον εις τό άσμα της Θεσπιδος.

Την έποχην αυτήν ειργάζετο έν Ζακύνθῳ ως αντιγραφεύς παρά τῷ δικηγόρῳ, Θ. Καραμανλίκῳ, εις τό δικόγραφο του όποιον ευχρότητα μεταξὺ των διαφόρων «επειδὴ» και «διὰ ταύτα» έφειγομύριζαν και μερικοί στίχοι από τον «Χάση» του Γουζέλη, τούς όποιους ο νεαρός αντιγραφεύς, έχων τόν νουν του εις την Θάλειαν μάλλον παρά εις την Θέμιδα, παρενέβαλεν άκουσίως του.

—Εστί, παιδί μου, του έλεγε ευχρότητα ο

Ο Βασιλάκης Άνδρονόπουλος

δικηγόρος του, έγεννήθης γιά θεατρίνος και καλά θά κάνης ν' άφής τα δικόγραφα στην ήσυχία τους... δέν εινε γιά σένα αυτή ή δουλειά!...

—Αυτό λέω και εγώ, έλεγε κατ' έαυτόν ο Ταβουλάρης, μά να ίδούμε πώς θά τα καταφέρω!

Επί τέλους τά κατάφερε.

Αφού συνεννόηθη με τούς έν Κωνσταντινούπολει συμπατριώτας του έρασιτέχνας ήθοποιούς, εις τούς όποιους έγραψεν ότι θά μετέβαινε πλησίον των και συγχρόνως θά τούς έπρομήθειε και την σχετικήν πρωταγωνίστριαν, άνήγειλεν εις την μητέρα του, ότι τό δικηγορικών γραφείον εις τό όποιον ειργάζετο δέν φαίνεται ενά έτη πολύ ψωμίς, ουδέ βλέπει και κανένα μέλλον έν Ζακύνθῳ, δι' αυτό άπεφάσισε να με-

ταβῇ παρά τῷ έν μητρὸς θείῳ του Γ. Ναράντση έν Κωνσταντινούπολει, όστις και πλούσιος εινε και εύκολα θά τοῦ εύρη καλὴν τινα έργασίαν, εις την όποιαν ν' άρσωνθῇ πλέον.

Η μητέρα του, ή όποία τόν ήγάπα έξαιρετικώς, αφού μάτην προσεπάθησε να τόν άποτρέψῃ του σκοπού του, ζωγραφίζουσα με τά μελανώτερα χρώματα τά κακά της ζηνειάς, ή ναγκάσθῃ πρό της έπιμονής του να ένδώσῃ εις τόν σκληρόν αυτόν άποχωρισμόν και τοις τοτρόπως ο νεαρός θεατρομανής την έβδομάδα της Διακαινησίμου, λαβών την εύχην της μητέρας του και όλίγα παραδάκια, έπεδιδάσθη εις τό πρωτοτάξιδο τότε ίστοφόρον του συμπατριώτου του πλούρχου Μπαμπάση, όστις, μετά περιπετειώδη πλόν, τόν άπεδίδασεν αίσίως εις Κωνσταντινούπολιν.

Εκεί ο τολημὸς τυχοδιώκτης, αφού εγκατεστάθη πράγματι παρά τῷ θείῳ του, έπευσε να συναντηθῇ μετά του Βασιλάκη Άνδρονόπουλου, όστις και αυτός, σφοδρῶν αισθανόμενος προς τό θεάτρον κλίσην, είχε πρό όλίγον εγκαταλείψει την έν Αίγιφ πατρικήν στέγην και εύρίσκετο έν Κωνσταντινούπολει, άναμένων ένταγωνίως μετά των ήθοποιών την άφιξιν της πρωταγωνίστριας, την όποιαν δι' έπιστολῶν τούς είχεν άναγγείλει από πολλοῦ ο Ταβουλάρης.

Ειρήσθω έν παρῳδῳ, ότι ο Άνδρονόπουλος, περί του όποιου τόσον ένησχολήθη και θά ένασχολήθῃ ακόμη ή άνεκδοτική Ιστορία του ελληνικοῦ θεάτρου, πριν άναχωρήσῃ ες Έλλάδος διά να σύρῃ και αυτός μακράν αυτής τό άσμα της Θεσπιδος, άπέστειλεν έν Πειραιῳς κατά τόν Δεκέμβριον του 1857 την κάτωθι έπιστολήν προς την έν Αίγιφ διαμεινουσαν οικογένειαν αυτού, ήτις ήτο μία των εύποροτέρων της πόλεως ταύτης:

«Αγαπητοί μου γονεΐς,
» Ακατανίκητος προς τό θεάτρον κλίσις με ώθησε να εγκαταλείψω τό πατρικόν μου σπίτι και να φύγω μακράν εις τό έξωτερόν, όπου ελπίζω με την βοήθειαν του Θεοῦ να συνεχίσω τό ώραιόν των προγόνων μας έργον, ότινες διά του θεάτρου ήλεκτρίζον τάς ψυχάς των συγχρόνων των. Έπειδή γνωρίζω ποίαν ιδέαν έχετε σεις και οι πλείστοι των συγχρόνων σας περί θεάτρου και ήθοποιών, διά να μη προσβάλω τό οικογενειακόν μας όνομα, καίτοι εγώ νομίζω ότι τό τιμῶ μάλλον, πρώτη μου φροντίς ήτο να τό αλλάξω. (*) Έάν ποτέ μάθετε, και θά τό μάθετε ταχέως, εμαι βέβαιος ότι κάποιος Άνδρονόπουλος δρέπει δάφνας από σκηνης, αυτός θά εινε ο υιός σας, όστις διά της παρούσης του ζητεί την εύχην σας προς υνδωσιν του έργου του.
» Σας άσπάζομαι ο υιός σας Βασίλειος».

***

Μετά τάς σχετικές συστάσεις και περιπτώσεις, οι έν Κωνσταντινούπολει άναμένοντες ως Μεσσία την πρωταγωνίστριαν, ήρώτησαν ένταγωνίως τόν Ταβουλάρην:

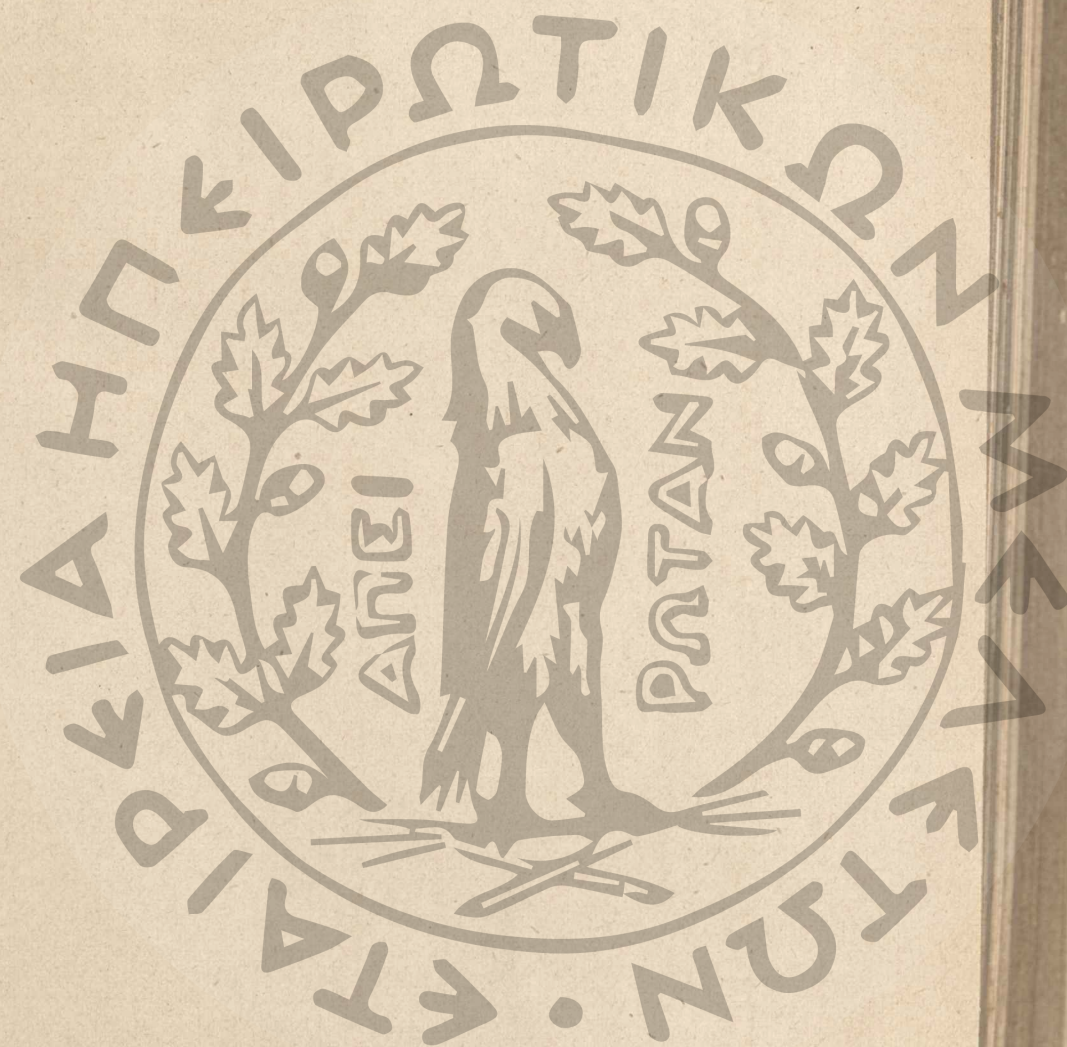
—Αί, και πού εινε ή πρωταγωνίστρια;

—Έμπρός σας εινε και σας χαρετῆ, άπήνησεν ο Ταβουλάρης μειδιών και ύποκρινόμενος πρό των συμπατριωτών του ως ευγενής της έποχής του Λουδοβίκου δεκάτου τεταρτου.

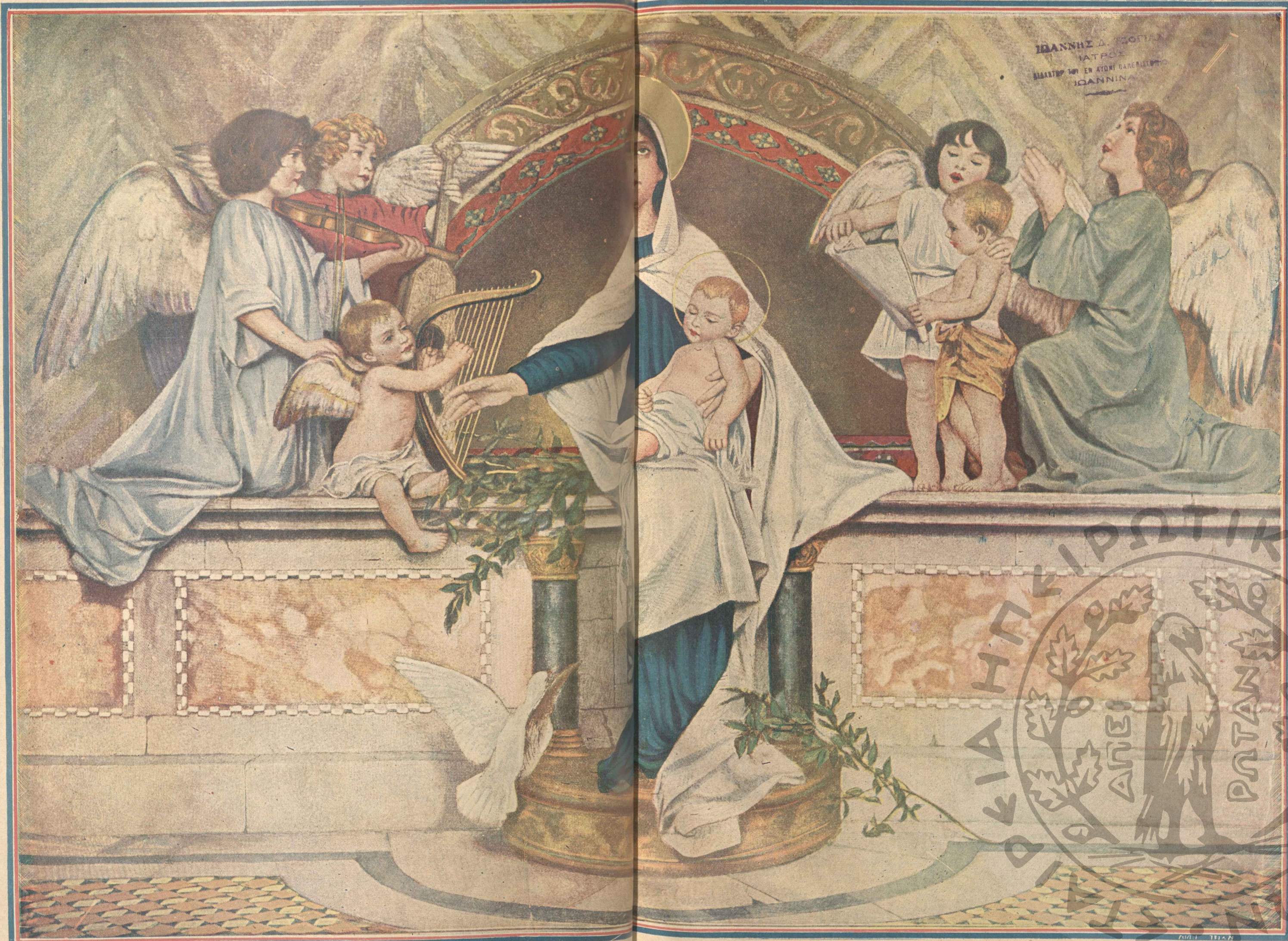
—Δηλαδή; ήρώτησαν όλοι έν χορῳ.

—Δηλαδή... Δηλαδή... έδω πού τά λέμε, τζογούλες μου... έμένα δέν με ξερει κανένας έδω πέρα... κι' έτσι καθώς εμαι τρυφεροῦδι και άμονστακος, άνεν της μεσολαβήσεως Ξουραφίου, θά παίξω τούς γυναικείους ρόλους μιά χαρά, πού θά κάνουμε χρυσές δουλειές, φτάνει μόνο να μου βοήθε μερικά φουστάνια, γιατί εγώ άτ' δτι φορῶ, κλέφτη δέν φοβάμαι!... **ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.**

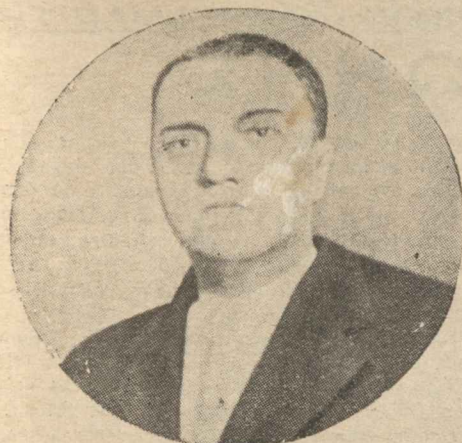
(*) Ο Άνδρονόπουλος, όστις άνήκεν εις μίαν των εύποροτέρων οικογενειών του Αιγίου, έκαλείτο πραγματικώς Καλλιμαχόπουλος.

Ο 'Αμερικανός ληστής, ο οποίος, για να μη φωτογραφηθή αξύριστος, προ της εκτελέσεώς του, σκέπασε το πρόσωπό του μ' ένα μαντήλι.

Ασφαλώς δεν είνε και τόσο ευχάριστο το να ξέρη ένας άνθρωπος ότι έχει καταδικαστεί εις θάνατον κι' ότι δεν του μένουν ακόμα παρά λίγες ημέρες ή ώρες ζωής. Γι' αυτό θα ήταν πολύ περίεργο να μάθη κανείς πως περνούν τις τελευταίες ώρες τους οι μελλοθάνατοι. Πολλοί θα φαντάζονται ίσως ότι κάθε εγκληματίας που πρόκειται να πληρώσει το κακούργημά του με τη ζωή του, θ' άφιερώνει το λίγο αυτό χρονικό διάστημα που του μένει ακόμα να ζήσει, προετοιμαζόμενος για την αιωνιότητα, με τη μετάνοια και με την προσευχή. Θα δέχεται δηλαδή και θα χτυπιέται, θα δημιολογεί το εγκλήματά του και θα βρίσκειται σε πλήρη ψυχική και σωματική συντριβή.

Και όμως, ως επί το πλείστον, δεν συμβαίνει έτσι. 'Η μετάνοια και η συντριβή είνε φαινόμενα που παρατηρούνται σπανιότατα στους μελλοθάνατους. 'Απεναντίας, εκείνο που συμβαίνει συνηθέστατα, είνε το αντίθετο. Οι μελλοθάνατοι, προτού καθήσουν στην ηλεκτρική καρέκλα ή ανέβουν στο Ικρίωμα, γίνονται κοινωνικοί και αναίδεστοι κι' επειδή δεν έχουν πειρά να κερδίσουν τίποτε με την υποκρισία, φανερώνουν απροκάλυπτα όλα τα ποταπά και χυμερή τους ένστικτα.

Ός γνωστόν, στους μελλοθάνατους επιτρέπεται από της εκτελέσεώς τους να διατυπώνουν μια οποιαδήποτε επιθυμία τους, ή όποια, εφόσον βέβαια είνε δυνατόν, πραγματοποιείται αμέσως. 'Η επιθυμία λοιπόν αυτές των μελλοθανάτων καταδικών είνε ή πιο έξωφρενικές και παράλογες που μπορεί κανείς να φαντασθή.

Όταν π.χ. ή 'Αμερικανός δολοφόνος Μάιρη Στάνλεϊ, ή όποια είχε τρεις φόνους στο ένεργητικό της, έπρόκειτο να καθήσει στην ηλεκτρική πολυθρόνα των περιφημων φυλακών του Σίγκ-Σίγκ, ζήτησε ως τελευταία της επιθυμία να της δώσουν ένα καινούργιο ζευγάρι μαύρα κοκκάλινα ματογυάλια του πιο μοντέρνου σχήματος, γιατί τα παλιά γυαλιά της μύτης που φορούσε, όχι μόνο δεν της επέτρεπαν να βλέπει καθαρά, μα και δεν της... κολάκευαν καθόλου το πρόσωπο!...

Αντιθέτως ο Γερμανός κακούργος Κάρλ Λούζε, ο οποίος είχε σκοτώσει την αδελφή του, είχε την ιδέα πως τα κοκκάλινα ματογυάλια που δεν ήταν άρκετά επίσημα για μια τόσο σπουδαία τελετή. Γύρισε λοιπόν προς τον γιατρό της φυλακής που φορούσε γυαλιά της μύτης και τον παρακάλεσε να του τα δανείσει για λίγα λεπτά κι' ύστερα ενά κνήνη τον κόπο να τα πάρη πίσω μόνος του, γιατί αυτός δεν θα ήταν δυστυχώς σε θέση να του τα επιστρέψει!...

Απίστευτη είνε ή ψυχραιμία, με την όποια αντιμετώπισε τον θάνατο ή 'Αμερικανός εγκληματίας Μάρθα Πλαίης. 'Η κυρία αυτή είχε σκοτώσει την προγονή της κατά τον σκληρότερο και απανθρωπότερο τρόπο. Καθ' όλο το διάστημα της φυλακισέως της, και πριν και μετά τη δίκη της, άπαιτούσε να της πηγαίνουν τα κα-

ΟΤΑΝ Ο ΔΗΜΙΟΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ...

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΠΙΘΥΜΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΩΝ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ

'Επιθυμίες παράλογες κ' έξωφρενικές. 'Η 'Αμερικανός δολοφόνος που ζήτησε καινούργια ματογυάλια! 'Η ψυχραιμία και ή κοκετταρία της Μάρθας Πλαίης. 'Η ρωμαντική επιθυμία μιας συζυγοκτόνου. Ο κακούργος που ήθελε να τον καθήσουν γυμνό στην ηλεκτρική καρέκλα, κτλ.

λύτερα φαγητά. Την ημέρα δέ της εκτελέσεώς της, εκτός των άλλων, παράγγειλε μια πουτίγκα με κεράσια. Την έφαγε με μεγάλη όρεξη, υιολονότι έδηλωσε στο δεσμοφύλακά της ότι «η πουτίγκα αυτή δεν ήταν και τόσο πετυχημένη». Έπειτα άρχισε να φορά ή καινούργια τουαλέττα, την όποια είχε πάρει μόνη της με μεγάλη φροντίδα και προσοχή, ειδικώς για την ημέρα της εκτελέσεώς της.

Όταν όμως τη φόρεσε, παρατήρησε ότι μια ραφή δεν έστρωσε και τόσο καλά και δήλωσε κινικώτατα ότι της ήταν αδύνατο να παρουσιάσει μπροστά σε τσόν κόσμο έτσι άσχημα ντυμένη. 'Αναγκάστηκαν τότε ν' αναβάλουν επί μια ώρα την εκτέλεση, κατά το διάστημα της ό-

συμπατριώτισσά της, ή Ειρήνη Σοαίντερ, ή έπονομαζόμενη «Σιδερένια Ειρήνη», ή όποια είχε στο ένεργητικό της τόν φόνο τεσσάρων άστυφυλάκων. 'Η εγκληματίας αυτή δεν έδειξε κανένα φόβο μπρός στο θάνατο και τόν αντίκρυσε με τη μεγαλύτερη ψυχραιμία. Το μόνο που έζητησε πριν εκτελεστεί, ήταν να διαβάσει μερικά σατυρικά φύλλα, για να διασκεδάσει κατά τις τελευταίες ώρες της ζωής της. Τα διάβασε πράγματι με τη μεγαλύτερη ευχαρίστηση, γέλασε με τ' άστεία τους και έκανε τέτοιο κέφι, ώστε και την ώρα άκόμη που την κάθησαν στην ηλεκτρική καρέκλα, εξακολουθούσε να γελάει και να διηγείται στον δήμο που της έκανε τις τελευταίες έτοιμασίες, τα πιο πετυχημένα από τ' άστεία που είχε διαβάσει.

***

Μη νομίζετε όμως πως μόνο ή γυναίκες δείχνουν κοκετταρία κατά τις τελευταίες τους στιγμές. Κι' οι άνδρες δεν πάνε πίσω. Ένας 'Αμερικανός κακούργος, έζητησε ως τελευταία χάρη από της εκτελέσεώς του ένα καλοκαιρινό κοστούμι της τελευταίας μόδας, καθώς και καινούργια παπούτσια και καπέλλο. 'Επειδή δέ δεν του επέτρεπαν να ξυριστή μόνος του από φόβο μήπως αυτοκτονήσει με το ξυράφι, μη θέλοντας να τόν άπαθαντίσουν άξύριστο οι φωτογράφοι, σκέπασε το κάτω μέρος του προσώπου του μ' ένα μαντήλι.

Ένας άλλος έξ επαγγέλματος δολοφόνος από το Μεξικό, γνωρίζοντας τόν ποικιτανισμό των 'Αμερικανών δικαστών και θέλοντας να τούς κάνη να ντροπιαστούν, έζητησε ως τελευταία χάρη να του επιτρέψουν να οδηγηθή στην ηλεκτρική καρέκλα όλο τοίσιτός! 'Επειδή δέ δεν του επέτρεψαν αυτό, έζητησε να θανατωθή φορώντας μονάχα τα άπορόρουχά του, πράγμα που επέτυχε.

Και για να τελειώνουμε, ως αναφέρουμε δυό ακόμα μελλοθάνατους εγκληματίας, που ή τελευταία των απόλαυσις ήταν το φαί και το τσιγάρο. 'Ο πρώτος απ' αυτούς, ένας έξ επαγγέλματος 'Αμερικανός δολοφόνος, ζήτησε να του σερβίρουν έξ μπατίλιες σαμπάνια και τρεις ντουζίνες στρεντιά. 'Ο δεύτερος πάλι, από την ώρα που τόν έπήραν από το κελί του, ως την ώρα της εκτελέσεως, έκαιγε άδιάκοπα τόν ένα τσιγάρο επάνω στ' άλλο.

Η 'Αμερικανός δολοφόνος, ή όποια πριν οδηγηθή στην ηλεκτρική καρέκλα, θέλησε να κάνη «δντυλασιόν περμανάντ».

ποίας ή κυρία Πλαίης έβγαλε το φόρεμά της, τόν έξήλωσε, ξανάφραξε τη χαλασμένη ραφή, την καρέκλωσε, και όταν πάλι είδε πως το φόρεμα της πήγαυε περίεργα, δέχτηκε να ακολουθήσει τούς δεσμοφύλακας στην αίθουσα, όπου την περίμενε ή ηλεκτρική καρέκλα.

Τέτοιες μακάβριες κοκετταρίες έδειξαν και πολλές άλλες απ' τις γυναίκες τις καταδικασμένες εις θάνατον, κατά τις τελευταίες τους στιγμές. Μια Γαλλίδα άρκετά παρασμένης ηλικίας, ή όποια είχε εξοιτηθεί ένα φοιτητή και για χάρη του είχε δολοφονήσει τόν σύζυγό της, ζήτησε προτού την οδηγήσουν στην καρέκλα, να της επιτρέψουν να φορέσει το καπέλλο που φορούσε κατά την ημέρα του πρώτου της ραντεβού με τόν πολυκαταγμένο της φοιτητή!...

Μια άλλη πάλι 'Αμερικανός, φίλη και συνέτοχος ενός περιδοήτου γράγκστερ, δεν έδειξε καμιά συγκίνηση όταν καταδικάστηκε σε θάνατο για τα πολλαπλά εγκλήματα που είχε κάνει εν συνεοχασία με τόν σύντροφό της. Για τελευταία δέ χάρη, πριν από την εκτέλεσή της, ζήτησε να βάλη τα μαλλιά της και να τα δντουλάρη με «περμανάντ», του τελευταίου συστήματος. Και έτσι καλλωπισμένη, πήγε και κάθισε ψυχραιμία στην ηλεκτρική καρέκλα.

Πιο πρακτική απ' αυτήν, φάνηκε μια άλλη

Η Γαλλίς συζυγοκτόνος, οδηγούμενη στη λαιμητόμο.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΝΤΩΝΗΣ

Εβγλιναν μέσα από τάξεις του λαού, έπολέμησαν ήρωϊκά και απέθαναν μαχόμενοι, χωρίς να τους άναφέρη καν ή 'Ιστορία.

Ο Καπετάν Άντώνης Οικονόμου είνε ένας λαϊκός τύπος με ιδέας δημοκρατικές, ό όποιος έπέβαλε την θέλησή του κατά την άρχή της 'Ελληνικής Έπαναστάσεως, εις την άριστοκρατικήν κοινωνία της 'Υδρας. 'Ότε ελγαν άποφασισθή υπό της Φιλικής 'Εταιρείας ή ήμέρα της έναρξεως της 'Επαναστάσεως, οι άρχοντες της 'Υδρας, δηλαδή οι πλούσιοι έφορλιστάι της, είχαν μεγάλους διαταγμούς εάν έστρεπε να εισαγάγουν την πλουσία και ευδαίμονα ήνσην των εις τας περιπτώσεις ενός άγώνος, τόν όποιον είχε παρασκευάσει ή Φιλική 'Εταιρεία χωρίς τή άπαυτομένη ύλική μέσα και χωρίς καμμίαν βεβαιότητα, ότι θά ύπεστηρίζετο υπό ξένης τινός δυνάμεως. Κυρίως ή 'Ελλάς απέβλεπε εις την ύποστήριξιν της Ρωσσίας, ό τσάρος όμως 'Αλέξανδρος Β' είχε τότε καταληφθή από την μανία της ιδιούσεως της 'Ιερής Συμμαχίας, δέν έβλεπε δέ εις τούς έπαναστατούντας λαούς ύπερ της ελευθερίας των τίποτε άλλο, παρά άπομεινάριον των άδρακωτών της γαλλικής έπαναστάσεως και καρδονάρους τών διαφόρων μυστικών έταιρειών, πού έκλυμμούριζαν τότε την 'Ιταλία. Δέν ήσαν δέ μόνοι οι άρχοντες της 'Υδρας, οι όποιοι έθεωρούσαν ως πρόωρον μίασ τοιαύτην επανάστασιν έναντίον της άπεράντου τουρκικής αυτοκρατορίας. 'Ανδρες, όπως ό Κοραΐς και ό 'Ιωάννης Καποδιστριας, ύπουργός τότε των έξωτερικών της Ρωσσίας, υπερίσχυαν, ότι έστρεπε να κηρυχθή αυτή τοιάλγιστον μετά τριάντα χρόνια, ότε ένόμιζαν ότι ό λαός θά είχε παρασκευασθή πνευματικώς πρός τοιοϋτον άγώνα και αϊ περιστάσεις θά ύπεδοήθουν ένα τοιοϋτον άγώνα. Διά τοϋτο ό Καποδιστριας, όστις ένγνώριζε τās διαθέσεις του αυτοκράτορος 'Αλεξάνδρου, είχαν άρνηθή ν' αναλάβη την άρχηγίαν της Φιλικής 'Εταιρείας.

Εις την 'Υδραν ύπάρχον και άλλοι λόγοι, οι όποιοι ύπηγόρευον την τοιαύτην αναβολήν. Εις την ήνσην ταύτην, εκ του έμπορίου και της μεγάλης της ναυτιλίας είχαν εισρεύσει μέγας πλούτος, έννεκα του όποιου είχε σχηματισθή μία άριστοκρατική τάξις, ή όποία διαρρήνε τα πάντα εις αυτήν. Η 'Υδρα, από της εποχής του Γεωργίου Βούλγαρη, είχαν άποκτήσει ιδιαίτερα προνόμια και είχε σχηματισθή εις μίαν μικράν επαναστασίαν, όπου δέν ύπρχε κανείς Τούρκος. Είχεν εισαχθή ως εκ του πλούτου μία λίαν άξιοπαρατήρητος εήμέρεια, ή όποία είνε το πρώτον δείγμα του πολιτισμοϋ. Διαπλέοντες οι 'Υδραίοι την Μαύρην Θάλασσαν, την 'Αζορικήν και την Μεσόγειον χάριν του έμπορίου των, ήλθαν εις επικοινωνία μετά των πολιτισμένων λαών, συνήψαν σχέσεις πρός αυτούς και εδέχθησαν και έξεις της νεωτέρας ζωής.

Πολλά έτη πρδ της 'Επαναστάσεως, οι 'Υδραίοι έθεωρούντο υπό των ξένων περιηγητών ως ό εύρωπότερος λαός της 'Ανατολής. Οι λόγοι και οι συγγραφείς ένγνώριζαν, ότι το εμπόριον και ή ναυτιλία ήσαν αϊ άγνοια της διανομήσεως του έθνους αναπτύξεως. Οι 'Υδραίοι ναυτικοί, πλουτίζοντες, ήγειραν ώραία σάπια, τα όποια εστόλίζαν διά πολυτελεστάτων έπιπλών, πού μετέφερον από την Γαλλίαν, οι δέ μεταβαίνοντες και φιλοξενούμενοι εις την 'Υδραν περιηγηταί, έξεπλήσσοντο, βλέποντες τοιαύτην πολυτέλειαν εις τούς άρχοντικούς τοϋτο υς όνους.

'Αλλ' ή εκδήλωση αυτή του πολιτισμοϋ δέν ήτο ή μόνη έκπληξις, την όποιαν επαρουνίαζεν εις τούς ξένους ή 'Υδρα. Από του 1749 είχαν ιδρυθή εκεί άνωτέρα σχολή, εις την ό

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

(Τάπησ του 14ου αιώνος).

ποίαν έξεπαίδευντο τὰ τέχνη των και πρόξηση σπουδαίως εκ του Γεωργίου Βούλγαρη, του πρώτου μπεή της ήνσης. Η 'Υδρα απέστειλε κατ' έτος ναυτικών άγχημα διά τόν τουρκικόν στόλον, κάποτε δέ απέστειλε κατ' αὐτῶν ως άρχηγός των ό Γεώργιος Βούλγαρης, διακρινόμενος διά την νοσημοσύνην, την σωματικήν του ρώμην και την θέλησιν του. Διακρινθείς οϋτος, διορίσθη κατ' άρχάς ναύκληρος της ναυαρχίδος, έπειτα διευθυντής διακότου και τέλος άρχιπλοίαρχος, ναυαρχούντος του Χουσεΐν πασά, γαμβρού του σουλτάνου Σελήμ.

Εις την ταχείαν αὐτοϋ προαγωγήν συνετέλεσε μεγάλως, ότι έσωσε την ζωήν του Χουσεΐν πασά, ότε διετέλε οϋτος άρχιστράτηγος εις Βιδίνιον, σταλείς όπως ύποτάξη τόν άποστατήσαντα κατά τόν 1794 διάσημον Πασβάνογλου. Οϋτος επέχειρσε να δολοφονήη τόν Χουσεΐν πασά και πρds τοϋτο απέστειλεν έπιστολήν πρds αὐτόν. 'Ο κομιστής εισηχθή εις αὐτόν από τόν Βούλγαρη. Κατά την στιγμήν πού ό Χουσεΐν πασάς εδιάβαζε την έπιστολήν, εις την όποία ό άποστάτης έπρότεινεν όρους συμβιβαστικούς και ύποταγής, ό ταχυδρόμος έξήγαγε κρυφώς τόν πιστόλι του όπως φρονείη τόν Τούρκον άρχιστράτηγον. 'Ο Βούλγαρης πού παρίστατο και παρακολουθεί τόν άπεσταλμένον του Πασβάνογλου, ειδε την κίνησιν του, επέπεσεν έναντίον του, τόν έμαχίστηκε και ή σφαίρα διήλθεν πλησίον της κεφαλής του πασά.

'Εκτοτε ό άρχιναύαρχος έθεώρει τόν Βούλγαρη ως άδελφόν του. 'Επιορθένας εις την Κωνσταντινούπολιν, συνέστησεν αὐτόν εις τόν σουλτάνον Σελήμ, άνετέθη δέ εις τόν Βούλγαρη ν' αναλάβη τόν Αιγαίον από της λιμναιομένης αὐτοϋ περατείας. Βραδύτερον απέστειλεν εις την 'Υδραν ως βέγης αὐτής.

'Αναλαβόν την άρχήν, έστρεψε την προσοχήν του εις την ήδικήν βελτίωσιν της ήνσης και προσέλαβεν ως διδασκάλους τόν Δημήτριον και Κωνσταντίνον Νοϋλαν, βραδύτερον δέ και τόν φημιζόμενον διδάσκαλον Βενιαμίν τόν Λέσβιον. Εις την σχολήν ταύτην έμαθήτευσαν όχι μόνον 'Υδραίοι, αλλά και πλείστοι εξ άλλων μερών της 'Ελλάδος προσερχόμενοι.

Μή φρίδσθε χρημάτων, έλεγε πρds τόν διευθυντή της σχολής. 'Εχονεν πολλά, άρκεί μόνον να έλθωσιν οι διδάσκαλοι και τούς δίδωμεν όσα χρήματα θέλουν.

'Ο Βούλγαρης άτεκατέστηρε την τάξιν εις την ήνσην, συνεκάλεσε δέ συνέλευσιν, ή όποία εξέλεξε δέκα συνδικούς, οι όποιοι υπό την προεδρίαν του άπεφάσιζαν περί όλων. 'Ετσι ή 'Υδρα ένυβερνάτο ως μία μικρά Βενετία. Μετά τόν θάνατον του Βούλγαρη έξερλούθησε το άριστοκρατικόν τοϋτο σύστημα τσόνον περισσότερο, καθ' όσον οι προύχοντες ήσαν οι μεγάλοι έφορλιστάι και ύπ' αὐτοίς ύπήγοντο οι ναυτολογούμενοι.

'Ο Καπετάν Άντώνης Οικονόμου δέν άνήκεν εις την τάξιν των άρχόντων. 'Ητο τέκνον του λαού και δημοκράτης εξ ένστικτου.

'Ητο γενναίος ναύτης. Είχε διά της εργασίας του άποκτήσει ίδιόν του πλοίον και έτσι έγεννε πλοίαρχος. 'Αλλ' ή τύχη δέν τόν ήνόμησε: τó πλοίον του ενανάγησε και μαζί με αὐτό ή θάλασσα κατεβρόχθησε και τὰ μικρά του κεφάλια. Μετέβη εις την Κωνσταντινούπολιν, όπως αγοράσῃ άλλο εκ πτωσίως, αλλά φανεται δέν εδρε τούς ανθρώπους, οι όποιοι θά του παρείχον την αναγκαίαν πίστασιν. 'Αντί τοϋτον όμως ένγνωρίσθη μετ' άλλων, οι όποιοι τόν ώδήγησαν εις άλλην ήμηλοτέραν ενεργείαν. 'Εγνωρίσθη μετά διαφόρων Φιλικών πού τόν έμήψαν εις τὰ μυστήρια της Φιλικής 'Εταιρείας, της όποιας τó έργον είχε προωρήσει ήδη. 'Ιδίως συνεδέθη μετά του Παπαφλέσα και δι' αὐτοϋ ένγνώρισε τόν υιόν του Πετρούπη Μαυρομηχάλη, τόν Γεώργιον, ό όποιος διετέλει θυμωρ εις την 'Υψηλήν Πύλιν. Αϊ μετα του Παπαφλέσα συννομιλία του ήνοιξαν τὰ μάτια και ήτένεσε το διανοιγόμενον στάδιον της εθνικής δράσεως. 'Εγκατέλειπε τότε πσσαν ιδέαν αγοράς πλοίου και άρροσιώθηκε εις τó έργον της επαναστάσεως με όλην του την ψυχήν.

'Επιορθένας εις την 'Υδραν εκαλλίεργει τās άρχάς της Φιλικής 'Εταιρείας. Μετά τών προυόντων δέν ήδύνάτο να έλθῃ εις καμμία συνεινόνσην μη άνήκον εις την τάξιν αὐτῶν δέν τ ο υς ένέντεσεν έμπιστοϋν ή ν.

'Ανδρες συντηρητικοί οϋτοι έβλεπον εις τās ενεργείας και τās πράξεις του στοιχείον παραχγοποιόν, το όποιον προσεπάθον διά παντός τρόπον να έξουδετερώσιν και να άπομακρύν ο υ ν

'Ο κόσμος του Κινηματογράφου

'Η συγκινητικώτερες αναμνήσεις τών άστέρων

Τί άφηγούνται ό Ουάλλας Μπήρυ, ό Τζών Μπαρρυμ, ό Ραμόν Νοβάρρο και ό Μπάστερ Κήτον

1 άστέρες του κινηματογράφου έχουν γίνει τὰ είδωλα της εποχής μας. Κανείς δέν τους άγνοεί. Μπορεί να μην έξέρουμε τίποτε για τόν Αϊνστάιν ή για τόν Βαλερύ, αλλά δέν ύτάρχει άνθρωπος, άνδρας ή γυναίκα, γέρος ή παιδί, από την 'Αμερική ως την Αυστραλία, από τη Φινλανδία ως τó Τρόνσβαλ, πού να άγνοή τó Σαρλό ή τη Γκρέτα Γκάρμπο. Ποτέ, σε καμμίαν εποχή, κανένα επάγγελμα δέν άπόκτησε τόση δημοτικότητα και ποτέ ό καλλιτέχνης δέν είχαν τόση παγκόσμια φήμη, όσο οι ήθοισοι του κινηματογράφου στα τελευταία χρόνια. 'Υπάρχουν άνδρες — και είνε χιλιάδες, πολλές χιλιάδες — πού είνε πραγματικά έρωτευμένοι με τη Χέλιμ, με τη Ντίζι, με τη Βήρ, με την 'Όντα, με τη Χάιντ, και πού νομίζουν ότι ή μεγαλύτερή τους χαρά είνε να πάρουν μίαν απάντησιν από τó είδωλό τους στα αναρίθμητα γραμμάτια πού τού στέλνουν. 'Υπάρχουν επίσης γυναίκες, πού θά έπεφταν με άφαιτη προθυμία στην άγκαλιά του Βίλλυ Φόιτς, του Ραμόν Νοβάρρο, του Γουσταβού Φοαίλχ.

'Η ζωή του Χόλλινγουντ είνε τó ιδανικό και ή φιλοδοξία εκπατομειώνων ανθρώπων. Και ή λεπτομέρεια από την 'Υδραν, διότι έβλεπον ότι άνησυχίας και ταραχάς θά προκαλούσεν ή παρουσία του. 'Ο Καπετάν Άντώνης άδιαφορούσε δια την απέναντί του στάσιν των προυόντων. 'Αφ' οϋ προσπάθησαν να παρασύρῃ αὐτούς εις τās ιδέας του και άπέτυχεν, έστράφη εις τās τάξεις του λαού. 'Εσύναξε εις τὰ μέρη όπου συνήρχοντο οι ναῦται και έγεινεν άπόστολος των επαναστατικών ιδεών.

Τολμήρds όπως ήτο και κατεχόμενος υπό θεμιτών πατριωτικών ένθουσιασμών, κατόρθωσε ν' άποκτήσῃ την συμπάθειαν του λαού. 'Η φρίσιν τόν είχε προκίση με πολλά χαρίσματα, μεταξύ δέ αὐτῶν είχε και την φυσικήν ευλωττίαν. 'Όσοι τόν ένγνώριζαν κατά την εποχήν εκείνην, λέγονν ότι ένόητευσε τούς άπλοίκους άκροατάς του, οι όποιοι τόν ήκουαν με άνοικτό το στόμα. Κατόρθωσε μάλιστα να προσελκύσῃ και μερικόνς νέους, οι όποιοι ήσαν παιδιά άρχόντων. Τούς ένγνώριζεν ότι ή 'Ελλάς ήτοιμάζετο εις επαναστασιν και όσα εκήρυνταν τότε οι φίλοι. 'Ετσι όλοι έπεριέμεναν τó σύνθημα της έξεγέρσεως, έχοντες επί κεφαλής του κινήματος τόν Καπετάν Άντώνη.

Οι προυόντες της 'Υδρας άνησυχούσαν με τās ενεργείας αὐτοϋ, αλλά δέν έτολμούσαν να τόν θέσουν, διότι έφοβούντο ότι αϊ λαϊκά τάξεις θά επαναστατούσαν και θά προεκαλείτο σύγχυσις εις τó νησί, ή όποία δέν ένγνώριζαν πού εμπτορύνσε να καταλήξῃ. 'Ετσι έμεινεν έλεύθερος ό Οικονόμος να κηρύττῃ την επανάστασιν και να προσελκή τās λαϊκάς μάζας.

Οι προυόντες της 'Υδρας άνησυχούσαν με τās ενεργείας αὐτοϋ, αλλά δέν έτολμούσαν να τόν θέσουν, διότι έφοβούντο ότι αϊ λαϊκά τάξεις θά επαναστατούσαν και θά προεκαλείτο σύγχυσις εις τó νησί, ή όποία δέν ένγνώριζαν πού εμπτορύνσε να καταλήξῃ. 'Ετσι έμεινεν έλεύθερος ό Οικονόμος να κηρύττῃ την επανάστασιν και να προσελκή τās λαϊκάς μάζας.

ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

της ζωής των άστέρων είνε ό,τι ένδιαφέρει περισσότερο ένα παγκόσμιο κοινόν. Πώς ζουν, πώς αγαπούν, πώς διασκεδάζουν, πώς παντρεύονται και πώς χωρίζουν, πώς μένουν πάντα νέοι και δρασεροί, πώς διατηρούν την όμορφιά και τη χάρι τους οι άστέρες; Νά, τί άπσχογλεί ένα δολόκληρο κόσμο άνδρων και γυναικών. Κι' ό παγκόσμιος Τύπος, για να ικανοποιήη τó ένδιαφέρον αὐτό, άφιερώνει δολόκληρες στήλες κάθε μέρα για τόν κινηματογράφο. Δέν μένει μυστικό της ζωής των άστέρων, πού να μην έρχεται στη δημοσιότητα: 'Ερωτες, σκάνδαλα, τραγωδίες, θλα γίνονται γνωστά. Και τó κοινόν παρακολουθεί με δίψα όλες αὐτές τίς άποκαλίψεις.

'Ενα μεγάλο άμερικανικό κινηματογραφικό περιοδικό, άφοϋ έξάντλησε ό,τι μπορούσε να γράφῃ για την ιδιαιτική ζωή των άστέρων, απέβαλε στο τέλος στοϋς πύ γωστοϋς άπ' αὐτοϋς τó έξης έρώτημα: «Ποιά είνε ή πιο βεβαία άνάμνησις της ζωής σας;»

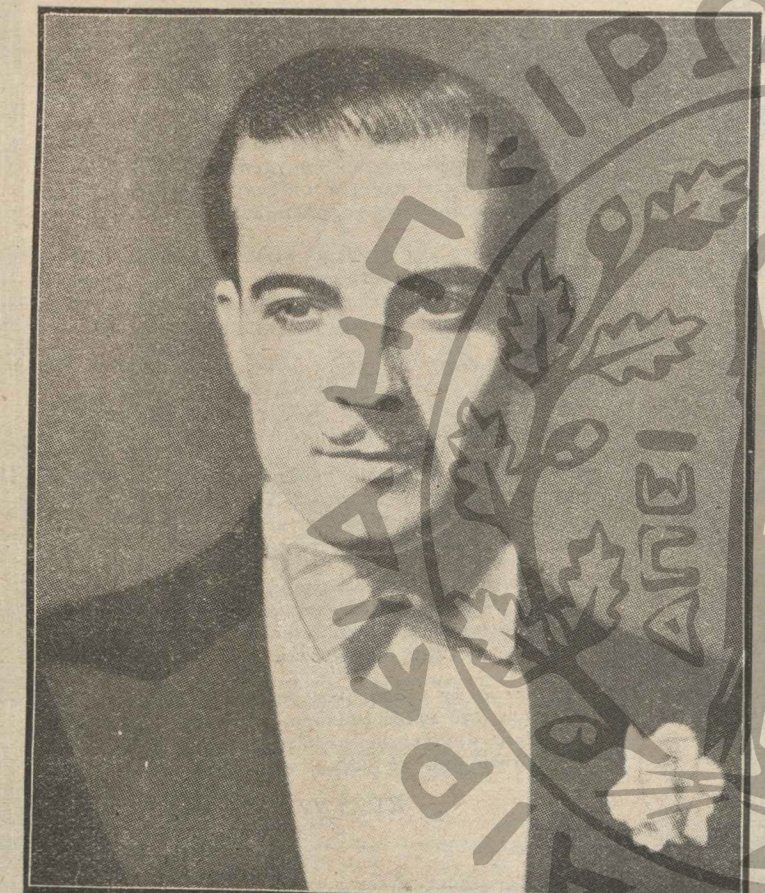
Στό έρώτημα αὐτό απάντησαν πολλοί. 'Η χαρακτηριστικώτερες όμως απαντήσεις ήσαν των Ουάλλας Μπήρυ, Τζών Μπάρεμμορ, Ραμόν Νοβάρρο και Μπάστερ Κήτον.

'Ο πρώτος άφηγήθη τὰ έξης: «—Δούλενα ένα χρόνο σ' ένα τσίρκο και είχα γίνει φίλος μ' όλους τούς έλέφαντας, πού μοι είχαν έμπιστευθή. Είχα άντληφθή δέ ότι άν με άπειλούσε κανένας κίνδυνος, μοι έφτανε να καταφύγω ανάμεσα

στα πόδια του πιο μεγάλου έλέφαντος για να είμαι άσφαλής. "Ενα βράδυ έγινε τρομερός πανικός στο μέρος πού ήσαν τὰ κλουβία των θηρίων. 'Ο μεγάλος μαύρος πάνθηρ είχε κατορθώσει να δραπετεύσῃ από τó κλουβί του. Σ' ένα δευτερόλεπτο ή σπηήν άδειασε. 'Εγώ όμως ήμουν στο κέντρο, στο μέρος όπου ήσαν οι έλέφαντες. Τό μόνο λοιπόν πού είχα να κάνω ήταν να καταφύγω υπό την προστασία του φίλου μου Μόμ, του μεγάλου έλέφαντος. "Αλλά κι' εκεί μοι έπετέθη ό πάνθηρ. Τότε ό Μόμ, με μία τρομερή κίνησι της προδοσίας του άρπαξε τόν πάνθηρα και τόν πέταξε όσο μπορούσε πιο μακριά, έξω από τη σπηή. Κι' όταν οι θηριοδασκαλάι έτρεξαν κοντά στο θηρίο, τό βρήκαν νεκρό!...»

Τζών Μπάρεμμορ διηγήθηκε την έξης άνάμνησί του:

«—'Η 'Ιστορία πού θά σας διηγηθώ έγινε τη 18η 'Απριλίον 1906. 'Επαΐσα στον 'Αγιο Φαγκ'σσκο, δταν έγινε ό περίφημος και τρομακτικός σεισμός, πού κατέστρεψε έντελώς την άμερικανική αὐτή μεγαλούπολι. 'Ο σεισμός με είχε πετάξει κάτω από τó κρεβάτι μου και τό ξενοδοχείο, όπου έμεινα, είχε αναστατωθή από την τρομάρα. Σηκώθηκα άμέσως, ντύθηκα και βγήκα έξω. Οι δρόμοι ήσαν έντελώς έρημοι. 'Εξαφνα πίσω από τὰ έρείπια των ήμηλων κτίριων φάνηκαν σύννεφα καπνοϋ. Είχε πιάσει τρομερή πυρκαϊά. "Ανθρωποι τρέχανε δεξιά

'Η τελευταία φωτογραφία του Ραμόν Νοβάρρο με μουστάκι

κι' άριστερά έντρομοι. Τό θέαμα ήταν φοβικώδες. Σωστή κόλασις! Τό θέαμα λοιπόν αὐτό δέν θά τó ξεχάσω ποτέ».

'Ο Ραμόν Νοβάρρο διηγήθηκε τó έξης περιστατικό της ζωής του:

«—Πριν από τρία χρόνια βοσκόμενον στί Βερολίνο, Περιείδωβα στους δρόμους της γερμανικής πρωτεύουσας, άφηρημένος, γιατί είχα χάσει τόν αγαπημένο μου άδελφό. Είχα ταξιδέψει στην Εδρώτη για να δοκιμάσω να ξεχάσω, αλλά τίποτε δέν μπορούσε να κινήη τó ένδιαφέρον μου. "Ενα άπόγευμα περιόυσια μπροστά από ένα θεατρικό, όπου δινόταν ένα ρεσιτάλ βολιού. 'Επειδή δέν είχα τίποτε να κάνω, μπήκα στη μικρή αίθουσα, πού ήσαν σχεδόν άδεια. "Ενας νέος — δέν θά ήταν παραπάνω από είκοσι χρονών — ήταν ό σοΐος: της ηλικίας αὐτής συνανλίας. Μπορούσε κανείς να μαντέψῃ από τó πρόσωπό του και την έκφρασί του γενικώς, ότι ήταν φιλόδοξος και έτοιμος να άγωνισθῃ για να έπιτύχῃ. Είχε τότε νεότητα, τόση έλπίδα και τόση πεποίθησι στον έαυτό του και στο μουσικό του ταλέντο, ώστε, έσφηνικά, έγιννα, βλέποντάς τον, άλλος άνθρωπος: Τό αντίκρισμα του μ' έκανε να ξαναβρω τόν έαυτό μου. Αισθάνθηκα και πάλιν ένδιαφέρον για τη ζωή. "Ηθελα να πάω να ιδώ τόν νέο έκείνο και να τού εκφράσω την ένθουσιασμένη και τó θαυμασμό μου, αλλά δέν τό έκανα, γιατί φοβήθηκα μήπως με πάρει για κανένα είσθηματικό τύπο της παλαιάς σχολής».

Τέλος, ό Μπάστερ Κήτον, άηγήθηκε την έξης άνάμνησί του:

«—Όταν ήμουν παιδάκι και δούλευα σ' ένα μουζικ-χόλ, μαζί με τούς γονείς μου, κάθοντας ένα νούμερο, προσελήθη στο θέατρό μας ένας έγγαστριμμένος. 'Ο άνθρωπος αὐτός χρησιμοποίησε για τó νούμερό του όρεκτά άνδρικήλα. "Επειτα από την παράστασι λοιπόν είχα πιάσει τη συνήθειά να καταφεύγω στο σκοτεινό καμαρίνι, όπου τὰ άνδρικήλα ήσαν κομμάσινα με τη σειρά και σκεπασμένα μ' ένα σάκι. Καθόμουν εκεί σαν χαζός μπροστά τους από τó θαυμασμό. 'Ο έγγαστριμμένος όμως με πρόσεξε και άποφάσισε, ύποπτος, να μοι δώσῃ ένα μάθημα. "Εμεινε στο θέατρο ένα άπόγευμα και όταν, κατά τη συνήθειά μου, πήγα να θαυμάσω τὰ είδωλά μου, τó μεγαλύτερόν από αὐτά με ορώπησε ξαφνικά με τρομερή φωνή: — «Τι έπτάς εδώ»; "Οπως καταλαβαίνετε φυσικά, μιλούσε ό έγγαστριμμένος. "Εγώ όμως τόσο έταράχθηκα, ώστε παρ' όλον να λιποθυμήσω».

Καθώς βλέπετε, ή σπουδαιότερες άνάμνησεις των άστέρων δέν είνε και τόσο έξαιρετικές. Είνε όπως όλων των κοινών θηρίων. 'Εν τοϋτοις, για τούς θαυμαστές των άστέρων άποτελούν καταληκτικές άποκαλίψεις.

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΪΦΕΝ

ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

Η Νεράιδα του δάσους

ΣΤΗ Χριστιανία της Νορβηγίας, το σημερινό Όσλο, πήγα στα 1899. Τότε ζούσε ακόμα ο Ίφεν και μάλιστα ήταν στα καλά του πριν πάθει την παράλυση, αρκετόν καιρό πριν από το θάνατό του, που τον είχε μεταμορφώσει σ' ένα είδος Όσβάλδον του έργου του «Οι Βρυκόλακες». Με άλλους δηλαδή λόγους, ο μεγάλος δραματογράφος είχε ξαναγοραθεί. Είχε ξεχάσει και το αλφάβητο και προσπαθούσε γέρος παιδί να το ξαναμάθει. Έδω στην Ελλάδα φαίνεται πως εμείς οι δραματικοί συγγραφείς αρχίζουμε από εκεί που ο Ίφεν τελειώνει.

Η Χριστιανία τότε, η πρωτεύουσα της Νορβηγίας, ήταν μία μικρή πόλις μόλις εκατό χιλιάδων κατοίκων. Τρία πράγματα μου έκαναν τότε εντύπωση στην παιδική μου έντελώς φαντασία—ήμουν τότε μόλις δεκαοχτώ χρονών, —οι άνοιχτοκαρδοί και τίμιοι άνθρωποι, τα καφενεία και τα δάση της ώρας αὐτῆς χώρας.

Μία βραδεία μᾶς είχε ο πρόξενός μας τραπέζι και ήπιε δύο παρατάκια, όπως πίνουν δά σ' εκείνα τα ψυχρά κλίματα. Έκει ο πιο άθως πότης πίει σε σπύργο πολύ περισσότερο από το μεγαλύτερο ταβερνέριο της Αθήνας που ρουφαίει τη νεοσμένη ρετσίνα. Έμένα ή ώραία καί ευγενιστή Νορβηγέζωη μάζα με είχε περιέξει περισσότερο απ' όλους. Αυτό μου έδωκε ρομαντική διάθεση και καθώς εκείνη τη βραδεία είχε και ώραίο φεγγάρι, μου ήρθε ή τρέλλα ναμπόλομόναος σ' ένα άμαξι και να τραβήξω προς το μεγαλύτερο και επιβλητικό δάσος τῶν ἐλάτων τῶν Όφρεκόν, όπου εἶχα ξαναπάει μέρα με το τραίνο και εἶχα μείνει μαγεμένος από το γοητευτικό μυστήριό του. Το δάσος ήταν εκείνη την ώρα έρημο και τα διάφορα ξύλινα γραφικά έστιατόρια και καφενεία του δία κλειστά. Τότε εἶπα, μέσα στη ρομαντική διάθεσή μου και στο μεθύσι μου από πάντον, άρχισα να φαντάζομαι πως βλέπω τις Νεράιδες του δάσους να στήνουν έξωτικούς χορούς. Έκει όμως που ή άχαλίνωτη και μπουροποτισμένη φαντασία μου δούλεψε, ξαφνα βλέπω κοντά στο άμαξι, που τότε πήγαινε σιγά-σιγά, γιατί ο συμπατριώτης τῶν Ϊφεν άμαξάς θά ήθελε να με κινή να απολαύσω τις δὲς όμορφες τῶν δάσους μέσα σ' εκείνη την αἰθέρια βραδεία, βλέπω πολύ κοντά μου ένα ξέπαισιο ξανθό πλάσμα να μου λέει με γλυκειά φωνή, κάτι φράσεις που εἶπα βέβαια δεν κατάλαβα, γιατί εἶαν ήταν Νεράιδα, θά τις εἶπε στην υπερκόσμια γλώσσα τῶν στοιχειῶν

του δάσους. Μά εκείνη τη στιγμή τόσο συνεπάρθηκα από την όμορφιά της, που εἶπα τῶν άμαξά να σταματήσει και κάτι της εἶπα, άν και εἶχα άκούσει πως δεν πρέπει ποτέ κανείς να μιλάει στις Νεράιδες, γιατί σου παίρνουν τη μιλιά. Έκείνη όμως βέβαια δεν με κατάλαβε τί ήθελα να της πῶ, γι' αυτό άρχισε να γελάει χαριτωμένα. Θά της φάνηκαν ίσως πολύ κομικές ή ακαταλαβίστικες φράσεις μου. Υπάρχει όμως και ή γλώσσα τῶν κορφάλλων, ή γλώσσα τῶν χειρονομιῶν, γι' αυτό κατάλαβε πως της έκανα νόημα να έρθη δίπλα μου μέσα στο άμαξι. Στην άρχή σάν να δίστασε, μά άφου ήμουν ένας ξένος που μιλούσε μιάν άκατανόητη γλώσσα, αυτό της έκίνησε βέβαια την περιέργεια και άπεφάσισε να μὲ χάσει φαίνεται την ευκαιρία να με περιεργασθῇ και από κοντά, όπως πηγαίνει κανείς σ' ένα ζοολογικό κήπο γιά να δῇ ένα καινούργιο παράδοξο ζῶον.

ΤΑ ΧΕΡΙΑ

(Άνέκδοτο)

Τὰ χέρια μου είναι γιά τὰ μάγια που δπάνουνα τὰ τραβάνε τὰ στοιχιά· τὰ χέρια μου είναι στέφανοι, εἰν' ἀσπάρια, παρακάλια ή προστάσματα τραχιά.

Τὰ χέρια μου είναι σὰ νὰ σκάφτουν νὰ θάψουν ή νὰ βρῶν κάτι ἀκριβό· τὰ χέρια μου είναι σὰ νὰ τῶν ξανάφτουν με φλογόγλωσσα νέα καημό βουδῶ.

Τὰ χέρια μου, τὰ ἴδια γιά νὰ δένουν και νὰ τῇ βαλσαμώνουν τῇ χεινιά· τὰ χέρια μου εἰν' ἀλέτρια, σκίζουν, σπέρνουν τὸ πράσινο και στή χερσοτοπιά.

Τὰ χέρια μου και ἀργά, δὲ στέκονται ἄδεια, ξόδεργα, καρτεράνε τὰ νοητιά· μεστά και ἀρματωμένα ἀπὸ τὰ χάρδια, μὲ ἀπάνου ἀπὸ τὰ λόγια, εἰναι φιλιά.

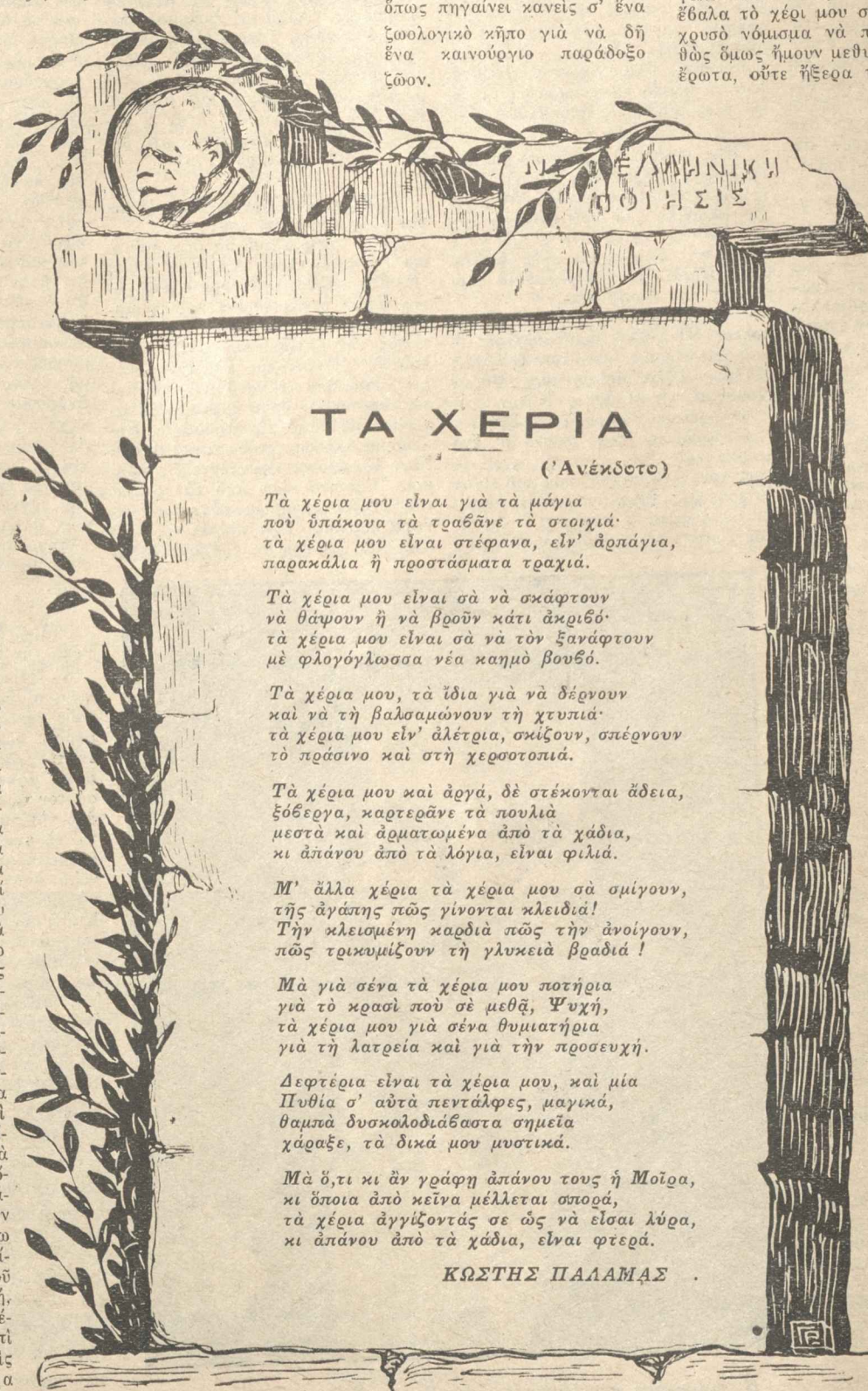
Μ' ἄλλα χέρια τὰ χέρια μου σὰ σμίγουν, τῆς ἀγάπης πῶς γίνονται κλειδιά! Τῇν κλεισμένη καρδιά πῶς τῇν ἀνοίγουν, πῶς τρικυμίζουν τῇ γλυκειά βραδεία!

Μὰ γιά σένα τὰ χέρια μου ποτήρια γιά τὸ κρασί που σὲ μεθᾷ, Ψυχῇ, τὰ χέρια μου γιά σένα θυμιάτῃρια γιά τῇ λατρεία και γιά τῇν προσευχή.

Δεφτέρια εἰναι τὰ χέρια μου, και μία Πυθία σ' αὐτὰ πεντάλφες, μαγικά, θαμπὰ δυσκολοδιάβαστα σημεῖα χάραξε, τὰ δικὰ μου μυστικά.

Μὰ ὅτι μὲ ἂν γράφῃ ἀπάνον τους ἡ Μοῖρα, μὲ ἀποία ἀπὸ κείνα μέλλεται σπορά, τὰ χέρια ἀγγίζοντάς σε ὡς νὰ εἰσαι λύρα, μὲ ἀπάνον ἀπὸ τὰ χάρδια, εἰναι φτερά.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Πῶς κοντός ποιητής εἶπε πῶς ο ἔρωτας εἶνε ή πλήρης συνεννόηση δύο ὄντων; Έδῶ τὸ τρελλό παιδί τῆς Ἀφροδίτης ἄρχισε νὰ μὲ μπλέκῃ στὰ δίχτυα του, ἐνῶ ή συνεννόησης ἤταν μὴδὲν. Μιλούσαμε δύο διαφορετικὲς γλώσσες. Καὶ ὅμως μοῦ φαίνεται πῶς ἀκριβῶς αὐτὸ θὰ εἶνε ὁ ἀληθινὸς ἔρωτας. Νὰ μὴ κατορθῶνουν ποτὲ δύο ὄντα νὰ συνεννοηθοῦν, γιὰτὶ ἅμα ἀρχίσουν νὰ συνεννοοῦνται καὶ νὰ καταλαβαίνουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἀμέσως θὰ ἀρχίσουν νὰ χάνουν ὁ ἕνας τὴν ἰδέα που εἶχε μορφώσει γιὰ τὸν ἄλλο μετὴ τῇ φαντασίᾳ του. Καὶ ὁ ἔρωτας δὲν εἶνε παρὰ μίᾳ φαντασίᾳ, μιᾷ παρασῃθῃ, ἕνα ὄνειρο. Ἀμα ξυπνήσει κανεὶς καὶ συνέλθει ἀπὸ τὴν πλάνη, τότε παρὰ τὰ!

Γυρίζω ἀπὸ τὸ δάσος καὶ ή Νεράιδα εἶπε στὸν άμαξά νὰ σταματήσῃ μπροστὰ σ' ἕνα μεγάλο σπίτι. Θά ἦταν τὸ παλάτι τῆς; Ἐγὼ τότε ἔβαλα τὸ χέρι μου στὴν τσέπη καὶ ἔβγαλα ἕνα χρυσὸ νόμισμα νὰ πληρώσω τὸν άμαξά. Καθὼς ὅμως ἤμουν μεθυσμένος ἀπὸ μύθρα καὶ ἀπὸ ἔρωτα, οὔτε ἤξερα τί εἶχα δώσει. Ὁ άμαξάς μπόρουσε πολὺ καλά νὰ τὸ κρατῇ διόκληρο. Μὲ χτύπησε ὅμως ὁ καλὸς ἄνθρωπος στὸν ὦμο καὶ μοῦ ἔγνεψε ὅτι νὰ περμεῖνο. Μπήκε σ' ἕνα φοῦρνο. Κατάλαβα πῶς πῆγαινε ἐκεῖ νὰ χαλάσῃ τὸ χρυσὸ νόμισμα γιά νὰ μοῦ δώσῃ τὰ ρέστα. Στὸ Παρίσι οἱ άμαξάδες, ἅμα δόντε πῶς εἰσαι ξένος, ποτὲ δὲν ἔχουν ρέστα νὰ σοῦ δώσουν. Ἀμα ὅμως τὸν πῆς νὰ πᾶτε μαζί στὸν πλησιέστερο ἀστυνομικὸ σταθμὸ γιά νὰ κανονίσετε τὸ ζήτημα, τότε ἀμέσως θυμούνται πῶς τοὺς βοσκοῦνται φιλά.

Η Νεράιδα ἀνέβαινε γοργή τὴ σκάλα καὶ ἔγῳ ἀπὸ πίσω τῆς. Σταμάτησε σ' ἕνα διαμέρισμα καὶ ἀνοίξε με τὸ κλειδάκι τῆς. Προχωροῦμε σ' ἕνα διάδρομο καὶ ἔξαφνα, ἀντὶ νὰ βροδῶμε στὸ μαγικὸ νεραϊδένιο δωμάτιο που ἔπλαθα μετὴ τὴν τρελλή ἀπὸ τὸ μεθύσι καὶ τὸν ἔρωτα φαντασία μου, βοισχόμαστε σὲ μιᾷ σκηνοθεσία ἑνὸς ρεαλιστικοῦ ἔργου τῶν Ϊφεν. Ἐνας ἥλικι ο μὲνος παλῆς ναυτικός, βαρὺς στὴν κίνησή του ἀπὸ τὴν ποδάγρα καὶ τοὺς ρευματισμούς, κάτνιζε σὲ μιᾷ πολυθρόνα ξαπλωμένος τὴν πῆτα του καὶ μιᾷ μεσοκοπῇ νοικοκυροῦλα, ἕνα εἶδος Γκίνας τῆς «Ἀγιοπάπιας», πηγαινοερχότανε καὶ γιόμιζε τὰ ποτήρια μέσα κρασί. Τότε ή Νεράιδα πέταξε κ' αὐτὴ τὸ κατελλάκι τῆς σὲ μιᾷ πολυθρόνα καὶ ἔπινε καὶ αὐτὴ τσουγκρίζοντας μαζί μου τὸ ποτήρι τῆς.

Ἀρχισε νὰ τοὺς λέει καὶ ὅλο νὰ τοὺς λέει, στὸν πατέρα τῆς καὶ τὴ μητέρα τῆς, καὶ νὰ γελάει μετὰ. Κατάλαβα πῶς γιά μὲνα μιλούσε καὶ γελοῦσε, ἐνῶ διηγείτο τις περιπετειές

τῆς τοῦ δάσους.

Ὁ παλῆς καπετάνιος μιλούσε λιγάκι ὅλες τις γλώσσες σχεδὸν καὶ ἄρχισε σὲ λίγο νὰ μοῦ λέει πῶς γαλλικά, πῶς ἰταλικά, στὶς δύο γλώσσες που ἔξερα, πῶς ή κόρη του εἶνε πολὺ εὐχαριστημένη που γνώρισε ἕνα νέο συνάδελφο τοῦ πατέρα τῆς, ἕνα ευγενικό Ἕλληνα ἀξιωματικό, που τὴν περιποιήθηκε καὶ τὴν πήρε στὸ άμαξι του καὶ τῆς φέρθηκε σάν ἀληθινὸ κύριο!

Ἀνὰ γιά μὲνα βέβαια, τὸν ποὺ τριαντατριῶν ἔαὼν Ῥωμιοῦ, που τὰ κορίτσια ἐδῶ ἦσαν ἀπαρμένα στὸ σπίτι τους καὶ δὲν ἔβγαναν παρὰ μέρα μετὴ τὸν πατέρα τους ή μετὴ τὸν ἄνδρα μονοστακαλή ἀδερφό, φαίνόντουσαν γοῖφοι, γιὰτὶ δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω πῶς τὰ κορίτσια ἐκεῖ ἦσαν ελεύθερα καὶ μποροῦσαν νὰ γυρίζουν τὰ μεσάνυχτα σπίτι τους, συνοδευόμενα μάλιστα ἀπὸ ἀρσενικούς.

Ἐπειτα ἄρχισε ὁ πατέρας νὰ μοῦ διηγείται γιά τὰ τεῖξείδια του καὶ νὰ μὲ ρωτᾷ καὶ μὲνα γιά τὰ δικὰ μου. Νὰ μὲ σὲς τὰ πολυλογῶν, ή υποκάλες πηγαινοερχόντουσαν καὶ στὸ τέλος, ἔσπερα ἀπὸ τὸς τεξιδιῶτικες ἐντυπώσεις, εἶχα ἀρῶσει γιά καλὰ ἐκεῖ στὴν καρδιά μου καὶ δὲν μποροῦσα νὰ κάνω βῆμα, ἂν καὶ δὲν ἔπασχα σάν τὸν παλῆ καπετάνιο ἀπὸ ποδάγρα.

Μοῦ στῆσαν ἐκεῖ σ' ἕνα καναπέ καὶ κοιμήθηκαν στὸ ἴδιο τὸ δωμάτιο, μοῦ δῶσαν τὰ φῶτα καὶ ἀπεχώρησαν νὰ πᾶνε κ' αὐτοὶ νὰ κοιμηθοῦν. Τὸ πρῶ με ξύπνησε πάλι τὸ ὄρατο ἡχορὸ καὶ ἄνγλο, γεμάτο κέρρι γέλιο τῆς Νεράιδας που μοῦ ἔφερνε γάλα, καφέ, βοῦτυρο καὶ ψωμί.

Σὲ λίγο τοὺς χαρτεῖουσα καὶ τοὺς προσκαλοῦσα κ' ἐγὼ νὰ ἔρθουν νὰ δύνει τὸ πῶο, γιά νὰ τοὺς ἀνταποδώσω τις περιποιήσεις. Ὅσες μέρες ἔμεινα ἐκεῖ, κάναμε κάθε μέρα μαζί παρὰ καὶ μοῦ ἔδεξαν δία τὰ ἀξιοπεριέργα, καὶ τὸν ἴδιο ἄκόμη τὸν Ϊφεν. Μὰ αὐτὰ θὰ σὰς τὰ διηγηθῶ σὲ ἄλλο σημεῖο μᾶς μου, γιὰτὶ σήμερα δὲν με παίρνει ὁ χρόνος.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

ΤΑ ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ

Μ' ΕΝΑ ΣΜΠΑΡΟ ΛΥΟ ΤΡΥΓΟΝΙΑ

Ὁ πολυκατοικιομνηστὸς Ἐβροῖος τραπέζι-τῆς Ρότσχιλτ πάντρεψε τὴν πρώτη του κόρη ἀπὸ τὰς ἀκολούθους περιστάσεις: Παρουσιάστηκε μιᾷ μέρα στὸ γραφεῖο του ἕνας νέος ευγενικὸς καταγωγῆς, ἀλλὰ φτωχός, καὶ τοῦ εἶπε:

— Κύριε Ρότσχιλτ, εἰμαι συνέταφος τοῦ οἴκου Λεβὶ καὶ Σία στὴ Στοκχόλμη. Μπορὸ νὰ ζήτησὼ τὸ χέρι τῆς θυγατρὸς σας, τὴν ὁποία ἄλλωστε ἀγαπῶ πρὸ πολλοῦ!

Ἀφῶ εἶσατε συνέταφος τοῦ οἴκου Λεβὶ, δὲν ἔχω καμμιᾷ ἀντίρρηση, ἀγαπᾷτε μου κύριε, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Ρότσχιλτ. Σαναπεράστε ὁ μὸς μιᾷ ἄλλῃ μέρα που νάχω καιρό, γιά νὰ μιλήσουμε καλύτερα.

Ὁ ἔξυπνος νέος, χωρὶς νὰ χάσει καιρό, ἀνεχώρησε τὴν ἴδια μέρα γιά τὴ Στοκχόλμη καὶ παρουσιάστηκε στὸν τραπέζι τῆς Λεβὶ, τοῦ εἶπε:

— Κύριε Λεβὶ, εἰμαι γαμπρός τοῦ Ρότσχιλτ, θὰ σὰς παρακαλέσω λοιπὸν νὰ με προσλάβετε στὴν ἐπιχείρησή σας σὲ συνέταφον.

— Μποροῦμε ν' ἀγωνθῶμε στὸν γαμπρὸ τοῦ κ. Ρότσχιλτ, ἀπάντησε ὁ Λεβὶ. Πολὺ εὐχαρίστος, νέε μου.

Ὁ ἔξυπνος λοιπὸν αὐτὸς νέος κατόρθωσε ἐν τοῦ μηδενὸς νὰ γίνῃ γαμπρός τοῦ Ρότσχιλτ καὶ συγχρόνως συνέταφος τοῦ οἴκου Λεβὶ.

ΑΓΓΛΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Μιᾷ μέρα παρουσιάστηκε σὲ κάποιον ἄνθρωπο ὁ Σατανᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Θὰ πεθάνης ἀμέσως, ἂν δὲν ἱκανοποιήσεις τοὺλάχιστον μιᾷ ἀπὸ τις τρεῖς αἰτήσεις μου: Πρέπει νὰ με διώξεις ἀπὸ τὸ σπίτι σου τὸν πατέρα σου ή νὰ δείξης τὴν ἀδελφή σου ή νὰ πῆς κρασί...

— Τί νὰ κάνω; σκέτιχκε τότε ὁ ἄνθρωπος. Νὰ διώξω τὸν πατέρα μου; Ἀδύνατον. Νὰ δείξω τὴν ἀδελφή μου; Αὐτὸ εἶνε φριχτό... Λοιπὸν, θὰ πῶ κρασί.

Πίνοντας ὅμως κρασί, ὁ ἄνθρωπος μέθυσε. Καὶ μεθυσμένος καθὼς ἦταν, πῆγε στὸ σπίτι του καὶ πέταξε στὸ δρόμο τὸν γέρο πατέρα του μετὴ τις κλωτσιές κ' ἔδειρε ἀλύπητα τὴν ἀδελφή του.

(Τραπεζαρία στὸ σπίτι τοῦ κ. Βωτοῦρ. Πλουσία ἀλλ' ἀκαλαίσθητη ἐπιπλωσι. Ἡ κυρία Βωτοῦρ περιμένει ἀνυπόμονα τὸν ἄνδρα τῆς γιά νὰ φάνε. Τέλος, ἀκούρεται τὸ κονδοῦνι τῆς ἐξώπορτας).

Η ΚΥΡΙΑ. — Ἐπὶ τέλους!... Ζοξέφινε, σέρβις τῇ σοῦτα.

(Ὁ κύριος μπαίνει κατὰχλωρος, κατακουρασμένος καὶ πέφτει στὸ καθίσμα του μπροστὰ στὸ σεβρίσιον του. Ἡ κυρία τὸν κυττάζει με ἀγωνία).

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (ἀναστενάζοντας). — Τί συμφορά!... Τί φοβερὴ συμφορά!...

Η ΚΥΡΙΑ, (σεβρίζοντας τὴ σοῦτα). — Τί τρέχει;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Τὸ πορτοφόλι μου!...

Η ΚΥΡΙΑ. — Τὸ πορτοφόλι σου; Ἐ, καί!...

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Τῶχρα!

Η ΚΥΡΙΑ, (ἐνῶ πέφτει ἀπ' τὰ χέρια τῆς ἡ κουτάλα). — Τὸ πορτοφόλι σου!... Ἐχασες τὸ πορτοφόλι σου;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὲ σαράντα χιλιάδες φράγκα, μόλις τάχα πάρε ἀπ' τὴν Τραπεζα.

Η ΚΥΡΙΑ. — Σαράντα χιλιά!... (Πνίγεται). Ξεχασμένη... Βῶδι!... Τὴν περασμένη βδομάδα ἔχασες τὴν δλοκαίνουργια ἀπορροῦλα σου!... Σήμερα χάνεις τὸ πορτοφόλι σου!... με σαρὰ!... (Σαναπνίγεται). Μὰ ποῦ; Πῶς; Πότε;...

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὰς καὶ ἔξερα;

Η ΚΥΡΙΑ. — Πῶς; Δὲν ξερεῖς;... Τί κατάστασις εἶν' αὐτῇ! Κ' ἔχεις καὶ οἰκονομία!... Ἀχ! Καλὰ μοῦ τᾶλεγε ή μητέρα μου: «Ὁ ἄνδρας σου εἶνε ἕνας βλάκας».

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (ἐκμηδενισμένος). — Δὲν χάθηκε καθε ἑλλίδα!...

Μέσα στὸ πορτοφόλι μου ἔχω τις κάρτες μου μετὴ τὴ διεύθυνσή μου. Ἐκείνος πὸς τὸ δόβρη, ἀπορεῖ!...

Η ΚΥΡΙΑ, (μετὰ πικρὴν σίγην). — Νὰ σοῦ τὸ ξαναπείσω... Μπορεῖ μάλιστα νὰ βάλῃ μέσα καὶ τὸν τόκο!... (Σηκώνοντας τοὺς ὄμους τῆς περιφρονητικά).

Μὴ λές τοὺλάχιστον διακρίεις!...

Ἐν ἔδωκα στὸ δρόμο ἐπὶ 40.000 φράγκα, δὲν θὰ τις ἔδινες βέβαια πίσω!...

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (πειραγμένος στὸ φιλότιμό του). — Καὶ γιὰτὶ δὲν, παρακαλῶ!... Ἀφῶ θάξεραι τίνας εἶναι!...

Η ΚΥΡΙΑ. — Καλὲ τί μοῦ λές!...

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (μετὰ ἀπελπισία). — Καταστράφηκα! Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά θάδινα τὰ μισὰ σὲ κείνον που θὰ μοῦφερε τὸ πορτοφόλι μου!...

Η ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ, (παίνοντας ἔαφρικό). — Ἐνας ἄνθρωπος θέλει νὰ δῇ τὸν κύριό... γιά κάτι λεφτά!...

Η ΚΥΡΙΑ. — Τόμπλα!... Πές του πῶς ὁ κύριος δὲν εἶν' ἐδῶ. Ὁ υπακάλες θάνατι γιά τὸ χροές.

Η ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ. — Γιά κάτι λεφτά που φέρνει στὸν κύριο... Κάποιον πορτοφόλι, λέει.

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (τινάζεται πάνω). — Τὸ πορτοφόλι μου!... Πές του νάσῃ μέσα!...

Τρέχα λοιπὸν, ζῶν!...

(Ἡ ὑπηρετρία ὁδηγεῖ μέσα ἕνα ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ).

Ο ΞΕΝΟΣ. — Βοῖκα, κύριε, αὐτὸ τὸ πορτο-

φόλι κάτω... μπροστὰ στὴν πόρτα... Ο ΚΥΡΙΟΣ, (ἀρπάζοντας τὸ ἀπὸ τὰ χέρια του). — Αὐτὸ εἶνε!... Εἶνε τὸ πορτοφόλι μου! (Τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ του). Ἀχ! ἀγαπητὸ μου φίλε, νάξεραι τί χάρι σου χάριστῇ!... Πιστέμὲ με πῶς δὲν ἔχεις νὰ κάνῃς μετὰ κανένα ἀχάριστο... καὶ θὰ σοῦ τό... Η ΚΥΡΙΑ, (θυμωμένη). Ἀντὶ νὰ λές κουταμάρες, καλύτερα νὰ δῇς ἂν εἶνε σοστὰ τὰ λεφτά!

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (συνερχόμενος). — Καλὰ λές! (Ἀνοίγει τὸ πορτοφόλι καὶ μετράει). Ἐνα δυό... τρία... τριανταπέντε... σαράντα... Σωστά, μέχρι δεκάρας!...

Η ΚΥΡΙΑ. — Εἶσαι βέβαιος πῶς εἶνε σαράντα;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Διάβολε, ἐκτός ἂν ἔχανε κανένα λάθος ὁ ταμίας τῆς Τραπεζῆς...

Η ΚΥΡΙΑ. — Δὲν εἶνε καὶ παραξένο... (Ἀναστενάζοντας). Τέλος πάντων!... Ὅταν εἶνε κανένας βλάκας καὶ χάνει τὸ πορτοφόλι του... πρέπει νὰ πληρώνῃ τὰ σπασιμένα!

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Σπουδαῖο πράμα! (Στὸν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ).

Ἄκου δῶ, φίλε μου... Θὰ σοῦ... (Ψάχνει στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του).

Η ΚΥΡΙΑ. — Τί ψάχνεις;

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (ψάχνοντας καὶ στὴν ἄλλη του τσέπη). — Νὰ βρῶ τίποτα φιλά νὰ δώσω στὸ τίμιο αὐτὸ πειληκρῶ... (Βγάζει ἀπὸ τὸ πορτοφόλι του ἕνα χιλιάρικο).

Ἐχεις νὰ μοῦ τὸ χαλίσως, παιδί μου;

Ο ΞΕΝΟΣ. — Ὁ! δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ... Ο ΚΥΡΙΟΣ, (ἐπιμένοντας).

— Ὅχι δῶ... παρακαλῶ. Δὲν ἔχεις νὰ μοῦ τὸ χαλίσως;... Ὅχι, δὲν ποῖται νὰ πᾶρῃς κάτι. Τί διάβολο! (Φωνάζει). Ζοξέφινε!...

Η ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ. — Κύριε!

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (μετὰ φόβον γενναϊδωροῦ). — Ζοξέφινε, πάρε τὸ καλὸ αὐτὸ πειληκρῶ καὶ τῇ γυναικὶ τοῦ στήν κοντάνα... νὰ τὸ κροάσῃ ἕνα ποτηριὸ κρασί.

(Ὁ ξένος φεύγει μαζί με τὴν ὑπηρετρία).

Η ΚΥΡΙΑ, (τροχώντας ἐξομῶ ἀπὸ τὴν ὑπηρετρία). Ἀπὸ τὸ κρασί τῆς ὑπηρεσίας, ἄκουσες; (Σαναπνίζοντας). Εἶσαι πλημύνεται καλὰ γιά τὸν κόπο ποῦκανε ν' ἀνέσῃ τὴ σκάλα!...

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (κυττάζοντας τὸ πορτοφόλι του). — Φαίνεται πῶς τὰ χέρια του ἦσαν βρώμικα.

Η ΚΥΡΙΑ. — Γιατί;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μοῦ ἔδωκε τὸ πορτοφόλι μου μετὰ τὰ βρωμιόγερά του!... Τὸ κτήνος! Καὶ κάνῃ τὸ φράγκα τὸ πορτοφόλι μου!

Η ΚΥΡΙΑ, (μετὰ πικρία). — Τί τὸν ἔννοια; ἔξω ἦταν!... Καὶ σάν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτὸ, μὰς ἦσε καὶ τὸ κρασί μας!

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Τί βρωμιόμας!

Η ΚΥΡΙΑ. — Ἀπ' τὰ μούτρα του; Φάτσα κακοῦργου!...

Ο ΚΥΡΙΟΣ, (σηκώνοντας τὸ κεφάλι του). — Ὁ Θεὸς νὰ με φυλάξῃ μὴ μου τύχῃ τὴ νύχτα σὲ κανέναν ἔρημο δρόμο!... Εἶν' ἱκανὸς νὰ με σκοτώσῃ γιά νὰ με... κλέψῃ!

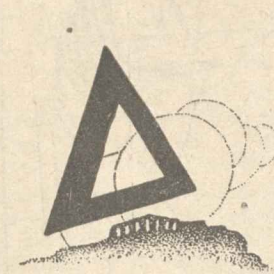

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Τὸ πορτοφόλι μου!... Ἐχασα τὸ πορτοφόλι μου!...

Διηγήματα φρίκης

Η τραγικές περιπέτειες του Τζέιμς Μπλόουερ

Ολοι μ' ένα στόμα.

— Έδώ και πολλά χρόνια, άρχισε να διηγείται ο Τζέιμς, με είχαν διορίσει υποδιοικητή στο νησί του Άγιου Δομνίκου, στις άνωιες της Αγγλίας, με την υπόσχεση ότι γρήγορα θα μου έδιναν μια καλύτερη θέση.

— Μα ό καρδός περνούσε και δεν με προέβλεπαν. Εκτός αυτού, έλληνα φοβερά στο έργο μου σχεδόν εκείνο νησί, και σκεφτόμουν να γυρίσω πίσω στην Αγγλία.

— Ένα βράδυ πήγα σε κάποιο καμαράκι να επνέσω τη μελαγχολία μου στο κρασί, κι εκεί γνώρισα κάποιον Χάρου Σμίττον, ο οποίος έμεινε από καρπό στο νησί, ως αντιπρόσωπος ενός σπουδαίου αγγλικού οίκου δεματεμπορίας.

— Ήταν κι αυτός ιδιόρρυθμος άνθρωπος και διασημένος για περιπέτειες, όπως κι εγώ. Γρήγορα λοιπόν γίναμε φίλοι και τη στιγμή που χωριζόμαστε, φεύγοντας από το καμαράκι, ήμασταν ήδη και συνέταροι.

— Μείναμε σύμφωνοι δηλαδή να πάω στο άλλο μέρος του νησιού, στο Σμιττόν, στις λίμνες και στα άπεραντα τέλματα του οποίου υπήρχαν πολλοί κροκόδειλοι. Εκεί θα προσπαθούσα να συνεννοηθώ με τους ήμαγίους, οι οποίοι κατοικούσαν γύρω στις λίμνες και ν' αγοράζω από αυτούς δέρματα κροκόδειλων, όσο φτηνότερα μπορούσα. Έστερα θα έδινά τα δέρματα στον Σμιττόν, ο οποίος θα τα έστειλε στην Αγγλία, και θα κερδίζαμε αρκετά χρήματα.

— Κατόπιν αυτού, υπέβαλα την παραίτησή μου κι άρχισα να ετοιμάζομαι για τη νέα μου επανέλαση, ή οποία εκτός του ότι θα ικανοποιούσε την άγνη μου στις περιπέτειες, θα μ' έκανε και να κερδίσω πολλά χρήματα.

— Σε λίγες μέρες λοιπόν, συνοδευόμενος από ένα μικρό μωρό ύπνρετή, ο οποίος μου έδειχνε πολλή συμπάθεια και ύπακοή, έφυγα για το Σμιττόν.

— Τον ύπνρετή μου αυτόν τον είχα ονομάσει Μπλάκ, γιατί καθώς θα έζερε, στην αγγλική γλώσσα «μπλάκ» θά πη μαυρός. Ξεκίνησα λοιπόν μαζί με τον Μπλάκ για το Σμιττόν. Με τα λίγα χρήματα που μου έμεναν, είχα αγοράσει δυο μικρά αλλά δυνατά άλογα, τα οποία είχαμε καβαλλίκευε και παραιορτώσει με ρούχα, οπώνες και τροφίμα, γιατί τα μέρη απ' όπου θα περνούσαμε ήσαν πολύ έρημα και δεν υπήρχε καμιά έλπιδα να βρούμε στέγη ή τροφή.

— Έπειτα από δυο μέρες φτάσαμε σ' ένα δάσος. Στο δάσος αυτό ανακαλύψαμε, ανάμεσα στα πυκνά δέντρα, ένα μονοπάτι φειδιωτό, το οποίο οδηγούσε άκριβώς στο μέρος του νησιού, όπου θέλαμε να πάμε. Με την πυξίδα στο ένα χέρι και με το περιστόφορο στο άλλο, προχωρούσα, πρώτος εγώ, ακολουθούμενος από τον Μπλάκ, ο οποίος φαινόταν πολύ ευχαριστημένος, κι έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για την έκαστορτίωμά μας.

— Προχωρούσαμε έτσι, έντελώς ήσυχοι, όταν ξάφνου το άλογό μου σταμάτησε απότομα. Κότταξα γύρω μου, μα δεν είδα τίποτα το ύποπτο. Χτύπησα τότε το άλογό μου δυνατά, αλλά αυτό, πρδς μεγάλη μου έκπληξη, δεν σάλεψε καθόλου απ' τη θέσι του. Γύρισα άμέσως πρδς τον Μπλάκ, του οποίου το άλογο είχε επίσης σταματήσει, και θέλησα να τον ρωτήσω γιατί αυτό το ανέλπιστο σταμάτημα των ζώων, όταν ο μικρός μαυρός μου έδειξε τρείς χρονούς κυλίνδρους, οι οποίοι έφρουζαν το μονοπάτι, λίγα μέτρα μακριά μας.

— Κότταξα τότε προσεχτικά εμπρός και είδα κάτι που μ' έκανε ν' ανατριχιάσω. Τρία φείδια,

τρία τεράστια φείδια, πρόβαλαν τα πελώρια κεφάλια τους ανάμεσα από τα κλαδιά των δέντρων, των οποίων είχαν το χρώμα. Παραμόνευαν το πέρασμά μας, έτοιμα να χυμύξουν επάνω μας και να μ' αταράξουν... Όμοιο γδύδι ποτέ άλλοτε στη ζωή μου δεν βρέθηκα σε τόσο δύσκολη θέσι.

— Όστόσο, μου ήθελε στο μυαλό μιά σωτηρία ιδέα. Άλλοτε, στην Αγγλία, είχα γνωρίσει έναν μάγο φειδιών και ήξερα πώς τα έρπετά αυτά γοητεύονται από τη μουσική. Άρχισα λοιπόν να σφριζώ, πρδς μεγάλην έκπληξη του Μπλάκ, ένα σκοπό πολύ γλυκό και κάπως μονότονο. Είδα τότε, με κατάπληξη, τα φείδια να κινούν τα κεφάλια τους ρυθμικά, σύμφωνα

Τα σημάδερα και τα σκότωσα και τα τρία...

με τον σκοπό μου.

— Άμέσως, χωρίς να χάσουμε καιρό, επηρονίσσαμε τ' άλογά μας και προχωρήσαμε, ο ύπνρετής μου κι εγώ, τόσο κοντά στα φείδια, ώστε άγγίσαμε σχεδόν τα σώματά τους. Σφριζα φωνακά αδικόστα, χωρίς να σταματήσω στιγμή. Μα δεν ήταν κι εύκολο να σφριζώ αδικόστα, Κουράστηκα τέλος. Και τα φείδια, τα καταραμένα, μ' ακολουθούσαν έσπασα, σβέλτα κι έπιμονα. Τα σημάδερα τότε, το ένα κατόπιν του άλλου, με το περιστόφορό μου, κι έτσι, γοητευμένα καθώς ήσαν από το σφριγγιά μου, τα σκότωσα και τα τρία...

— Χτύπησαμε έστερα τ' άλογά μας και σε λί-

Είδα έναν πελώριο κροκόδειλο να έρχεται κατεπάνω μου!

γο φτάσαμε στις όχθες μιάς λίμνης. Εκεί ξεκαβαλλίκευαμε για να ποτίσουμε τα ζώα μας. Κι' ενώ ο μικρός μαυρός πότιζε τ' άλογα, εγώ προσόρθησα για να έρενησω τα πέριξ.

— Δεν πρόφτασα όμως να κάνω εκατό βήματα, όταν ξάφνου ένας ήμελος μαύρων ξερόβαλε ανάμεσα απ' τα ψηλά χόρτα και σήκηκε επάνω μου σαν σίφουνας. Μέσα σε μιά στιγμή βρέθηκα σφιγχοδεμένος έτσι, ώστε δεν μπορούσα να κάνω την παραμικρή κίνηση, εγώ που είμαι τόσο δυνατός... Έστερα οι μαύροι με πήραν και μ' έδεσαν πολύ σφιχτά σ' ένα δέντρο, σιμά στη λίμνη, κι έφυγαν αφήνοντάς με ολομόναχο.

— Δεν μπορούσα να καταλάβω γιατί οι μαύροι με είχαν καταδικάσει σ' ένα τόσο φοβερό θάνατο από πείνα, κι άρχισα να παρακαλώ τον Χάρου νάρη δον μπορούσε γρηγορώτερα.

— Έξωφρα, σηκώνοντας τα μάτια μου ψηλά, είδα πάλι τους ήμαγίους, απ' αυτή τη φορά ώπλισμένους με τόξα και βέλη, κι άνεβασιμένους στα γύρω μου δέντρα. Μ' εκύτταζαν προσεχτικά, και μόφραζαν άπαύσια.

— Τι ήθελαν να με κάνουν; Τι είδους μαρτύριο μου ετοιμάζαν;

— Για μιά στιγμή σκέφτηκα πώς θα με είχαν βάλει εκεί για στόχο και θα με σκότωναν με τα βέλη τους. Μα όταν, έστερα από μιά άγωνιώδη άναμονή, είδα ότι οι μαύροι δεν σάλευναν, κατάλαβα ότι έπρόκειτο για κάτι άλλο.

— Έξωφρα ένας τρομερός γουλιμάκος τάραιζε τη γαλήνη που άπλωνόταν ολόγυρά μου και συγχρόνως είδα έναν πελώριο κροκόδειλο με το κεφάλι του ύψονμένο επάνω από τα νερά, να έρχεται πρδς το μέρος μου!... Άμέσως, πάγωσα ολόκληρος από φόβη. Την ίδια στιγμή είδα τους μαύρους να τεντώνουν τα τόξα τους και να ετοιμάζονται να ρίξουν τα βέλη τους στον κροκόδειλο, των οποίων όμως ήταν αδύνατο να σκοτώσουν... Κι' έξωφρα τότε κατάλαβα... Κατάλαβα ότι με είχαν αφήσει εκεί ως δόλωμα, για να τραβήξουν τον κροκόδειλο και να μωρέσουν έτσι να τον σκοτώσουν, όταν εκείνος θα άρχιζε να με κατσοπαράζει.

— Κατάλαβα ότι η τελευταία μου στιγμή είχε φτάσει. Δοκίμασα να κλείσω τα μάτια μου για να μη βλέπω το τρομερό τέρας. Άλλοιμονο όμως!... Χωρίς να θέλω, το βλέμμα μου έμεινε προσηλωμένο στον κροκόδειλο, ο οποίος είχε βγει πειά από το νερό, και προχωρούσε σιγά-σιγά πρδς μένα, με το ροιχτό του στόμα διάπλατα άνοιγμένο, έτοιμος να με καταβροχθήσει.

— Ελάχιστοι μέτρα με χώριζαν πειά απ' αυτόν. Σε λίγο θ' άκουγα τα κόκαλά μου να σπάζουν και θάβλεπα τις σάρκες μου να ματώνουν κάτω από τα έξηντα δυο φοβερά δόντια του άπαισίου άμυρτίου. Αυτή τη φορά ή φρίκη μου ήταν τόσο, ώστε έκλεισα τα μάτια μου. Έξωφρα έννοιωσα κάτι να πηδάει από πλάι μου, και πού δεν μπόρεσα να καταλάβω τι ήταν, κι έστερα έννοιωσα άμέσως να μου λύνουν τα δεσμά μου.

— Τότε άνοιξα τα μάτια μου και κίτταξα εμπρός μου. Άμέσως όμως έβγαλα μιά κραυγή τρόμου!... Ο Μπλάκ είχε τρέξει για να με σώσει, αλλά μόλις πρόφτασε να με λύσει, ο κροκόδειλος τον είχε αρπάξει μέσα στις μασέλες του...

— Είδα με φρίκη τον φτωχό άραπάκο να εξαφανίζεται μέσα στο πελώριο στόμα του τέρατος, θύμα της άρροσισέως του σ' μένα.

— Μιά τρελλή λύσσα με κυριεύσε τότε. Ξέρετε τί φοβερό μυήλι δύναμη έχω. Μπορώ να σηκώσω έναν άνθρωπο με το ένα μου μόνο χέρι τεντωμένο. Εκείνη λοιπόν τη στιγμή αόσάνηκα τη θύναμή μου να δεκαπλασιάζετα. Σφριζα σ' ένα δέντρο και κρατώντας το ύψονμένο, όμορμα έναντιόν του κροκόδειλου. Ήταν τόσο ή λύσσα μου εκείνη τη στιγμή, ώστε με το πρώτο χτύπημα που του κατέρρεα κατακέφαλα, τον σκότωσα.

— Πριν φορήσει, άνοιξε το τεράστιο στόμα του κι άρπασε το πτώμα του φτωχού μικρού μου συντρόφου, άπείσια παραιορφομένον.

— Την ίδια στιγμή άκουσα φωνές γύρω μου. Γύρισα τότε κι είδα τους μαύρους, οι οποίοι κατέβαιναν από τα δέντρα, να με κοιτάζουν με έκπληξη.

— Σώπα, άφιλοσόφητε σφέ! Ο γενναίος άνθρωπος δεν πρέπει ν' άρνεύετα το δικαίωμα της υπέρβουσε σε κανένα πλάσμα. Άν έμεις δεν έχουμε ώρασητητα κι ευδοία, έμιασε

κατέβαιναν από τα δέντρα, ούρλιάζοντας από τη χαρά τους, γιατί είχα σκοτώσει τον κροκόδειλο. Με περικύκλωσαν χορευόντας και φωνάζοντας σαν τρελλοί. Είχαν ξεχάσει κιόλας πώς πριν από λίγη ώρα με είχαν χρησιμοποιήσει για δόλωμα, εγώ όμως δεν το ξεχνούσα. Και μέσα στη μαγία που με είχε κυριεύσει, άρχισα να σφριγγίζω ολόγυρά μου το ξεροζωμένο δέντρο. Χτύπησα έτσι θανάσιμα τέσσερες ως πέντε μαύρους.

— Τότε ο ένθουσιασμός των άλλων μετεβλήθη άμέσως σε μιά απείρηγητη όργη έναντιόν μου. Ήσαν καμιά τριανταριά, ώπλισμένοι καλά και άσφαλώς δεν θα μπορούσα να τα βγάλω πέρα μαζί τους. Έπωφελήθηκα λοιπόν της ταραχής που τους προέξηνε ο τραυματισμός των συντρόφων τους κι έφυγα τρέχοντας.

— Είχα την τύχη να ξαναβρω άμέσως τα δυο άλογα, τα οποία ο δυστυχισμένος Μπλάκ είχε δώσει σ' ένα δέντρο. Έλυσα λοιπόν το ένα απ' αυτά, το καθάλληρα και ξεκίνησα καλπάζοντας. Άλλά για να φτάσω πάλι στο δάσος, έπρεπε να περάσω από μιά έκταση γεμάτη πυκνά χόρτα.

— Σε λίγο, γυρίζοντας το κεφάλι μου πίσω, είδα τεράστιες φλόγες, ή οποίες άπλωνόντουσαν ολόενα πίσω μου, σαν να με κυνηγούσαν. Οι μαύροι είχαν βάλει στα χόρτα φωτιά, ή οποία μεταδόθηκε άμέσως σε μεγάλη έκταση με άστυμασία ταχύτητα. Όσο γρήγορα κι άν έτρεχα με το άλογό μου, υπήρχε κίνδυνος να βρεθώ από στιγμή σε στιγμή περικυκλωμένος από τις φλόγες.

— Τι μπορούσα να κάνω για να σωθώ; Σ' αυτή την περίπτωση ή δύναμή μου δεν μπορούσε να με βοηθήσει καθόλου.

— Θά καυχόμουν ζωντανός! Είχα σωθεί από τα φείδια κι από τον κροκόδειλο, αλλά τι θα μ' έσωζε από τη φωτιά, ή οποία έτρεχε ζοπισώ μου;

— Κι' έξωφρα... Ήταν, βλέπετε, γραφτό μου να ζήσω. Έξωφρα λοιπόν άρχισα να βροζή. Τα σύννεφα που πριν από πολλή ώρα σκέπαζαν τον ούρανό, άρχισαν να διαλύονται σε μιά κατακλυσμιαία βροχή, όπως είνε ή βροχές που πέφτουν στις τροπικές χώρες.

— Έτσι ή φλόγες έθεβουν και σόθηκαν κι απ' αυτόν τον κίνδυνο.

— Έπειτα από δυο μέρες έφτασα στον Άγιο Δομνίκον, χωρίς κανένα άλλο άπεινατάι.

— Άλλά, καθώς θα έχετε καταλάβει, δεν μου έμεινε πειά καμιά όρεξη για να γίνω συνέταρος του Σμιττόν, και γρήγορα ανακάλεσα την παλαιή μου.

— Σας φαινόταν βέβαια σαν παραμύθι τι αυτό. Κι' όμως είνε όλη αλήθεια. Μάρτυς μου ο Θεός... Γιατί εγώ που ήμουν ένας υλιστής και άθεος, ποτέμω από τότε στη Θεία Πρόνοια...

Οί σοφοί

Για τα Βιβλία

Τα βιβλία είνε οδηγοί για τη νεότητα και τέρας για τα γηρατειά. Διασκεδάζουν την ανία μας κατά τις ώρες της μοναξιάς και μ' αταράξουν από την άπληστη της ζωής. Μ' ατάνουν να λησμονούμε τις ιδιοτροπίες των ανθρώπων και των πραγμάτων, γλυκαίνουν την τραγικότητα των παιθών και των φροντίδων του βίου και κοιμίζουν τις όδύνες των άπονηχιών μας.

Τερεμίας Κολιέρο.

Μιά καλή βιβλιοθήκη, είνε ένα άληθινό Παρεστήμιο.

Με την προσέγγισή μου πρδς τα βιβλία και με την άκατανίκητη επιδίωξη της γνώσεως, ξεχασα την τροφή του σώματος. Πάνω στη χαρά μου όμως για την άπόκτηση της γνώσεως, έλησμονήσα τη λύπη και τους πόνους, κι ούτε έννοιωσα πειά τον έρχομό των γηρατειών.

Κομφούκιος.

Δωμάτιο χωρίς βιβλία, είνε σόμα χωρίς ψυχή.

Κικέρων.

Όσο γά μένα, άν και πολύ λίγα πράγματα ξέρω, ευχαριστιέμαι όμως να διαβάω όρατα βιβλία. Σ' αυτά δίνω άπλήρη πίστι και τα σέβομαι τόσο, ώστε μονάχα το μεσημέρι που θα φάω και τη νύχτα που θα κοιμηθώ ν' άπογορεύω. Δεν τα εγκαταλείπω δέ, παρά μόνον όταν έρθει ο Μάης κι άκούσω τα πουλιά να κελαηδούν και ιδώ τα λουλούδια ν' άνθίζουν.

Σώσερ.

Ανατολίτικη ποίησης

Του Πέρσου ποιητού Σααδή

Ένας άνθρωπος γλύνωσε κάποτε ένα άρνι από τα δόντια του λύκου. Την ίδια μέρα όμως έτοιμασε το μαχαίρι του για να σφάξει το άίψω άρνάκι. Κι' εκείνο, πριν χυθεί το αίμα του, του έλεε παραπονετικά:

«Καθμένη, με γλύνωσες από τα δόντια του λύκου, αλλά τώρα καταλαβαίνω ότι κι εσύ δεν είσαι καλύτερος από κείνον».

Όστόσο ο άνθρωπος δεν άκουσε διόλου τη φωνή του άρνιου. Ήταν τόσο άδύνατη!... Και τσάραζε και τσάραγε...

Για μιά κοπέλλα στολισμένη απ' τη φύση με όρασητητα σώματος και άγνότητα χαρακτήρος, δεν χρεάζονται πτασίδια, δαχτυλίδια και σκουλαρίκια από άσημ. Το δάχτυλό μ' ας διορηφης κοπέλλας είνε όμορφότερο χωρίς δαχτυλίδια από άσημ και τ' ατιά της πό χαριτωμένα χωρίς σκουλαρίκια...

Ένας μαθητής κάποτε ρώτησε το δάσκαλό του:

— Διδάσκαλε, τί να κάνω; Πολλοί γνωστοί και φίλοι με έπισκέπτονται τακτικά κι έτσι μου άπασχολούν τις πολυτιμότερες ώρες της ήμεις, που είνε προσωριμίες για τη μελέτη μου...

Κι' εκείνος του απάντησε:

— Στους φτωχούς φίλους σου δάνεισε μερικά χρήματα κι από τους πλούσιους ζήτησε να σου δανείσουν. Έτσι να είσαι βέβαιος ότι ποτέ δεν θα σε ξαναπληρώσουν ούτε οι πρώτοι, ούτε οι δεύτεροι...

Κάποιος σοφός μιά μέρα είδε έναν άδελφό να μανέτα και να βγάινε αφροσύ όργης από το στόμα του.

— Τι συνέβη σ' αυτόν τον άνθρωπο; ρώτησε ο σοφός.

— Κάποιος τόν έβρισε! του απάντησαν.

— Ο θαυμάσιος αυτός παλλημαράς, έλεε τότε ο σοφός, σηκώνει ευκολότατα χίλιες λίρες βάρος και δεν μπορεί να σηκώση μιά άνόητη βρισιά!

Μην υπερηφανεύεσαι ποτέ για τη δύναμή των χειρών σου. Προϊόντος δεν θα πη να σου λύνης ή ένα χαστούκι στο στόμα του ύδριστού σου, αλλά νάχης το ψυχικό σθένος να του κάνης τη γλώσσα γλυκαμένη, με την ευγενική συμπεριφορά και τη συμβουλή σου...

Όταν οι έννοιωμένοι έ...

... τον ξυτινέουν και τον ρουτούσαν τι είχε πάθει, αυτός έξωφριζόταν και τους έβριζε. Δεν μπορούσε ποτέ να καταλάβει και να χύνει την ενόχλησή που προκαλούσε στους άλλους το τρομερό του έκπνο έλάττωμα.

Κάπ παρόμοιο συμβαίνει με πολλούς άλλους ανθρώπους, που δεν αντιλαμβάνονται τα έλαττώματά τους. Ενοχλούν τους άλλους μ' αυτά κι όταν τους γίνει καμιά παρατήρηση, άγρευουν...

Μέσα σ' ένα άνθρωπό κάποτε είδα μερικά κλαδιά πυραγκουριάς, βαλμένα μαζί με τα πό όρατα τριαντάφυλλα. Κι' είπα πάλω στην τύφλα του έγοιμού μου:

— Ω! αυτά τα τυπέντια κι άσημα κλαδιά της πυραγκουριάς, τί θέλουν μαζί με τα τριαντάφυλλα; Μήπως έχουν την ίδια αξία για νάχουν και τις ίδιες απαιτήσεις;

Μα τα κλαδιά του πατερού φυτού άκουσαν φωνή, τα λόγια μου και μου απάντησαν:

— Σώπα, άφιλοσόφητε σφέ! Ο γενναίος άνθρωπος δεν πρέπει ν' άρνεύετα το δικαίωμα της υπέρβουσε σε κανένα πλάσμα. Άν έμεις δεν έχουμε ώρασητητα κι ευδοία, έμιασε

δμως κι έμεις φυτά του ίδιου κήπου.

Ένας Αιγύπτιος ζητιάνος έλεγε κάποτε στη στοά των πλουσίων στο Σεράπο:

— Άν έσείς δεν είσαστε επιδεικτικώς φιλότιμοι και ύποκριτικά φιλόανθρωποι, κι άν έμεις νικνούσαμε τα πάθη μας, τότε ή συνήθεια της ζητιανιάς θάχε λείψει απ' τον κόσμο...

— Ό,τι παίρνεις ως δάρον από ανθρώπους χαμαρείς, το προσθέτεις στο σώμα σου και το άφαιρείς από την ψυχή σου.

Ζούσαν κάποτε στην Αίγυπτο δυο πρίγκιπες. Ο ένας έμελετούσε από μικρός τις έπιστήμες και τις τέχνες κι έμεινε στο τέλος ο σοφότερος άνθρωπος της εποχής του, ενώ ο άλλος μάζευε πλούτη και δόξα και κατώφλους κάποτε ν' άνέβη στο θρόνο της Αιγύπτου.

Μιά μέρα λοιπόν, ο πλούσιος και δυνατός βασιλιάς έλεε με υπερηφάνεια στο σοφό:

— Εγώ κατέλαβα την υπεράττη έξουσία, ένώ εσύ κλειστήρες μέσα στη φτώχεια.

Κι' ο φτωχός σοφός του απάντησε με άγαθότητα και ειλικρίνεια:

— Άδελφέ μου, άν εσύ κέρδισες τα πλούτη και τη δύναμη των Φαραώ, κι εγώ τον πνεύμα των σοφών όλου του κόσμου. Έσύ είσαι πλούσιος, ενώ εγώ είμαι πνεύμα που στέλνει την παρηγορία και την έλπιδα στους δυστυχισμένους...

Είνε πλάνη να νομίζουμε ότι άνθρωπος που κοιμάται δεν μπορεί να ένπνεση έναν άλλον που έπνεση κοιμάται. Άν ο άνθρωπος αυτός έχει την έδιότητα να σκεφτεί, τότε μπορεί να ένπνεση όχι μόνο τον άδελφό του, αλλά ολόκληρη τη γειτονιά.

Έγνώρισα κάποτε έναν άνθρωπο που οργαζέζε τρομερά και που ο ίδιος ποτέ δεν έπαυε είδησι από τον θόρυβο που προκαλούσε τόσο κοντά σ' άκουστικά του τίμπανα. Όταν οι έννοιωμένοι έ...

... τον ξυτινέουν και τον ρουτούσαν τι είχε πάθει, αυτός έξωφριζόταν και τους έβριζε. Δεν μπορούσε ποτέ να καταλάβει και να χύνει την ενόχλησή που προκαλούσε στους άλλους το τρομερό του έκπνο έλάττωμα.

Κάπ παρόμοιο συμβαίνει με πολλούς άλλους ανθρώπους, που δεν αντιλαμβάνονται τα έλαττώματά τους. Ενοχλούν τους άλλους μ' αυτά κι όταν τους γίνει καμιά παρατήρηση, άγρευουν...

Μέσα σ' ένα άνθρωπό κάποτε είδα μερικά κλαδιά πυραγκουριάς, βαλμένα μαζί με τα πό όρατα τριαντάφυλλα. Κι' είπα πάλω στην τύφλα του έγοιμού μου:

— Ω! αυτά τα τυπέντια κι άσημα κλαδιά της πυραγκουριάς, τί θέλουν μαζί με τα τριαντάφυλλα; Μήπως έχουν την ίδια αξία για νάχουν και τις ίδιες απαιτήσεις;

Μα τα κλαδιά του πατερού φυτού άκουσαν φωνή, τα λόγια μου και μου απάντησαν:

— Σώπα, άφιλοσόφητε σφέ! Ο γενναίος άνθρωπος δεν πρέπει ν' άρνεύετα το δικαίωμα της υπέρβουσε σε κανένα πλάσμα. Άν έμεις δεν έχουμε ώρασητητα κι ευδοία, έμιασε

κατέβαιναν από τα δέντρα, ούρλιάζοντας από τη χαρά τους, γιατί είχα σκοτώσει τον κροκόδειλο. Με περικύκλωσαν χορευόντας και φωνάζοντας σαν τρελλοί. Είχαν ξεχάσει κιόλας πώς πριν από λίγη ώρα με είχαν χρησιμοποιήσει για δόλωμα, εγώ όμως δεν το ξεχνούσα. Και μέσα στη μαγία που με είχε κυριεύσει, άρχισα να σφριγγίζω ολόγυρά μου το ξεροζωμένο δέντρο. Χτύπησα έτσι θανάσιμα τέσσερες ως πέντε μαύρους.

Ο σκηνοθέτης Ράινχαρτ.

Ο Ντούγκλας Φαίρμαν, ο διάσημος πρωταγωνιστής του κινηματογράφου και σύζυγος της Μαίρης Πικφορντ, άρραται να σκαρφαλώνει εξυπνάτσες φράσεις εις βάρος διαφόρων γνωστών και φίλων του. Προσάπτων, τα συνηθισμένα θύματα του Ντούγκλας είναι η κριτική επιτροπή που έχουν ή διατίθενται κινηματογραφικές εταιρείες για να κρίνουν τα έργα που υποβάλλουν οι συγγραφείς προς κινηματογράφισιν.

Τελειώνοντας, ο Φαίρμαν μιλάει. Ένα πρωί, στο γραφείο όπου συνεδριάζουν τα μέλη της κριτικής επιτροπής της κινηματογραφικής εταιρείας, κρατώντας στο χέρι του μια δέση χειρόγραφα.

— Άγαθη μου κύριε, τους είπα, εκάθησε κι' έγραψε ένα σενάριο υπέροχο. Έχετε διάβει κι' έποιονη το... δάδαμα του σεναρίου.

Οι κριτικοί της εταιρείας — τί να κάνουν; — έδωσαν. Κάθισαν λοιπόν όσο αναλυτικότερα μπορούσαν κι' έτοιμάστηκαν να υποστούν το... δάδαμα του σεναρίου.

Ο Ντούγκλας άρχισε να διαβάει την υπόθεση του έργου του, χωρίς όμως ν' αναφέρει το μέρος όπου έβλεπεται το δράμα, ούτε τα δρώμενα των ήρώων. Οι κριτικοί τον άκουσαν με ήθος που φάνερσαν ότι δεν τους άρεσε και τόσο το σενάριο του. Όταν, επί τέλους, τελείωσε το δάδαμα, ο Φαίρμαν, κάθοντας ότι δεν κατάλαβε τίποτε, τους ρώτησε με ήθος δικαιολογικό: — Λοιπόν; Δεν είχα δίκιο που σας είπα ότι είναι υπέροχο; Τι λέτε; Γιατί δεν μιλάτε;

Τότε ο πρόεδρος της επιτροπής, έμφοβος και τη γνώμη των άλλων κριτικών, απάντησε κομπάζοντας: — Δηλαδή... καλό είναι, βέβαια, το σενάριο σας... αλλά όχι και ύπο...

Ο δημοσιογράφος Φρακκαρόλι.

ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΦΥΛΛΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η φάρσες του Ντούγκλας Φαίρμαν. Πώς την έπαθαν οι κ. κ. κριτικοί. Όπου ο «Αμλέτος» βγαίνει... σκάρτος. Ο Ράινχαρτ και ο νεαρός δραματογράφος. Ο μεγαλύτερος άφηρημένος του αιώνας μας. Η ταξιδιωτικές έντυπώσεις του Φρακκαρόλι, κλπ.

Πέροχο... Δηλαδή... για να πούμε την αλήθεια, δεν είναι και καμιά εξαιρετική υπόθεση... Συνηθισμένα πράγματα... Είναι ζήτημα αν θ' άρεσει στο κοινό.

— Και όμως, κύριοι μου, τους φώναξε σαρκαστικά ο Ντούγκλας, το έργο αυτό άρεσε σε πολλών κόσμων, ο' εκατομμύρια ανθρώπων. Είναι ο «Αμλέτος» του Σαίξπηρ. Με τη διαφορά ότι, αντί να σας φέρω το ίδιο βιβλίο, έβαλα τον γραμματέα μου να τ' αντιγράψει κι' έφερα τα χειρόγραφα.

Κόκκαλο ο κριτικός.

Στόν διάσημο Γερμανό σκηνοθέτη Μάξ Ράινχαρτ παρουσιάστηκε από άλλων έβδομάδων ένας νέος και του παρέδωσε τα χειρόγραφα ενός θεατρικού του έργου. Ήταν ένας νέος από εκείνους που φαντάζονται πως είναι... μεγαλοφυείς.

Ο Ράινχαρτ του είπε να ξαναπράξει σε λίγες μέρες, ως πού να διαβάσει το έργο. Έπειτα από μια βδομάδα, ο νέος παρουσιάστηκε και πάλι στο σπίτι του μεγάλου σκηνοθέτη.

Λοιπόν, μαστρο; ρώτησε με τσιτάκι τον νεαρό, ο οποίος, ούτως ή άλλως, είχε φέρει το έργο του. Κάτι μου λέει ότι σας άρεσε και με το παραπάνω... μάλιστα. Μά ήταν άλλοτε επόμενο...

Έβαλα όλα τα δυνατά μου ο' αυτό το έργο και έλειψε πως έφτασε στο ύψος της τέχνης που φιλοδοξούσα. Χειρίζομαι το θέμα μου με τον ίδιο τρόπο που χειρίζεται και τα δικά του ο Σαίξπηρ.

— Ναι, βέβαια, απάντησε ο Ράινχαρτ ήρεμα. Το έργο σας έχει μάλιστα δυο σκηνές που ο Σαίξπηρ δεν τις έχει στα δικά του έργα.

— Αλήθεια; Ποιες είναι αυτές; ρώτησε κατασπινθημένος ο νέος.

— Η σκηνή της αποστολής του... ραδιογραφήματος και η σκηνή που έβλεπεται μέσα στο... υποβρύχιο. Στην εποχή, βλέπετε, του Σαίξπηρ, δεν υπήρχε ούτε ασύρματος, ούτε υποβρύχιο...

Κόκκαλο και ο νεαρός... Σαίξπηρ.

Ο Ντούγκλας Φαίρμαν.

— Τι χάρη θα μπορούσατε να μου κάνετε; Μά, τη μόνη χάρη που ήταν δυνατόν να μου κάνετε, την έκανατε. Μου... πήρατε τη γυναίκα μου! Είμαι ο πρώην σύζυγος της συζύγου σας, της κυρίας Γκλόρια Σέανσον!...

Ο διάσημος Ιταλός δημοσιογράφος Αρνάλντο Φρακκαρόλι είχε κάνει τελευταίως, επί μήνες πολλούς, για λογαριασμό του «Εσπερινού Ταχυδρόμου» του Μιλάνου, τον γύρο του κόσμου.

Όταν γύρισε στην Ιταλία, ο Φρακκαρόλι, σε κάθε κοσμική συγκέντρωση που πήγαινε, τον παρακαλούσαν να τους διηγηθεί τα περιεργα που είδε στο μεγάλο του ταξίδι. Ένα βράδυ μιλούσε για τις συνθήκες των Έσκιμων.

Τό περιεργότερο απ' όλα όσα είδα, εκείνο που μου έκανε καταπληκτική εντύπωση, είχε, είναι... βιομηχανία του χιονιού από τους Έσκιμους. Τα σπείρα τους τα φτιάχνουν με το χιόνι και πρέπει να σάς ελπίω ότι είναι θεομώτατα. Προσάπτων όμως μεταχειρίζονται το χιόνι για θεραπευτικούς σκοπούς.

— Θεομώτατα... ο φώναξε συγχωρημένη μιά απ' τις κυρίες που άκουγαν την αφήγηση του Ιταλού δημοσιογράφου. Μά, για πέστε μας, κύριε Φρακκαρόλι, πως τα κατα-

— Πώς τα καταλάβατε; ρώτησε ο Ντούγκλας Φαίρμαν.

— Πώς τα καταλάβατε; ρώτησε ο Ντούγκλας Φαίρμαν.

— Πώς τα καταλάβατε; ρώτησε ο Ντούγκλας Φαίρμαν.

Ο Μιχαήλ Φάμερ, ο σημερινός σύζυγος της γνωστής πρωταγωνίστριας της οθόνης Γκλόρια Σέανσον, είναι ένας απ' τους πιο άφηρημένους ανθρώπους της ύψηλης. Τελειώνοντας, που είχε πάει στο Λονδίνο, μαζί με τη σύζυγό του, σε μια κοσμική συγκέντρωση που δόθηκε προς τιμήν τους, έτυχε να γίνει λόγος περί αφηρημάδας και οι καλεσμένοι άρχισαν να δηγοούνται διά-

Ο ποιητής Μαρινέτι.

φέρουν οι άνθρωποι αυτοί το κακό καιρ που δεν υπάρχει χιόνι;...

Κατά τα πρώτα χρόνια που ο διάσημος Μαρινέτι λανσάρσε το χιόνι του, που περί φουτουρισμού, έκανε περιουσία σε διάφορες πόλεις, όπου έδινε διαλέξεις, ανατίθονταν τις φουτουριστικές ιδέες του.

Έτσι, μια μέρα ξεκίνησε απ' το Μιλάνο, που ήταν η πατρίδα και η έδρα του, κι' έπηρε σε μια κοινή πόλη, όπου έδωσε μια διάλεξη, όπου τον πυκνός άρρατος, άποιας μένον από φοιτητές. Οι φοιτητές όμως τον διάκτιαν διαρκώς με φουτουριστικές απόδομασίες και δεν τον άφηναν να τελειώσει.

Στο τέλος, μάλιστα, όταν ο Μαρινέτι τελείωσε — επί τέλους — να βγίξει έξω, τον έπληκξαν άγρια.

Ο Μαρινέτι, ακολουθούμενος από τον πιστό θαυμαστή του Ρούσο, καί μερικους φίλους του, τράπηξε προς τον σταθμό για να γυρίσει στο Μιλάνο. Μά οι φοιτητές οι οποίοι τον ακολουθούσαν και ως εκεί, προσηύχονταν τον διαρκώς.

Ο Μαρινέτι αναστήθηκε τότε, πρόβαλε στο παράθυρο κι' άρχισε να μιλάει για λίγα λεπτά της ώρας με φράσεις όχι κοινά, αλλά μίπως του έλθουν κατακέφαλα τιποτε σάπια λευκόνια, τελείωσε γυρο-γυρόγιο την άγροσύνη του και κόπηκε ξανά στο κάθισμά του.

Παραδόξως όμως, τη στιγμή που το τραίνο ξεκινούσε, άνηχησαν ορατά χειροκροτήματα και ζητωκραυγές.

Τι συμβαίνει; ρώτησε ο Μαρινέτι τον φίλο του Ρούσο. Που χειροκροτούν;

Ξέρω κι' εγώ, απάντησε ο Ρούσο. Δεν μπορεί να καταλάβω... Έμένα χειροκροτούν άραγε ή τον οδηγό της άτμομηχανής, που τον απελευθερεί απ' την παρουσία σου;

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Γκλόρια Σέανσον.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΤΖΙΝΑΣ

Ο ποιητής Μαρινέτι.

φέρουν οι άνθρωποι αυτοί το κακό καιρ που δεν υπάρχει χιόνι;...

Κατά τα πρώτα χρόνια που ο διάσημος Μαρινέτι λανσάρσε το χιόνι του, που περί φουτουρισμού, έκανε περιουσία σε διάφορες πόλεις, όπου έδινε διαλέξεις, ανατίθονταν τις φουτουριστικές ιδέες του.

Έτσι, μια μέρα ξεκίνησε απ' το Μιλάνο, που ήταν η πατρίδα και η έδρα του, κι' έπηρε σε μια κοινή πόλη, όπου έδωσε μια διάλεξη, όπου τον πυκνός άρρατος, άποιας μένον από φοιτητές. Οι φοιτητές όμως τον διάκτιαν διαρκώς με φουτουριστικές απόδομασίες και δεν τον άφηναν να τελειώσει.

Στο τέλος, μάλιστα, όταν ο Μαρινέτι τελείωσε — επί τέλους — να βγίξει έξω, τον έπληκξαν άγρια.

Ο Μαρινέτι, ακολουθούμενος από τον πιστό θαυμαστή του Ρούσο, καί μερικους φίλους του, τράπηξε προς τον σταθμό για να γυρίσει στο Μιλάνο. Μά οι φοιτητές οι οποίοι τον ακολουθούσαν και ως εκεί, προσηύχονταν τον διαρκώς.

Ο Μαρινέτι αναστήθηκε τότε, πρόβαλε στο παράθυρο κι' άρχισε να μιλάει για λίγα λεπτά της ώρας με φράσεις όχι κοινά, αλλά μίπως του έλθουν κατακέφαλα τιποτε σάπια λευκόνια, τελείωσε γυρο-γυρόγιο την άγροσύνη του και κόπηκε ξανά στο κάθισμά του.

Παραδόξως όμως, τη στιγμή που το τραίνο ξεκινούσε, άνηχησαν ορατά χειροκροτήματα και ζητωκραυγές.

Τι συμβαίνει; ρώτησε ο Μαρινέτι τον φίλο του Ρούσο. Που χειροκροτούν;

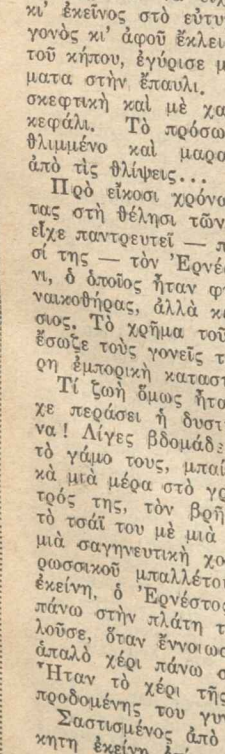
Ξέρω κι' εγώ, απάντησε ο Ρούσο. Δεν μπορεί να καταλάβω... Έμένα χειροκροτούν άραγε ή τον οδηγό της άτμομηχανής, που τον απελευθερεί απ' την παρουσία σου;

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Γκλόρια Σέανσον.

ΙΑΤΡΕ, είστε βέβαιος πως δεν υπάρχει καμιά καμιά έλπίδα σωτηρίας, πως δεν μπορεί να γίνει κανένα θαύμα; —Τό θαύμα είν' αδύνατο ο' αυτή την περίπτωση, κυρία Σελεστρίνι, απάντησε ο γιατρός. Κι' αν σάς μιλά τόσο καθαρά, τό κάνω γιατί ξέρω ότι ο θάνατος του συζύγου σας θάνα ένας λυτρωμός για σάς. Έχω μαρτύρει κι' μεγάλο μαρτύριο ένας είκοσι τώρα χρόνια.

Μάταια η Τζίνα τόν έκτεψε τόσες φορές να σεβαστεί τη συζυγική της αγνότητα, την κοινωνική του αξιοπρέπειας, την οικογενειακή τους ετιμία. Τα χρόνια περνούσαν κι' ο άντρας της ήταν άδιόρθωτος.

Τότε η Τζίνα σκέφτηκε να ζητήσει διαζύγιο. Αποφασίζοντας όμως ένα τέτοιο πράγμα, ήξερε πολύ καλά πως δεν θα βρήκε καμιά έννοια εκ μέρους της οικογενείας της.

Άλλως τε είχε μια κόρη! Έπρεπε να σκεφτεί για το μέλλον της. Το διαζύγιο μπορούσε να της φέρει συνένσεις και για την κόρη της. Ο κόσμος πιστεύει ότι τα κορίτσια συνήθως κληρονομούν τα έλαττώματα του πατέρα των.

Αν λοιπόν νόντισαν γνωστά τα έλαττώματα του Έρνέστου Σελεστρίνι, έλος ο κόσμος θα έλεγε ότι και η κόρη ήταν ή ίδια κι' ή πόρτες θα έκλειναν μπροστά της!

Η σκέψις αυτές ανάγκασαν την Τζίνα ν' αποφύγει το διαζύγιο. Κι' αφού μια φορά θυσίασταν για τους γονείς της, αποφάσισε να θυσιάσει και για το παιδί της, την αγαπημένη της Μιλάνκα.

Ο, τί φοβόρ, αλλά και πόσο γλυκά μυστικό έκρυβε ή ύπαρξη της παιδιούλας εκείνης!

Η Τζίνα, πέντε χρόνια αργότερα απ' το γάμο της, είχε γυρίσει ένα πολύ χαριστικό ένο νέο, με μεγάλη κι' ευάσθητη καρδιά, ο οποίος την είχε έρωτευθεί τρελλά. Βαρυστημένη η Τζίνα από το στυγνικό της μαρτύριο, δεν έδίστασε ν' ανταποκριθεί στον έρωτα του νέου εκείνου, ο οποίος, για να την απελευθερώσει από την απολυταρχική και βάναυση ζωή που της έκανε ο άντρας της, της έρότεινε να την πάρει και να φύγουν μακριά, στην Αγγλία, όπου ήταν έγκραστημένη η οικογένειά του. Κι' έκείνη δέχτηκε. Η προετοιμασίες της αναγορήσεως είχαν τελειώσει, όταν, έξαφνα, ένα βράδυ, ο αγαπημένος της φίλος σκοτώθηκε σε μια σύγκρουση αυτοκινήτων.

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Γκλόρια Σέανσον.

ΙΑΤΡΕ, είστε βέβαιος πως δεν υπάρχει καμιά καμιά έλπίδα σωτηρίας, πως δεν μπορεί να γίνει κανένα θαύμα; —Τό θαύμα είν' αδύνατο ο' αυτή την περίπτωση, κυρία Σελεστρίνι, απάντησε ο γιατρός. Κι' αν σάς μιλά τόσο καθαρά, τό κάνω γιατί ξέρω ότι ο θάνατος του συζύγου σας θάνα ένας λυτρωμός για σάς. Έχω μαρτύρει κι' μεγάλο μαρτύριο ένας είκοσι τώρα χρόνια.

Μάταια η Τζίνα τόν έκτεψε τόσες φορές να σεβαστεί τη συζυγική της αγνότητα, την κοινωνική του αξιοπρέπειας, την οικογενειακή τους ετιμία. Τα χρόνια περνούσαν κι' ο άντρας της ήταν άδιόρθωτος.

Τότε η Τζίνα σκέφτηκε να ζητήσει διαζύγιο. Αποφασίζοντας όμως ένα τέτοιο πράγμα, ήξερε πολύ καλά πως δεν θα βρήκε καμιά έννοια εκ μέρους της οικογενείας της.

Άλλως τε είχε μια κόρη! Έπρεπε να σκεφτεί για το μέλλον της. Το διαζύγιο μπορούσε να της φέρει συνένσεις και για την κόρη της. Ο κόσμος πιστεύει ότι τα κορίτσια συνήθως κληρονομούν τα έλαττώματα του πατέρα των.

Αν λοιπόν νόντισαν γνωστά τα έλαττώματα του Έρνέστου Σελεστρίνι, έλος ο κόσμος θα έλεγε ότι και η κόρη ήταν ή ίδια κι' ή πόρτες θα έκλειναν μπροστά της!

Η σκέψις αυτές ανάγκασαν την Τζίνα ν' αποφύγει το διαζύγιο. Κι' αφού μια φορά θυσίασταν για τους γονείς της, αποφάσισε να θυσιάσει και για το παιδί της, την αγαπημένη της Μιλάνκα.

Ο, τί φοβόρ, αλλά και πόσο γλυκά μυστικό έκρυβε ή ύπαρξη της παιδιούλας εκείνης!

Η Τζίνα, πέντε χρόνια αργότερα απ' το γάμο της, είχε γυρίσει ένα πολύ χαριστικό ένο νέο, με μεγάλη κι' ευάσθητη καρδιά, ο οποίος την είχε έρωτευθεί τρελλά. Βαρυστημένη η Τζίνα από το στυγνικό της μαρτύριο, δεν έδίστασε ν' ανταποκριθεί στον έρωτα του νέου εκείνου, ο οποίος, για να την απελευθερώσει από την απολυταρχική και βάναυση ζωή που της έκανε ο άντρας της, της έρότεινε να την πάρει και να φύγουν μακριά, στην Αγγλία, όπου ήταν έγκραστημένη η οικογένειά του. Κι' έκείνη δέχτηκε. Η προετοιμασίες της αναγορήσεως είχαν τελειώσει, όταν, έξαφνα, ένα βράδυ, ο αγαπημένος της φίλος σκοτώθηκε σε μια σύγκρουση αυτοκινήτων.

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Γκλόρια Σέανσον.

ΙΑΤΡΕ, είστε βέβαιος πως δεν υπάρχει καμιά καμιά έλπίδα σωτηρίας, πως δεν μπορεί να γίνει κανένα θαύμα; —Τό θαύμα είν' αδύνατο ο' αυτή την περίπτωση, κυρία Σελεστρίνι, απάντησε ο γιατρός. Κι' αν σάς μιλά τόσο καθαρά, τό κάνω γιατί ξέρω ότι ο θάνατος του συζύγου σας θάνα ένας λυτρωμός για σάς. Έχω μαρτύρει κι' μεγάλο μαρτύριο ένας είκοσι τώρα χρόνια.

Μάταια η Τζίνα τόν έκτεψε τόσες φορές να σεβαστεί τη συζυγική της αγνότητα, την κοινωνική του αξιοπρέπειας, την οικογενειακή τους ετιμία. Τα χρόνια περνούσαν κι' ο άντρας της ήταν άδιόρθωτος.

Τότε η Τζίνα σκέφτηκε να ζητήσει διαζύγιο. Αποφασίζοντας όμως ένα τέτοιο πράγμα, ήξερε πολύ καλά πως δεν θα βρήκε καμιά έννοια εκ μέρους της οικογενείας της.

Άλλως τε είχε μια κόρη! Έπρεπε να σκεφτεί για το μέλλον της. Το διαζύγιο μπορούσε να της φέρει συνένσεις και για την κόρη της. Ο κόσμος πιστεύει ότι τα κορίτσια συνήθως κληρονομούν τα έλαττώματα του πατέρα των.

Αν λοιπόν νόντισαν γνωστά τα έλαττώματα του Έρνέστου Σελεστρίνι, έλος ο κόσμος θα έλεγε ότι και η κόρη ήταν ή ίδια κι' ή πόρτες θα έκλειναν μπροστά της!

Η σκέψις αυτές ανάγκασαν την Τζίνα ν' αποφύγει το διαζύγιο. Κι' αφού μια φορά θυσίασταν για τους γονείς της, αποφάσισε να θυσιάσει και για το παιδί της, την αγαπημένη της Μιλάνκα.

Ο, τί φοβόρ, αλλά και πόσο γλυκά μυστικό έκρυβε ή ύπαρξη της παιδιούλας εκείνης!

Η Τζίνα, πέντε χρόνια αργότερα απ' το γάμο της, είχε γυρίσει ένα πολύ χαριστικό ένο νέο, με μεγάλη κι' ευάσθητη καρδιά, ο οποίος την είχε έρωτευθεί τρελλά. Βαρυστημένη η Τζίνα από το στυγνικό της μαρτύριο, δεν έδίστασε ν' ανταποκριθεί στον έρωτα του νέου εκείνου, ο οποίος, για να την απελευθερώσει από την απολυταρχική και βάναυση ζωή που της έκανε ο άντρας της, της έρότεινε να την πάρει και να φύγουν μακριά, στην Αγγλία, όπου ήταν έγκραστημένη η οικογένειά του. Κι' έκείνη δέχτηκε. Η προετοιμασίες της αναγορήσεως είχαν τελειώσει, όταν, έξαφνα, ένα βράδυ, ο αγαπημένος της φίλος σκοτώθηκε σε μια σύγκρουση αυτοκινήτων.

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Τζίνα Σελεστρίνι, έφαγε το χέρι του γαστρον, τον κύτταξε κι' ευγνωμονούσε, σαν να είχε συντελέσει κι' εκείνος στο εύτυχές αυτό γεγονός κι' αφού έκλεισε την πόρτα του κήπου, έγινε με σιγανή βήματα στην έπαυλη. Πεπατούσε σκεπτική και με χαμηλωμένο το κεφάλι. Το πρόσωπό της ήταν λιμνένιο και μαλαμένο πρόσωπο από τις θλίψεις...

Πρό είκοσι χρόνων, ύπακούοντας στη θέληση των γονέων της, είχε παντρευτεί — παρά τη θέλησή της — τον Έρνέστο Σελεστρίνι, ο οποίος ήταν αριστοκράτης γυναικώδης, αλλά και πολύ πλούσιος. Το χόλημα του γαστρον θα έσωζε τους γονείς της από σιγονή έμπορικη καταστροφή.

Τι ζωή όμως ήταν εκείνη που περνούσε η δυστυχισμένη Τζίνα! Λίγες βδομάδες, ύστερ' από το γάμο τους, μετακινώντας ξαφνικά μια μέρα στο γραφείο του άντρός της, τον βρήκε να παίζουν το τάβι του με μια φίλενάδα του, μια σαγηνευτική χορεύτρια ενός ροσσικού μπαλέτου. Τη στιγμή εκείνη, ο Έρνέστος είχε σκύψει πάνω στην πλάτη της και τη φιλούσε, όταν έγνωσε έξαφνα έ'ν' απλό χέρι πάνω στον ώμο του. Ήταν το χέρι της Τζίνας, της προδομένης του γυναίκας.

Στασιασμένος από την απροσδόκητη εκείνη επίσκεψη της γυναί-

Η Γκλόρια Σέανσον.

ΤΟΥ ERNESTO SERAO Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΤΖΙΝΑΣ

Από το δράμα εκείνο άνδρειο, της άπέμενε μια άλησμόνητη άνάμνησι: Η λατρεμένη της κορούλα, ή μοναδική παρηγοριά της στόν κόσμο, ή Μιλάνκα, που είχε γεννηθεί από τόν έρωτικό της εκείνο δεσμό.

Αυτά όλα συλλογίζονταν ή Τζίνα, όταν μπήκε στο δωμάτιο του συζύγου της. Άμέσως όμως της έκανε εντύπωση ή έγκρασις της άγωνίας που διέκρινε στα μάτια του.

— Έλα, Τζίνα, πέσουν τί σου είχε ο γιατρός; ρώτησε δειλά και με τρεμάμενη φωνή ο Έρνέστος, ή γυναίκα του. Σε πόσον καιρό θα μπορούσω να σηκωθώ;

Άκούοντας τα λόγια του αυτά ή Τζίνα, άγριεψε. Καί τό μίσος της, τό άποιο είχε συγκρατήσει τόσον καιρό, έξερχόγη τώρα σαν λάβα ήφαιστείου!

Στάθηκε μπροστά στόν τύραννο που της μαρτύρων ή ζωή της και τό έξηγγε πόσο ήταν εύτυχισμένη γιατί θά γλύτωνε πολύ γρήγορα απ' αυτόν. Με σκληρή άδιαφορία τόν διαδίδαισε ότι ή έπιστήμη δεν ήταν καί τό θέσι να τόν σώσει! Έπειτα, με μεγάλη λύσσα, τό άπεκάλυψε την άδηία και τό μίσος που αισθανόταν γι' αυτόν. Τό έρότεινε τίς γροθίες της κατάμουτρα. Έκανε σαν τρελή!...

Ύστερα διευθύνθηκε στην κρεβατοκάμαρά της και ξαναγύρισε κρατώντας στα χέρια της μια δέση έπιστολών.

— Νά, νά, κύτταζε, τό φώναζε, ένώ τό πρότεινε μπρός στα μάτια του τό έρωτικό γράμμα που της είχε στείλει άλλοτε ο φίλος της. Διάβασε, διάβασε λοιπόν!... Σε άπατούσα!... Χρόνια πολλά σε άπατούσα!... Καί άκριβώς γιατί με είχε άγαπήσει ένας άλλος, ύποφερα τίς άτιμες προσβολές σου!...

Κι' άνοίγοντας τυχαία ένα γράμμα διάβασε: «Πολυαγαπημένη μου Τζίνα,

Σε φίλω τρελλά στό στοματάκι σου, που τό αγαπώ τόσο πολύ».

— Βλέπεις; Βλέπεις; Α! πώς θά με σκότωνες αν μπορούσες! Εύτυχός δεν μπορείς να κάνεις τίποτε. Είσαι νεκρός καί!...

Ύπερμενε όμως και δεν τό έξέρεις όλα! Η Μιλάνκα δεν είχε κόρη σου! Νά, κύτταζε ή φωτογραφία του αγαπημένου μου... Κύτταζε πώς τόν μιούζει!... Η καμμένη ή μικρούλα!... Αν την άκουγες τί έλεγε όταν της άπεκάλυπα πώς δεν ήσωνα πατέρα της!... Πόσο χάρηκε ή κορούλα μου!... Ύπερμενε τόσο πολύ, ή δυστυχισμένη, με την ιδέα πώς είχε έναν άτιμο πατέρα σαν και σένα! Νά, άκουσε με πόση λατρεία μιλούσε γι' αυτή ή αληθινός της πατέρα!

Χωρίς να ξηλέψης, αγαπημένη μου Τζίνα, σου λέγω πώς από την ήμερα που πρωταγκρήσασα την πολυλατρεμένη μας κορούλα, ή Μιλάνκα μας, την άγάπησα πολύ πολύ άσένα!...

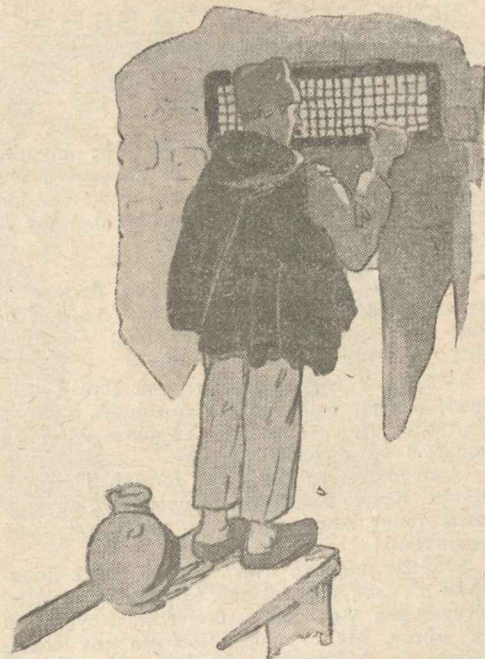
Τό πιστεύεις, λοιπόν, πώς ή ζωή μας έπιπλάσσει καμιά φορά τρεμείς άναποδόσεις; Μπορούσα ίσως να πεθάνω, παίρνοντας μαζί μου τό μυστικό μου!... Η Θεία Πρόνοια όμως είναι μεγάλη. Σε θά πεθάνει πρώτος, δηλητηριασμένος από τό μυστικό αυτό που με έβγαλε τόσο χρόνια και που δεν μπορούσα άς τόρα να στό πετάξω κατάμουτρα!... Περίμενε τώρα να σου φέρω και την κορούλα μου να ίδης πόσο θά εύχαριστηθί πού θ' άκούση πώς πολύ γρήγορα θ' απελευθερώσει από την άδεια παρουσία σου.

Όταν σε λίγο ξαναγύρισε ή Τζίνα στό δωμάτιο του συζύγου της, συννοημένη κι' από ή Μιλάνκα, ή Έρνέστος Σελεστρίνι είχε πεθάνει. Από λόγια έφάνταν τότε με μίσος από τό χέρι της Τζίνας, που φανέρωναν όλη ή άσφορία της για την άνακονοποίητη εκδίκησή της!

— Τόσο γρήγορα!... ERNESTO SERAO

</

Τού κάκου προσπαθούσα να ιδώ από τὸ φεγγίτη τοῦ κελιοῦ μου τὸν ἡμίμορο λογαρό...

Τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1918, ὅταν ἡ μπολσεβίκικη τρομοκρατία βοσκοῦταν σ' ἐλὴ τῆς τῆς δρά-
σι, ἤμουν φυλακισμένος στὸ κάτεργο τῆς Ταγκάνκα, στὴ Μόσχα, μαζί με καμμιὰ ἑκατοστὴ
ἄλλους Ρώσους εὐγενεῖς καὶ ἀρχετοὺς ἑ-
νοὺς ὑπὸ τοὺς.

Ἐνα βράδυ, καθὼς μᾶς εἶχαν βάλει στὴ
γαλαμὴ οἱ ἀποκτινωμένοι ἀπὸ τὴ βύττα δε-
μοφιλῆ μας κ' ἐτοιμαζόμεσταν γιὰ τὸ
προσκλητήριο, ἔξαφνα ἄνοιξε ἡ σιδερόφραχτη
πόρτα τοῦ ἐπ' ἀφῶν, 1 κελιοῦ, στὸ ὁποῖο εἴ-
μαστε μαζεμένοι, καὶ πρὶν ἀκόμα προφτάσου-
με νὰ στρέψουμε τὰ βλέμματά μας πρὸς ἐντὶ,
εἶδαμε νὰ μπαίνει μέσα ἕνας νέος ἄνδρας με
ψηλὸ καὶ γεροδεμένο κορμὶ, ποὺ τὸν ἐστρω-
χαν ἀπότομα διὰ ἐρυθρὸν στρατιώτες.

Ἦταν ντυμένος με ρούχα κορυφαία καὶ
χωριότικα κ' εἶχε πρόσωπο σφυρηλατημένο, τραχὺ
καὶ σκληρὸ σκαμμένο ἀπὸ τὴν ἀγρία ζωὴ τοῦ
πολέμου καὶ τοῦ ὑπαίθρου. Ὡστόσο τὰ μάτια
τοῦ εἶχαν μὴ ἐκφρασθῇ ἀδολή, γεμάτη ἀπὸ παι-
δικὴ ἀνιδιότητα καὶ καλωσύνη. Δὲν ἀργήσαμε νὰ
μάθουμε ὅτι ἦταν λογαγὸς τῶν Κοζάκων τοῦ
Τσαρικοῦ στρατοῦ, ὅτι ὀνομαζόταν Βλαδιμήροφ
κ' ὅτι καταγόταν ἀπὸ τὸν Καύκασο.

Ὁ νεοφερμένος συνάδελφός μας δὲν ἀργή-
σε νὰ συνηθίσῃ στὴ φριχτὴ ζωὴ ποὺ κά-
ναμε ὅλοι μας, στὸ κάτε-
ργο αὐτὸ τῆς Ταγκάνκα. Σὰν νὰ
ταν ἄλλοτε ἄλλος στρατιώτης,
σῆκωσε στὴ ράχη του πελώριες
βαρέες νεροῦ, κουβαλοῦσε τὰ κα-
ζάνια τοῦ συσσιτίου μας καὶ ἐ-
κτελοῦσε ἀγόγγυστα ὅλες τὶς ἄλ-
λες σκληρὲς ἀγαγεῖς, τὶς ὁποῖες
ἐπέβαλαν σὲ ὅλους μας.

Γίναμε σχεδὸν ἀμέσως φίλοι
καὶ σὲ λίγες στιγμὲς τῆς
ἀναπαύσεώς μας, ἔαράναμε σὲ
μὰ γυνίτσα, στρίβανε μαζί ἀπὸ
κανένα τοιγάρο κ' εἶχε, ἦσαν
γιὰ λίγα λεπτά, κουβεντιάσαμε
γιὰ τὰ περασμένα. Σιχνοτέρα ὁ-
μως μιλούσαμε γι' αὐτὸ ποὺ μᾶς
περιεμε ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴ.
Κάθε βράδυ, δηλαδὴ ἔπειτα
ἀπὸ τὸ συνηθισμένο προσκλητή-
ριο, ὁ ἀρχιδεσποφίλας μας,
πρῶην ναῦτης στὰ πολεμικά
πλοία τῆς Σεβαστοπόλεως, διά-
λεγε ἔξη-εφτά ἀπὸ μᾶς, ὁποῖους
τοῦ κάνανε ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ, καὶ
τοὺς ἔδωκε ἀπὸ τὴ γαστήρ.

Ἐπειτα τοὺς ἔδωκε ὁποῖο-
να ὅλους μαζί, τοὺς παρέδινε σ'
ἕνα λοχὺ ἀπόσπασμα κορυφαί-
ων στρατιωτῶν, ποὺ τὸν ὡδή-
γουνε στὸ «Ἐκτακτὸ Στρατοδι-
κείο», τὸ ὁποῖο συνεδρίαζε νύχτα
καὶ μέρα σὲ μὴ αἰθρία τῶν φυ-
λακῶν. Κατὰ τὰ γράμματα δέ,
ἀκούγαμε ἐμεῖς οἱ ἄλλοι, μετὰ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ

φράξη στὶς ψυχὲς μας καὶ ξεθεωμένοι ἀπὸ τὴν
ἀγωνία καὶ τὴν ἀγωνία, τὶς δροβοντῆς τοῦ
ἐκτελεστοῦ ἀποσπάσματος!...

Τὶ συνέβαινε;
Ἀπλῶστα, τοὺς δικάζαν πρόξενον-πρό-
χειρα καὶ βιαστικά, μέσα σὲ λίγες ὥρες, καὶ
μόλις ἔκαζε ὁ ἥλιος, τοὺς τοῦφαιζαν δίχως
πολλὲς διατυπώσεις...

Μὰ καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμη εἶχαμε συνηθίσει. Ὁ
ἀριθμὸς μας ἐλαττωνόταν κάθε βράδυ, μόλις
ξεδιάλεγαν τοὺς ὑποψηφίους μελλοθανάτους,
ἀλλὰ τὴν ἡμέρα συμπληρωνόταν πάλι με κα-
νονιγίες φρονιῆς φυλακισμένων...

Μὰ μέρα, ὁ Βλαδιμήροφ κ' ἐγώ, ἀφροῦ
κουβαλοῦσαμε τὸ καζάνι ἀπὸ τὰ μαγειρεῖα κ'
ἐγινε ἡ διανομὴ τοῦ συσσιτίου — μισὴ ὀκτὼ ψω-
μὶ ὅταν λάσπη κάθε μέρα κ' ἕνα κέλλιο ψα-
ρόσσιμα με ἀναλογία διὰ ὁκάδων ἑξῶν, λι-
στοῦ ψωμοῦ σὲ πενήντα ὁκάδες νερό — ἀπο-
τραβηχτικὰ κατόπιν σὲ μὴ γωνία, σαραβα-
λισμένοι ἀπὸ τὴν κόπωση, νὰ φάμε...

Ἐκεῖ ποὺ καταπνίγαμε με κόπο τὶς ἀνδέτα-
τες μουσιῆς μας κ' ἀλλόζουμε καὶ ἀπὸ καμμιὰ
ἀδιάφορη κουβέντα, εὐχόμεθα ἑαρινὰ τὸν
πρῶην λογαγὸ τῶν Κοζάκων:

— Θάβλενα νὰ ξέρω κατὶ, Βλαδιμήροφ...
Γιατί, ἐνὸς ἑξῶν τὶς μᾶς περιμένει ἀπὸ στιγμὴν
σὲ στιγμὴν, κ' ἐνὸς λυγρὴν ἡ σαρκοκαλιὰ μας
ἀπὸ τῆς βοιωμεῖς κ' ἀβάσταχτες αὐτὲς ἀγα-
γεῖς, ἐνὸς μολαταῖα τὰ ὑποφύεις διὰ φιλο-
σοφικά καὶ μόνον σὲ μὴ περιττοῖσι φαίνονται
σὰν νὰ ζυγνᾶς ἀπὸ τὴν ἀτελείωτὴ σου νύκτα;
Ὁ Βλαδιμήροφ στήλωσε τὸ κορμὶ του, καὶ
τὰ μάτια του ἀποσποδίστησαν ἀπότομα. Ἐπει-
τα, σὰν νὰ καλῶμενε λιγάκι, προσάφησε νὰ
κάνῃ ἀτάραχη τὴ φωνὴν του καὶ μοῦπε ἀδιά-
φορος:

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω, σύντροφε... Τὶ θέ-
λεις νὰ πῆς μ' αὐτό;...

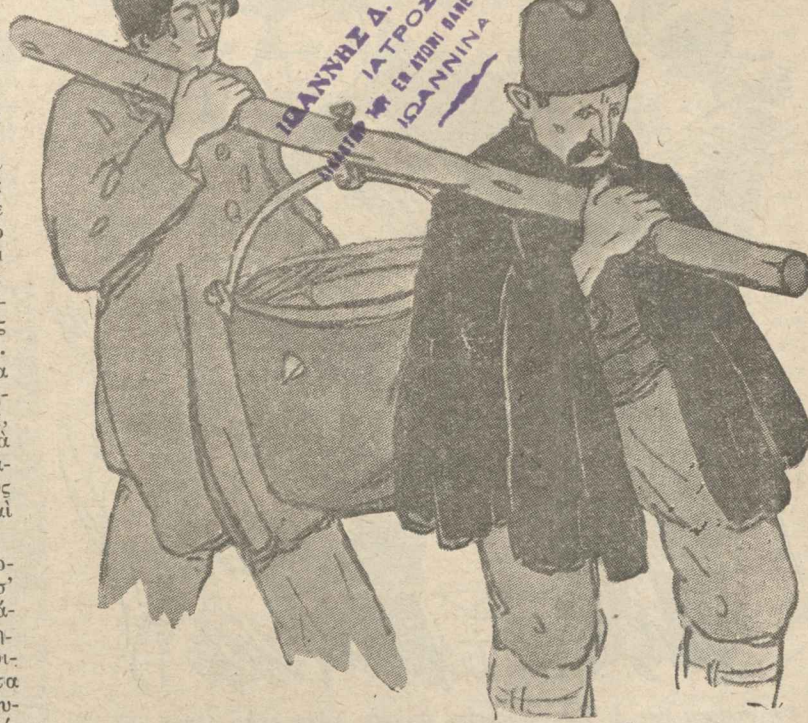
Τότε ἐγὼ τοῦ ἀπάντησα ξερό:

— Γιατί γίνασαι ἀλλοιώτικος, γιατί σπάζει ἡ
κροσταλλισμένη μύσκα τοῦ προσώπου σου,
κάθε φορὰ ποὺ σκαφαλώνεις στὸ ἔξωκορέ-
βατό σου, καὶ κυττᾷς ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σίδερα
τοῦ φεγγίτη τὴν ἀπαρριωμένη διαρκῶς πόρτα
τοῦ κελιοῦ ἀφῶν, 57;...

Ὁ Βλαδιμήροφ στέναξε ἀπὸ τὰ τρισβάθα
τῆς ψυχῆς του, ἔσκυψε τὸ κεφάλι του μετὰ
νὰ κ' εἶδα ὁλοκάθαρα διὰ ὁλὲς σταγόνες —
διὰ δάκρυα φλογερά — νὰ κατακυλῶν ὅτὰ
σκαμμένα μάγουλά του...

Κατόπιν με μοιρομυριστή, τρεμουλιαστή φω-
νὴ μοῦ ἀπάντησε:

— Δὲν τὼννοισες ἀκόμα... Δὲν πρόσεξες

Κουβαλοῦσαμε τὸ καζάνι ἀπ' τὰ μαγειρεῖα...

πὼς κάθε φορὰ ποὺ γυρᾶμε ἀπὸ τὴν ἀγα-
ρεῖα καὶ περᾶμε ἀπὸ τὸν στενόμακρο διάδρο-
μο τοῦ διαμερίσματος τῶν φυλακισμένων γυ-
ναϊκῶν, τότε με πᾶνει μὴ ἀπότομη εὐθυμία
— ἕνα παρόξενο κέφι — καὶ τραγουδάω σιγα-
λὰ ἕνα σκοπὸ παλῶν τραγουδιῶν τῆς τραχειᾶς
μου πατρίδας... Δὲν τὸ πρόσεξες βέβαια αὐ-
τό, ἢ, κ' ἂν τὸ πρόσεξες, ἴσως τὸ νομίζεις γιὰ
λε μου... Ἐκεῖ μέσα, στὸ κέλλιο 57, βρισκεται
φυλακισμένη, ἀπομονωμένη, ἀόρατη ἀπὸ μένα,
ὅπως εἶμαι κ' ἐγὼ ἀόρατος ἀπ' αὐτήν, ἡ γλυ-
καῖά μου, ἡ λατρετὴ μου Ὀλγα... Ἡ γλυ-
καῖά μου ποὺ τὴν παντρεύτηκα πρὸ πέντε μὲν-
σηνῶν... Ναι... Ἡ γυναικα μου!...

Ὁ Βλαδιμήροφ ἀνατέναξε καὶ σάπασε κα-
τόπιν, ἀνιόνοντας ἐλεύθερα πάλι τὰ δάκρυα τοῦ
νὰ τρέχουν ἄφθονα. Ἐπειτα μοῦ ἐναγνῆ-
ρισε κομμένα:

— Οἱ γονεῖς τῆς εἶνε κόμητες καὶ κρύβονται
κάπου κοντὰ στὸ Νοβοκροδό... Οἱ τύραννοί
μας τὴ φυλάσσαν, τὴ διατυχημένη κ' ἄμοι-
ρη Ὀλγα μου, γιὰ νὰ τὴν ἀναγκάσουν νὰ τοὺς
μαρτυρήσῃ τὸ καταφύγιό τους... Ἦμουν στὴ
φυλακὴ, ὅταν τὴν εἶδα, καὶ ποῦ ὅλες τὶς προ-
σπάθειές μου, μολοντοῦ ἤξερα ὅτι κ' αὐτὴν
σπάθειες μου, μολοντοῦ ἤξερα ὅτι κ' αὐτὴν
τὴν ἔφεραν στὴν ἴδια φυλακὴ, δὲν κατόρθωσα
νὰ τὴ δῶ ποτέ μου... Μὰ μέρα, τέλος, σοφί-
στηκα αὐτὸ τὸ τέχνησμά: Κάθε ποὺ περνοῦ
μπαρὸς στὸ κέλλιο 57, τὸ ἐπ' ἀφῶν, 57, μοιρομυ-
ρίζω ἕνα παλῶν τραγουδι, γινατό καὶ στοὺς
διὰ μας, τὸ ὁποῖο ἄλλοτε σινοτραγουδοῦσαμε
μαζὺ καὶ μετὰ τὸν ἥχο του — ἔπειτα ἀπὸ με-
ρικὲς προσπάθειες — κατὰφερα νὰ τὴν κάνω
νὰ με πρόσέξῃ... Δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ με
δῇ, μὰ μοῦ ἀπαντᾷ με τρόπο, τοιῶναισιν, κ'
αὐτὸ μᾶς φτάνει... Νοιώθουμε, κ' οἱ δύο μας,
μὰ ἀνεπίτητη παρηγοριά καὶ ἀνακούφιση στὴν
τόσο φτωχὴ κ' ἀνεπαρκὴ αὐτὴ συνεγγυήσι
μας...

Σφράγιζε τὸ ὄχρα τοῦ χεῖλι καὶ σφάλλιζε
κ' ἐγὼ τὰ δικά μου. Δὲν χορταίνονταν λό-
για ἀνίσχυρα μπρὸς σ' ἕναν τέτοιο πόνο...

Πέρασε ἕνας μήνας ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη,
δίχως τὰ πράγματα ν' ἀλλάξουν, ὅταν, ἕνα
πρῶν, μᾶς κουβαλοῦσαν σωριασμένους σὰν σαρ-
δέλλες μέσα σὲ διὰ καμινά, στὶς φυλακὲς
τοῦ Μπουτίρκι, ἐμένα, τὸν Βλαδιμήροφ καὶ
καμμιὰ ἑξηναρὰ ἄλλους φυλακισμένους. Εἴ-
χαμε παραμαζεύει πολλοὶ στὸ κάτεργο τῆς
Ταγκάνκα, παρ' ὅλους τοὺς καθημερινούς
τοῦφαισμούς, ὅστε δὲν χοροῦσαμε πάλι ὅτε
δοθῇ νὰ σταθούμε...

Στὸ Μπουτίρκι βοήθαμε ἀλλοσιὰ, μᾶς ἔθα-
λαν τὸν καθένα χωριστὰ σὲ ἰδιαίτε-
ρα κελιά, κ' εἶσι ἔχασα ἀπὸ τότε
τὸν φίλο μου Βλαδιμήροφ, γιατί
καὶ τὸ συσσίτιο ἀκόμη μᾶς τῶφε-
ναν στὰ κελιά μας, κ' εἶσι δὲν ἀ-
νταμώνουμε καθόλου...

Τοῦ κάκου προσπαθούσα κ' ἐγώ,
μετὰ τὴν σειρά μου τώρα, κολλώντας
τὸ ἀσφύριστο ἀγρόμυρτό μου στὰ
σίδερα τοῦ φεγγίτη τῆς πόρτας, καὶ
κυττῶντας μετὰ μάτι διαρριωμένο τοὺς
ἐρημούς διαδρόμους τῆς φυλακῆς
αὐτῆς, γιὰ νὰ δῶ πούθεν τὸν ἡμίμο-
ρο λογαγὸ τῶν Κοζάκων.

Δὲν φανόταν πούθεν, κ' ὅσες
φορὲς τοῖμοισα νὰ ρωτήσω τοὺς
μοιρομυθισμένους δεσμοφύλακας, μ'
ἔλουναν στὸ βασίδι, σηκώνοντας
σαρκαστικά τοὺς ὄμους τους.

Μὴ βραδεία, ἐπὶ τέλους, κάποιος
μοῦπε, ὅτι ὁ Βλαδιμήροφ ὡδηγήθη-
κε στὸ «Ἐκτακτὸ Στρατοδικείο»...
Κ' ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς μέρες, ἕνας
ἄλλος δεσμοφύλακας πάλι, μοῦ
πᾶσσε ἀπὸ τὴν χαρμάδα τῆς πό-
τας μὴ μονοσέλιδη ἐφημερίδα,
στὴν ὁποία ἦταν τυπωμένη ἡ λίστα
τῶν ὀνομάτων τῶν τοῦφαισθέν-
των ἐκεῖνες τὶς μέρες καταδικῶν.

Πρῶτο-πρῶτο φηγοῦναιε σ' αὐ-
τὴ τὸ ὄνομα τοῦ δυστυχημένου
Βλαδιμήροφ!

Ἐκανα τὸ σταυρὸ μου, κ' ἔσκυ-
ψα τὸ κεφάλι μπρὸς τὸ μορσιό, μὰ
ἔξαφνα τινάχτηκα λαχταρισμέ-

νος, σὰν νὰ με δάχνασε ὄχρα. Ἐκεῖνη τὴ στιγ-
μὴ ἀντήχησε στ' αὐτιά μου, μακρινό, παρσο-
νάρικο, λυπητερό, τὸ παλῶν ἐκεῖνο τραγουδι
τοῦ Καυκάσου, τὸ ὁποῖο τόσες φορὲς μοιρομυ-
θίσαν τὰ χεῖλη τοῦ ἀδικοσκοτωμένου λογαγὸ
τῶν Κοζάκων!...

Μὰ τί συνέβαινε λοιπόν;... Καὶ γιατί ἡ
φωνὴ αὐτὴ ἦταν γυναικεῖα τώρα, ἀδύναμη καὶ
τυφερὴ σὰν τραγουδι τρυγοῦ;...

Δὲν ἀργήσα νὰ τὸ καταλάβω: Εἶχαν κουβα-
λήσει στὶς φυλακὲς τοῦ Μπουτίρκι καὶ τὴν Ὀλ-
γα Βλαδιμήροβνα, τὴν ἀτυχὴ κ' ἀθῶα νεαρή
σύζυγο τοῦ φίλου μου, καὶ μόλις ἡ φτωχὴ πά-
τησε τὸ πόδι τῆς ἐκεῖ μέσα, ἡ πρώτη τῆς δου-
λειᾶ ἦταν ν' ἀναζητήσῃ, μετὰ τὸ λυπητερό τῆς
τραγουδιό, τὸ ἀγαπημένο τῆς!... Τὸ λατρε-
τὸ τῆς ταίρι!...

Ἀλλοῖονο!... Πολλὲς μέρες ἀντήχησε τοῦ
κάκου τὸ μορσιό αὐτὸ τραγουδιό, καὶ πολλὲς
φορὲς μάλιστα φριχτὰ ἡ καρδιά μου στὸ ἀκου-
σμά του. Μὰ μὴ μέρα πάλι ἔπαυε ἀπότομα ν'
ἀκούγεται κ' αὐτὸ!...

Πάγωσα ἀπ' τὸν τρόμο μου. Ἐπὶ μὴ ἑβδο-
μάδα φαιτοῦσα ἀκατάστατα καὶ δίχως καλόλου
νὰ φοβοῦμαι, τοὺς δεσμοφύλακας καὶ τοὺς πε-
ραστικούς σὲ διάδρομο — γὰ καμμιὰ ἀγα-
ρεῖα — συγκαταδίδους μου, μὴπως ἤξεραν τί-
ποτε σχετικὸ μετὰ τὴν Ὀλγα Βλαδιμήροβνα, ἡ
ὁποία τόσο ἑαρινὰ σταμάτησε ν' ἀπλῶνῃ παν-
τὸ τῆς μελαγχολία καὶ τὴ θλίψη, μετὰ τὸ ἀπελ-
πνέτο τῆς τραγουδιό!...

Τοῦ κάκου!...
Ἀργότερα ὅμως ἔμαθα τὴν ἀλήθεια. Εἶχε
μᾶς ἑαρινὰ τὴν τραγικὴ εἰδησὶ τοῦ τοῦφαι-
σμοῦ τοῦ συζύγου τῆς, κ' ὁ ψυχικὸς τῆς κλονι-
σμός ἦταν τόσο βίαιος κ' ἀβάσταχτος, ὥστε
πέθανε τρελλὴ μέσα σὲ λίγες μέρες, στὸ νοσο-
κομεῖο τῶν φυλακῶν!...

Ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴ λεικὴ κ' ἀθῶα ψυ-
χὴ τῆς!

ΤΟΝ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ ΣΚΕΨΕΙΣ

— Δὲν ὑπάρχει ἀγριώτερο καὶ σπαρακτικώ-
τερο μῦθος, ἀπὸ τὸ μῦθος ποὺ νοιώθει μέσα τῆς
ἡ ψυχὴ γιὰ ἕνα πρόσωπο ποὺ ἐλάτρευσε, ὅταν
καταλήξαι νὰ τὸ μισήσῃ. Τὸ μεγάλο μῦθος, μόν-
ον ἀπὸ τὴν βάθην τῆς μεγάλης ἀγάπης εἶνε φυ-
σικώτερο ν' ἀναδοῦξῃ.

— Ἡ διαφορὰ εἶνε ἀρκετὰ ἡδονικὴ τὴν ἀ-
παγορεύοντι ὁ ἀνθρώπος καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο
προσθέτουν στὴν ἡδονὴ τῆς καὶ τὴ γλυκύτητα
τοῦ ἀπαγορευμένου...

— Ἀγαποῦμε καμμιὰ φορὰ τὸν ἐαυτό μας πε-
ρισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους, ἐπειδὴ εἶνε
τὸ μόνον ὃν ποὺ δὲν μᾶς εἰρωνεύεται, οὔτε μᾶς
πικραίνει με φαρμακερὰ λόγια ὅταν νοῦνοῦ.

— Ἀλλοῖονο σὲ κείνῃ τὴν πολιτείᾳ, ποὺ ὁ
τίμιος, ἔρημος κ' ὀλομόναχος ἀνθρώπος, ἀνά-
μεσα σὲ τόσους αἰτίμους, ἀρτίζει νὰ ντρέπεται
καὶ νὰ μετανοῇ γιατί εἶνε τίμιος. Αὐτὴ ἡ πι-
κὴ μετάνοια ἔρχεται στὴν ψυχὴ κάθε ἡμίμου
ποὺ μένει πίσω στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ δει-
χνεῖ ὀλοφάνερα ὅτι ἡ τιμότης εἶνε ἕνα ἐπάγ-
γελμα ὃχι καὶ τόσο προσδοκώμενον γιὰ κείνον ποὺ
τὸ ἔχει, ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους ποὺ δὲν τὸ ἔχουν...

Καὶ ἂν πρόκειται νὰ εἰδῇ κανεῖς στὸν κόσμον
γιὰ νὰ μάθῃ αὐτὸ μόνον τὸ πρᾶγμα, δὲν σὰς
φταίνει αὐτὸ ἀξίζει, ἀλήθεια, τὸν κόπο νὰ εἰδῇ;

— τί λέτε;...

— Δὲν εἶνε τόσο καλὸς ἐκεῖνος ποὺ ἡ φρε-
σὴ τὸν ἔκανε τέτονον, ὥστε νὰ τοῦ εἶνε ἀδύνατο νὰ
κάνῃ κάτι χωρὶς νὰ εἶνε καλὸ, ὅσο ἐκεῖνος ποὺ
ἔχει στὰ χεῖρα του τὸ κακὸ καὶ δὲν τὸ κάνει.

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὴν
πολλὴν κατάχρησι τῆς λέξεως «ἐντιμὸς» ποὺ τοὺς
κάνουν ὅλοι δοοὶ τοὺς περιβάλλον, ἀρτίζουν νὰ
πιστεύουν καὶ αὐτοὶ σοβαρὰ ὅτι εἶνε ἐντιμοί.

— Ἐνας ἄνθρωπος ποὺ λέει: «Ἐγὼ νὰ γρά-
ψω ποιήματα;» ἢ «Ἐγὼ νὰ γίνω ἡθοποιός;» Δὲν
τρελλάθηκα, τὰ λέει αὐτὰ γιατί δὲν ὑπορεῖ
νὰ γράψῃ ποιήματα, οὔτε νὰ γίνῃ ἡθοποιός.

Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν μεγάλων μουσικῶν

Ἡ τελευταῖος ἐκδοθεῖσα νέα βιογραφία τοῦ
μεγάλου μουσικοῦ Βάγνερ, ἡ γραμμένη ἀπὸ
τὸν γνωστὸ μουσικογράφο Γκν ντε Πουρταλῆς,
διαφωτίζει πολλὰ σπουδαῖα σημεῖα τῆς κωνο-
νικῆς, τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς αἰσθητικῆς
ζωῆς τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ μουσικοῦ. Ἐπίσης
στὴ βιογραφία αὐτὴ γίνεται εὐρύτατα λόγος γιὰ
τὶς οἰκονομικὲς στενοχωρίες καὶ τοὺς ἀδύνα-
τους ἀγῶνες τοῦ Βάγνερ γιὰ τὴν ἀπόκτησι χρη-
μάτων. Ὡς τώρα, οἱ βιογράφοι τοῦ Βάγνερ ἀ-
ποσιποῦσαν τὸ θέμα αὐτό, ἀπὸ φόβο μὴν ἐλατ-
τοῦσιν τὸ γόητρο τοῦ εἰδωλοῦ τῶν ὀν. Ὁ Πουρ-
ταλῆς πρῶτος τοῖμῃ καὶ ἀποφασιστικῶς, τὸ
ἔσχεπάζει, ἀποκαλύπτοντας τραγικὰ πράγματα.

Λίγοι καλλιτέχναι λοιπὸν πέθαναν τόσες οἰ-
κονομικὲς στενοχωρίες, μεγάλες καὶ διαρκεῖς,
σὰν αὐτὲς ποὺ πέθανε ὁ Βάγνερ.
Γιὰ νὰ νοιώσουμε πόσον καιρὸ, καιρὸ πολυτι-
μῶτα, τοῦ στοίχισε τὸ λαχνασμένο κινῆμα
τοῦ χρηματός, φτάνει νὰ συνλογιστοῦμε ὅτι ἐνὸς
ὁ μεγάλος μουσικὸς ἔζησε ἐβδομήντα χρόνια
καὶ ἦταν ἐργατικώτατος καὶ δημιουργικώτατος,
δὲν ἔγραψε παρὰ ἑντεκα μονάχα μουσικὰ ἔργα
καὶ μερικὸς τοῖσους κριτικῆς. Δημοσιονογία, ποὺ
ἂν λογαριαστέι στὸ σύνολο, δὲν τὸν ἀπα-
σχόλησε ἀσφαλῶς παραπάνω ἀπὸ δέκα χρόνια.
Ὅλον τὸν ἄλλο του καιρὸ τὸν ἀνέκορσε ὁ μέ-
γας συνθέτης στὸ κινῆμα τοῦ χρηματός!

Κατηγοροῦσαν τὸν Βάγνερ ὅς τρομερὰ φιλο-
χρηματο. Εἶπαν ὅτι ἦταν ἱκανὸς νὰ κἀνῃ τὰ
πάντα γιὰ νὰ βρῇ χρημᾶτα. Ἡ τελευταία αὐτῆς
κατηγορία εἶνε ἀληθινή. Πραγματικὰ ὁ Βάγνερ
δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ κινῆται γιὰ τὸ χρημᾶ, μετὰ
μέσο καὶ μετὰ κάθε τρόπο, εἴτε ὑπὸ μορφὴν δα-
νειῶν ἀπὸ φίλους καὶ τοκογλύφους, εἴτε ὡς
προκαταβολὲς ἐναντι τῶν μουσικῶν καὶ συγ-
γραφεῶν τῶν δικαιωμάτων, εἴτε πωλῶντας,
εἴτε κἀνόντας κάθε εἶδος ἐκχωρήσεις καὶ ὑπο-
θηκώσεις πᾶσι τὰ μελλοντικά του ἔργα. Ὅλ'
αὐτὰ βίως τὸ ἔκανε ὅχι γιὰ τὸ χρημᾶ αὐτὸ καθ'
ἐαυτό, ἀλλὰ γιατί ἤθελε νὰ ἐξασφαλίσῃ λίγη
ἀνεσι καὶ ἡσυχία γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐργασθῇ.
Μόλις μᾶςε λίγα χρημᾶτα καὶ ἦταν ἥσυχος
γιὰ κανένα ἔργο, σφαιρόταν ἐνθὺς στὴ δουλειά.

Ἐτοῖς ἔγραψε τὰ ἀριστουργηματικά του με-
λοδράματα, τὸν «Δόγερν», τὴ «Βαλκυρία»
κ.τ.λ.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔρ-
γα του τὰ ἔγραψε ὁ Βάγνερ
τηματικῶς. Τ' ἀρχίζε, τ' ἀφι-
νε στὴ μέση καὶ τὰ συνέλεξε
πάλι ὅποτε ἀπὸ μὴνιάλα χο-
νιὰ διαστήματα, κατὰ τὰ ὁ-
ποῖα ἡ ἀδεια του τῶσιν τὸν ἀ-
νέγκανε νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὸ πρῶν
ὡς τὸ βράδυ, γιὰ νὰ ἐξασφαλί-
σῃ τὸν ἐπὸναιο!...

Τὰ γράμματα τοῦ Βάγνερ
στὸ φίλο του Χάινς Μπάωφ, ἀ-
ποκαλύπτουν ὀλοφάνερα τὴν πο-
στικὴ αὐτῆς πληγῆς τῆς ζωῆς
του. Δὲν εἶνε οὔτε δέκα γράμ-
ματα στὰ ἑκατό, ὅπου νὰ μὴ
μυλᾷ γιὰ τὶς οἰκονομικὲς του
στενοχωρίες καὶ τὴν τραγικὴν
τὸν ἀνέγκαν. Ἐπιφορτίζει τὸν
φίλο του νὰ κἀνῃ δάνεια πᾶσι
στὰ ποσοστά του, ἀναβάλλει
τὴν πληρωμὴ τῶν χρεῶν του,
κάνει παζάρια, σοφίζεται γί-
λια-διὰ κόλπα γιὰ νὰ ἐξασφα-
λισθῇ, διαρκῶς εἶνε στενοχω-
ρμένος καὶ διαρκῶς τὸν ἀπα-
σχολεῖ ἡ σκέψι μετὰ τὸν ἐπὸν
τὰ βρῇ χρημᾶτα.

«Θεὸ μου, ἔγραψε στὸν φί-
λο του Λιστ, τὸν διάσημο πια-
νίστα καὶ συνθέτη, τὸν Νοέμ-
βριο τοῦ 1858, τὶ εὐτυχημέ-
νοι ποὺ εἶστε ὅλοι σὲς ποὺ
ἔχετε ἐξασφαλισμένο τὸ φα-
γητό σας!... Κανεῖς σας, εἶμαι βέβαιος, δὲν
μπορεῖ νὰ μὴ στῇ θέσι ἐνὸς φουκαρά σὰν
καὶ μένα, γιὰ τὸν ὁποῖον κάθε εἰσπραξὶ χρη-
μάτων εἶνε σὰν κέδος σὲ λοταρία!...»

Ἀς σημειωθεῖ δὲ ὅτι τὸ γράμμα αὐτὸ στὸν
Λιστ δὲν ἦταν νέος ὅ

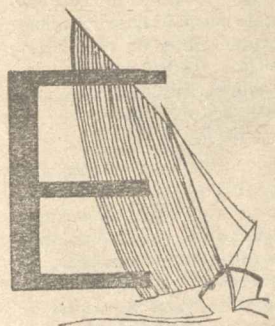
Οἱ Δαίμονες τοῦ Ὁκεανοῦ

Τοῦ Γουσταύου Αἰμάρ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΤΡΙΚΥΜΙΑΣ

I

Ἡ μαῦρες μάσκες

ΥΡΙΣΚΟΜΕΘΑ στίς 24 Μαρτίου 1648, στή Γαλλική πολιχὴν τοῦ Σάμπλ ντ' Ὀλόν. Ὁ ἀνεμος φυσοῦσε μανιασμένως, ἡ θάλασσα ἀφρίζε ἀπ' τὴν τρικυμία κ' ἡ νύχτα εἶχε ἀπλωθεῖ, σκοτεινὴ καὶ παγωμένη. Οἱ ἀγαθοὶ ἀστροὶ κοιμούντουσαν ἀπὸ ὥρα, κλεισμένοι μέσα στὰ σπύτια τους, δταν, ἔξαφνα, ἔνας διαβολεμένος θόρυβος ἀκούστηκε ἀπ' τὸ μέρος τῆς πύλης τοῦ Τάλμον καὶ συγχρόνως ἔξη καβαλλάρηδες ὤρμησαν μέσα στὴν πόλι καὶ τράβηξαν, σὰ σίφουνας, κατὰ τὴν παραλία.

Ἐγαν ἄλογα διαλεχτά, ἀλλὰ φαινόντουσαν πλὴν κορυφασμένοι. Ἦσαν ὠπλισμένοι πῶς δὲν ἤθελαν ν' ἀναγνωριστοῦν, γιὰ τὰ πρόσωπά τους τὰ σκέπαζαν μαύρες μάσκες ἀπὸ βελούδο.

Ὁ νυχτοφύλακας τῆς πόλεως, πὺν φρουροῦσε ἀγρυπνῶς μέσα στὴν παγωμένη νύχτα, βλέποντας τοὺς μυστηριώδεις αὐτοὺς καβαλλάρηδες καὶ νομίζοντάς τους γιὰ φαντάσματα, κυριεύτηκε ἀπὸ πραγματικὸ πανικό. Ἀφῆσε νὰ τοῦ πέσει τὸ φανάρι πὺν κρατοῦσε στὰ χέρια του, ἀρξαισε νὰ τρέμει σύγκομος καὶ νὰ ρίχνει γύρω του βλέμματα ἀπογνώσεως, σὰν νὰ ζητοῦσε βοήθεια, ἡ ὁποία ὁμως δὲν φαινόταν πούθενά, γιὰ τὸ μόνάχα αὐτὸς ἀπ' ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ Σάμπλ ντ' Ὀλόν ἦταν ξύπνιος στὴν προχωρημένη αὐτὴ ὥρα τῆς νύχτας.

Οἱ ἄγνωστοι ὅμως δὲν τοῦ ἔδωσαν καιρὸ οὔτε νὰ φωνάξει, οὔτε νὰ κινηθῇ. Περνώντας ἀπὸ κοντὰ του, ριζτῆκαν ἐπάνω του, τὸν ἀπείσαν, τὸν τύλιξαν μέσα σ' ἓνα μαγνὸ καὶ, χωρὶς πολλὰς διατυπώσεις, τὸν πέταξαν στὴν ἀνοιχτὴ εἰσοδο ἐνὸς σπιτιοῦ. Ἐπειτα, παίρνοντας τὸ φανάρι του, ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους πρὸς τὴν παραλία. Ὁ αὐτὸς ἔγιναν μ' ἀστραπιαία ταχύτητα, μέσα σὲ μιὰ στιγμή, χωρὶς ν' ἀκουστῇ οὔτε φωνή.

Τὴν ἴδια ὥρα, μιὰ μεγάλη βάρκα, ἀμνημόνως τὸ σκοτάδι καὶ τὴν τρικυμία, παρουσιαζόταν στὸν κόβο τοῦ λιμανιοῦ, στὸ βάθος τοῦ ὁποίου ἦταν χτισμένη ἡ πολιχὴν καὶ διεκδύνηκε πρὸς τὴν παραλία. Στὴν πλώρη τῆς ἦταν ἓνα φανάρι ἀναμένο, σὰν κόκκινο ἀστρο, πὺν ἄλλαξε διανοῶς θέαι καὶ πὺν ἔστειλε μυστηριώδη συνήματα σὲ κάποιο ἀπόμερο σπίτι, πῶς ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ ὁποίου ἔλαμπαν διαδοχικά φῶτα διαφόρων χρωμάτων.

Τὸ πλήρωμα τῆς βάρκας φαινόταν ἀρετὰ πολυάριθμο.

Ὅταν σὲ λίγο, οἱ μυστηριώδεις ἱππεῖς σταμάτησαν σ' ἀρετὴ ἀπόσπαι ἀπ' τὴν ἀκρογιαλιά, αὐτὸς πὺν κρατοῦσε τὸ φανάρι τὸ ἔηρε σὲ δύο φορὲς ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του. Ἀμέσως ἓνα ἄλλο φανάρι ὑψώθηκε σὲ δύο φορὲς ἀπ' τὴ βάρκα καὶ συγχρόνως τὸ ἴδιο σύνθημα ἐπαναλήφθηκε πῶς ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ ἀπομέρου σπιτιοῦ.

Τότε, σ' ἓνα νεῦμα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, τέσσερες ἀπ' τοὺς καβαλλάρηδες, μὲ τὰ πιστόλια στὰ χέρια, κατέλαβαν τὴ διασταύρωσι τῶν δύο δρόμων, πὺν ὀδηγοῦσαν πρὸς τὴν παραλία. Οἱ δύο ἄλλοι πάλι ἀφίπτευσαν, ἔδωσαν τ' ἄλογά τους στὰ κάγκελλα ἐνὸς σπιτιοῦ καὶ διεκδύνηκαν πρὸς τὴ βάρκα, τῆς ὁποίας τὸ πλήρωμα φοροῦσε ἐπίσης μάσκες κ' ἦταν πάνοπλο.

Δυὸ ἄντρες βῆκαν συγχρόνως ἀπ' τὴ βάρκα καὶ βάδισαν πρὸς προῖπαινησι τῶν ἱππέων, τοὺς ὁποίους καὶ χαιρέτησαν σιωπηλά.

— Ἐχετε μαζὺ σας τὴ γυναῖκα; ρώτησε ὁ ἓνας ἀπ' τοὺς καβαλλάρηδες μὲ σιγανὴ φωνή.

— Ἐχετε μαζὺ σας τὸν γιατρό; τοῦ ἀπάντησε ὁ ἓνας ἀπ' τοὺς ἐπαβάτες τῆς βάρκας, στὸν ἴδιο τόνο.

Ἡ Σάντσια ντὲ Μαμφρέντ Λαμπόρ.

— Νὰ ὁ γιατρός, εἶπε ὁ καβαλλάρης, δείχνοντας τὸ σύντροφό του.

— Ὡραία! ἔκανε ὁ συνομιλητῆς του. Ὡστε ὅλα πηγαίνουν καλὰ;

— Ὡραία. Ὁ γιατρός δέχεται τοὺς δρους μας.

Τότε ὁ ἓνας ἀπ' τοὺς ἐπαβάτες τῆς βάρκας γύρισε πρὸς τὸν δόκτορα καὶ τὸν ρώτησε:

— Εἶν' ἀλήθεια αὐτὸ, κύριε;

— Μάλιστα, κύριε, ἀπάντησε ὁ γιατρός, κάνοντας μιὰ ἐλαφρὰ ὀκλίσι.

— Σκεφθῆτε, κύριε δόκτορ!... Δὲν πρόκειται γιὰ κανένα παιγνίδι. Ἀπ' τὴ στιγμή αὐτὴ μὰς ἀνήκετε.

— Τὸ σκέφτηκα καὶ τὸ ξέρω.

— Ἀναλαμβάνετε τὴν εὐθύνη τοῦ μυστικοῦ, τοῦ ὁποίου, σὲ λίγη ὥρα, θὰ ξέρετε ἓνα μέρος;

— Τὴν ἀναλαμβάνω.

— Ὑπολογίσατε καλὰ τίς τρομερὲς συνέπειες πὺν θὰ εἶχε γιὰ σὰς μιὰ προδοσία;

— Τὰ ὑπολόγισα ὅλα, κύριε, ἀπάντησε μὲ σταθερὸ τόνο ὁ γιατρός. Καὶ ἐπιμένετε νὰ μὰς ὑποχρηστέστε;

— Ἐπιμένω.

— Καλὰ, κύριε δόκτορ. Τότε δὲν θὰ ἐπιμένω κ' ἐγὼ περισσότερο. Ἐγὼ πεποιθιστὴν στὴν ἐντιμότητά σας. Ἄν μὰς φανῇτε πιστός, ἔχετε ἐξασφαλίσει ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή τὴν τύχη σας.

Ὁ γιατρός ἔκανε μιὰ ὑπόκλισι σιωπηλός. Τότε ὁ συνομιλητῆς του εἶπε σ' αὐτὸν καὶ στὸ σύντροφό του:

— Πηγαίνετε στὸ σπίτι, κυττάχτε ἂν ἔχουν προετοιμαστῇ ὅλα καλὰ καὶ σὲ λίγη ὥρα θὰ ῥθῶ κ' ἐγὼ νὰ σὰς συναντήσω. Πηγαίνετε, κύριοι!...

Οἱ δύο ἄνδρες χαιρέτισαν καὶ χωρὶς ν' ἀνταλλάξουν λέξι, διεκδύνηκαν πρὸς τὸ ἀπόμερο σπίτι, τοῦ ὁποίου ἡ πόρτα ἀνοῖξε μὲ μίλις πλυσίας, σὰν νὰ τοὺς περιμέναν.

Τὸ σπίτι αὐτὸ ἐξωτερικῶς, δὲν παρουσίαζε τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ. Ἀλλὰ στὸ ἐσωτερικὸ του δὲν συνέβαινε τὸ ἴδιο. Ἡ διαρροὴ τοῦ ἦταν τέτοια, ὥστε ἀποισοδότησε κρύος νὰ μὴν ἀκούγεται ἀπ' ἔξω καὶ ἡ ἐπιπλοὴ τοῦ πολυτελεστοῦ.

Ἀπομονωμένο στὴν ἀκτὴ τὸ σπίτι αὐτὸ, πὺν ἔμενε πάντα κλειστὸ καὶ τοῦ ὁποίου κανεὶς δὲν ἤξερε τοὺς ἐνοίκους, προκαλοῦσε κάποιον ἀνεξήγητο φόβο στοὺς γείτονες. Χωρὶς νὰ ἔξουν τίποτε τὸ συγκεκριμένον, διηγούντο ἀπείσια πράγματα γι' αὐτὸ. Ἐλεγον πὺς ἔβλεπαν τὰ μένο, διηγούντο ἀπείσια πράγματα ὅπως βασιλεὺς ὁ ἦλος κ' οἱ καθυστερημένοι διαβάτες ἀπομακρυνόντουσαν ἀπ' αὐτὸ τρομαγμένοι.

Ἡ πόρτα του, ἡ ὁποία λειτουργοῦσε χωρὶς ἄλλο μὲ κάποιο μυστικὸ ἐλατήριο, ἀνοῖξε καὶ κατόπιν ξανάκλεισε μὲ τὴν αὐτὴν ἀπ' τοὺς ἐπισκέπτες, χωρὶς κανεὶς νὰ παρουσιαζέται νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ.

Ὁ γιατρός κ' ὁ σύντροφός του ὅμως δὲν ἔδειξαν τὴν παραμικρὴ ἐκπλήξι γι' αὐτὸ. Ἀφοῦ πέρασαν ἓνα μικρὸ διάδρομο, κατὰ φωτισμένο, τοῦ ὁποίου ὁ παχὺς τάπητες ἔσθινε ἐντελὸς τὸ θόρυβο τῶν βημάτων. Βορέθηκαν μπροστὰ σὲ μιὰ πέτρινη σκάλα.

Οἱ δύο ἄνδρες τὴν ἀνέβηκαν καὶ μὲ μίλις ἔφτασαν στὸ πρῶτο πάτωμα, ὁ σύντροφος τοῦ γιατροῦ ἔσπερξε μιὰ πόρτα, ἀνασάρωσε ἓνα βαρὺ παραπέτασμα καὶ προχώρησε μαζὺ του σ' ἓναν ἀντιθάλαμο.

Πέρασαν, χωρὶς νὰ σταματήσουν, πολλὰ διαμερίσματα, ἐπιπλωμένα μὲ μεγάλῃ πολυτέλεια καὶ ἐξοχιστὸ γούστο κ' ἔφτασαν τέλος σὲ μιὰ κρεβατοκάμαρα, στὸ βάθος τῆς ὁποίας βρισκόταν ἓνα κρεβάτι ἀδειανό, ἀλλὰ ἔτοιμο νὰ δεχθῇ κάποιον ἀσθενή.

Στὸ τῆμα ἔκαιγε δυνατὴ φωτιὰ καὶ σκόρπιζε σ' ὅλο τὸ δωμάτιο μιὰ εὐχάριστη θάλαση. Τὰ φῶτα ἦσαν τυλιγμένα μὲ ὀφάσματα, ἔτσι πὺν νὰ μὴ κορυφῶν τὴν δόρασι κ' ἐπάνω σ' ἓνα τραπέζι βρισκόντουσαν ἓνα σωρὸ μπουκαλάκια διαφόρων σχημάτων καὶ μερικὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, μισοσκεπασμένα ἀπὸ μιὰ πετσέτα.

— Κυττάχτε, δόκτορ, εἶπε ὁ εὐπατρίδης, δείχνοντας τὸ τραπέζι.

Ὁ γιατρός ἔξετασε τότε τὰ μπουκαλάκια καὶ τὰ ἐργαλεῖα μὲ μεγάλη προσοχή. Ἐπειτα γύρισε πρὸς τὸ σύντροφό του καὶ τοῦ εἶ-

πε εὐχαριστήμενος:

— Τίποτε δὲν λείπει!... Μιὰ μόνο παρατήρησι ἔχω νὰ κάνω.

— Λέγετε....

— Ἰσως χρειαστῶ καὶ βοηθῶ.

— Τὸ προβλέψαμε κ' αὐτὸ. Ἄν παραστῇ μιὰ τέτοια ἀνάγκη, φτάνει μιὰ λέξι σας, ἓνα βλέμμα σας κ' ὁ βοηθὸς θὰ παρουσιαστῇ ἀμέσως. Θέλετε τίποτε ἄλλο;

— Ὁχι, τίποτε ἀπολύτως;

— Σὰς ἀφίνω λοιπόν. Μὴν ξεχνᾶτε ὅσα σὰς εἶπα καὶ φανῇτε θαυραλέος, κύριε δόκτορ, γιὰ τὸ πρόσωπό, γιὰ τὸ ὁποῖο σὰς μίλησα. δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ῥθῇ. Πρὸ πάντων μὴ ἐγκαταλείψετε αὐτὸ τὸ δωμάτιο.

— Σὰς τὸ ὑπόσχομαι, κύριε.

Ὁ εὐπατρίδης χαιρέτησε κ' ἀποσύρθηκε.

Ὅταν ἔμεινε μόνος, ὁ γιατρός στάθηκε μιὰ στιγμή ἀσκήτος, μὲ τὰ βλέμματα τὸν προσηλωμένα στὴν πόρτα. Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ μερικὲς στιγμῆς, μὴν ἀκούγοντας κανένα θόρυβο, ἀνορθώθηκε, ἔρριξε ἓνα βλέμμα ἐρωτηματικὸ γύρω του καὶ βέβαιος ὅτι κανεὶς δὲν τὸν παρμόνευε, ψιθύρισε:

— Πρέπει!... Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ διατάξω περισσότερο!

Κι' ἀμέσως προχώρησε πρὸς τὸ τραπέζι. Ἐξετάσε πάλι τὰ φάρμακα καὶ βγάζοντας ἀπ' τὴν τσέπη ἓνα μικρὸ κρυστάλλινο φιαλίδιο τὸ ἔβαλε ἀνάμεσα στ' ἄλλα.

Τὴν ἴδια στιγμή, ἓνας ἐλαφρὸς θόρυβος ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω.

— Ἦταν καιρὸς! ψιθύρισε μόνος τοῦ ὁ γιατρός.

Τὴν ἴδια στιγμή πράγματι, τὸ παραπέτασμα τῆς πόρτας ἀνασάρωσε καὶ φάνηκε ὁ ἐπιβάτης τῆς βάρκας, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχε κοινοβιτάσει προηγουμένως ὁ γιατρός.

Ἐρριξε μιὰ ματιὰ μέσα στὸ δωμάτιο κ' ἔπειτα ἔκανε ἓνα νόημα. Ἀμέσως τέσσερες νεῦτες μπῆκαν μέσα, κρατῶντας σ' ἓνα φορεῖο μιὰ γυναῖκα τυλιγμένη μ' ἄφωνα σκεπάσματα.

Ὅπως μοιροῦσε νὰ κρίνῃ κανεὶς ἀπ' τὴν γαλακτώδη λευκότητα τοῦ προσώπου τῆς, πὺν τὸ μισοσκέπαζε ἓνας μαῦρος βελούδινος πέπλος, ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν νεαροῦτάτη. Πλούσια χρυσομειάσα μαλλιά ἔσπεραν κυματίζοντα στοὺς ὅμους τῆς καὶ στὸ στήθος τῆς.

Φαινόταν λιποθυμισμένη, γιὰ τὴν καμμοῦνη δὲν ἔβγαине ἀπ' τὸ μικροσκοπικὸ στόμα τῆς, τοῦ ὁποίου τὰ χλομά χεῖλη, ἐλαφρὰ μισανοιγμένα, ἄφριναν νὰ φαίνονται τὰ πάλαικα καὶ μαργαριταρένια δόντια τῆς.

Σ' ἓνα νεῦμα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, οἱ τέσσερες νεῦτες σταμάτησαν κοντὰ στὸ τῆμα κ' ἀπόθεσαν ἐλαφρὰ τὸ φορεῖο στὸν τάπητα. Ἐπειτα βῆκαν ἔξω, χωρὶς νὰ προσφέρουν λέξι κ' ἡ πόρτα ξανάκλεισε πίσω τους.

Τότε ὁ ἀρχηγὸς τους ἀναστήκωσε τὴν γυναῖκα στὰ νευρώδη μπράτσα του καὶ τὴν μετέφερε στὸ κρεβάτι, στὸ ὁποῖο τὴν ἔκλεισε μὲ κάθε προφύλαξι. Ἐπειτα φορτώθηκε τὸ φορεῖο, ἀνοῖξε τὴν πόρτα κ' ἀφοῦ τὸ παρέδωσε σὲ κάποιον πὺν περιμένε ἀπ' ἔξω, ξαναγύρισε πάλι κοντὰ στὸν γιατρό, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀπασχολημένος τώρα μὲ τὴν ἀρρωστη.

— Λοιπόν; τὸν ρώτησε μὲ μεγάλη ἀγωνία.

— Λοιπόν, ἀπάντησε ὁ γιατρός, κυττάζοντας τὸν κατὰμα. Κοιμάται.

— Κοιμάται; ἔκανε ὁ προσωποδόφρος, Ὡστε δὲν εἶνε λιποθυμισμένη;

— Καθόλου. Ἀλλωστε, ὅπως ὑποθέτω, εἴσει τὸ ξέρετε αὐτὸ καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον....

— Πῶς τὸ ὑποθέτετε αὐτὸ;

— Γιὰ τὸ εἶσε ἀσφαλῶς τῆς δώσατε νὰ πῇ τὸ ναρκωτικὸ πὺν τὴν ἀποκοιμήσε.

— Ὁχι, ἐγὼ δὲν τῆς ἔδωσα νὰ πῇ τίποτε. Ἰσως αὐτὸ νὰ ἔγινε κατὰ τὴν διάκρισι τῆς ἀπουσίας μου! Ἄν μοῦ τὸ ἔλεγον μάλιστα, ἐγὼ δὲν θὰ τὸ κρεβατοῦσα. Μήπως διατρέχει κανένα κίνδυνο;

— Ὁχι, ἂν καὶ ἡ δόσις ἦταν δυνατὴ. Φαίνεται πὺς ἔχετε φίλους ἀρρωστῶμενους, οἱ ὁποῖοι ἔξουν νὰ προλαμβάνουν τίς ἐπιδημίες σας...

— Δὲν καταλαβαίνω, γιατρέ, τί θέλετε νὰ πῇτε, καὶ δὲν εἶμαι συνηθισμένος νὰ λῖνω ἀνίγνιματα. Εὐαρεστηθῆτε λοιπόν γιὰ μὲν ἔξηγηστε τὰ λόγια σας! εἶπε ἀγέρωχα κ' ἐπακτικὰ ὁ προσωποδόφρος.

— Δὲν ὑπάρχει κανένα σίγνιμα στὰ λόγια μου, ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ γιατρός. Γιὰ ὁρισμένους λόγους, ἔχετε χωρὶς ἄλλο συμφέρον γιὰ γεννήσι ἡ γυναῖκα αὐτὴ, χωρὶς νὰ τὸ μάθῃ κ' ἡ ἴδια.... Μπορεῖτε νὰ μείνετε ἀρρωστημένοι, κύριε, γιὰ τὸν θάνατόν της καὶ τὴν διαόκεια τοῦ ὄντος της....

Καὶ μὲ τὸν ἐλαφρὸ εἰρωνικὸ, ἐπρόσθεσε:

— Ἀπὸ μέρους μου τοῦλάχιστον, τὸ μυστικὸ αὐτὸ θὰ φυλαχθῇ καλὰ.

Ὁ προσωποδόφρος ἦταν κυριευμένος ἀπὸ ζωηροτάτη ἀνησυχία καὶ δὲν ἀντιλήφθη τὴν εἰρωνία τοῦ γιατροῦ.

— Ὡστε θὰ γεννήσῃ κατὰ τὴν διάκρισι τοῦ ὄντος τῆς; ρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε.

— Ἀπόψε;

— Μέσα σὲ μιὰ ὥρα τὸ πολὺ.

— Καὶ δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο;

— Κανένα, σὰς βεβαιῶν.... Ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίσετε κάπως τὸ ἔζηλο τῶν φίλων σας, γιὰ τὸν θάνατόν, ἂν ξανακάνουν αὐτὸ πὺν τῆς ἔκαναν, μπορεῖ νὰ τὴν θανατώσουν.

— Ὡστε ὑποθέτετε, πὺς τῆς ἔδωσαν τὸ ναρκωτικὸ μὲ τὸ σκοπὸ αὐτὸ;

— Ἐγὼ δὲν ὑποθέτω τίποτε, ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ.... Οὔτε ξέρω κὰν τοὺς φίλους σας.... Σεῖς μόνος μπορεῖτε νὰ ξέρετε ἂν οἱ συγγενεῖς σας ἴσως ἔχουν συμφέρον νὰ ἐξοντώσουν μ' ἓνα χτύπημα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸ παιδί.... Λίγες σταγόνες παραπάνω ἀπ' αὐτὸ τὸ ναρκωτικὸ, κ' ὅλα θὰ εἶχαν τελειώσει. Σὰς προειδοποιῶ! Ἀπὸ σὰς ἐξαρτᾶται τώρα νὰ προλάβετε μιὰ τέτοια συμφορὰ.

— Ἀ! μιὰ εἶνε τρομερὸ! ψιθύρισε ὁ προσωποδόφρος, φέρνοντας τὰ χέρια του στὸ πρόσωπό του.

— Ναι, συνέχισε ὁ γιατρός. Πρέπει, κύριε, ἂν ἀγαπᾶτε τὴν γυναῖκα αὐτὴ καὶ τὸ παιδί πὺν θὰ γεννηθῇ, νὰ τοὺς προφυλάξετε ἀπ' τοὺς κινδύνους πὺν τοὺς ἀπειλοῦν. Γιὰ νὰ ἐμποδίσω μάλιστα τὸ ἐγκλημα πὺν πρόκειται ἴσως νὰ συμβῇ—ἔχι ἐν μέρους σας ἴσως— θὰ σὰς διηγηθῶ δόλοκληρη τὴν τελευταία περιπέτειά σας καὶ τὸ αὐτῆς τῆς νέας αὐτῆς. Μιὰ νύχτα, πρὸ μηνῶν, σὰς κατέδωκαν ὡς πολιτικὸν ἐγκληματία καὶ κινδύνετο τὸ κεφάλι σας. Σέρφατε διὰ πληγῆς, τὸ σπαθὶ σας εἶχε σπᾶσει, εἴσατε μισοκίχτι στὸ αἷμα καὶ μιὰ δολοκλήρη περίπολος σὰς κινήθηκε γιὰ νὰ σὰς κομματιάσῃ. Ἐξαφνα, ἓνας ἀγνωστος κήδησε μπρὸς στοὺς δυνάστες σας μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χεῖρ.

πλήγωσε ἀρεκτοῦς, τοὺς ἔτρεψε εἰς φυγὴν, σὰς σήκωσε ἀπὸ κάτω πούχτα πέσει λιπόθυμος καὶ μολοντὶ εἴσατε τραυματισμένος στὸ χεῖρ, σὰς μετέφερε στὴν ἐπαυλὶ του, δπὸν σὰς παρεσχέθη κάθε περίθαλψις ἀπ' τὴν μητέρα του καὶ τὴν νεαρὰ κ' ὀραία ἀδελφὴν του. Μετὰ δύο μέρες, ἡ περίπολος φτάνει στὴν ἐπαυλὶ καὶ σὰς ζητᾶει μὲ τὸ ὄνομά σας. Ὁ σωτὴρ σας τότε μαθαίνει πὺς εἴσατε καὶ τὸν καταλαμβάνει φρίκη. Μεταξὺ τῆς οἰκογενείας του καὶ τῆς οἰκογενείας σας ὑπάρχει θανάσιμος μῖσος. Ὡστόσο, δὲν σὰς παραδίδει στοὺς στρατιώτες, ἂν καὶ εἴσατε ἐπικινυνμένος. Σὰς κρύβει, σὰς σώζει καὶ σὰς φρονετα σὰν νᾶσατε ἀδελφὸς του. Μετὰ δώδεκα μέρες, ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀπορόπτις τὴν Γαλλία. Πληροῖζει τότε στὸ κρεβάτι σας καὶ σὰς λέει:

«Ἐπειτα ἀπ' ὅσα συνέβησαν, δὲν μποροῦμε νὰ μισοῦμεθα. Εἴμαστε ἀδελφοί! Σὰς ἐμπιστεύομαι τὴν μητέρα μου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου. Φεύγω... Χαιρέτε!» Μείνατε ἔτσι στὴν ἐπαυλὶ μόνος σας, ἔχοντας τίς ἀδελφικὲς περιποιήσεις τῆς ἀγνῆς καὶ ὀραίας ἀδελφῆς τοῦ σωτῆρος σας... Μητέρα καὶ κόρη ἔαγοντο σὲ πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι σας. Κι' ὅμως εἴσει παρῶντα τὴν νεὰ μὲ τὰ γλυκόλογά σας καὶ τὴν ἀγάπαστε!

Ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ γιατροῦ, ὁ προσωποδόφρος πετάχτηκε πάνω ἔξω καὶ τράβηξε τὸ ἐγκρεμίδιο του.

— Ποῖς εἴσατε σεῖς! φώναξε στὸ δόκτορα. Πῶς ξεγελᾶσατε τοὺς συντρόφους μου καὶ φτάσατε ὡς ἐδῶ; Εἴσατε γιατρός πράγματι; Βγάλετε τὴν προσοπίδα σας!... Ἀλλοῶς σὰς σκοτώσω!

— Μάλιστα, πονηρὸν Γαστόν ντὲ Μονλιό! ἀπάντησε ὁ γιατρός κ' ἔβγαλε τὴν προσοπίδα του.

— Ὁ δόκτορ Γκενὸ! Ὁ γιατρός τῆς βασιλομήτορος καὶ τοῦ καρδινάλιου! Εἴμαι χαμένος! κραύγασε μὲ τρώξι οὐκίχη.

— Μὴ φοβάστε, Γαστόν! εἶπε ὁ γιατρός. Βοήθηκα ἐδῶ γιὰ νὰ σὰς ἐμποδίσω νὰ διατρέξετε ἓνα ἐγκλημα, γιὰ νὰ σὰς σώσω!... Γιὰ νὰ σώσω μαζὺ σου καὶ τὴν δυστυχισμένη Σάντσια ντὲ Μαμφρέντ Λαμπόρ καὶ τὸ παιδί πὺν θὰ γεννηθῇ....

— Μὲ ὑποθέτετε λοιπόν, γιατρέ; Ὁδῶνα τὴν ζωὴν μου γιὰ νὰ ὑπερασπίσω τὴν ἀγαπημένην μου καὶ τὸ ἀγγελόπαι πὺν θὰ φέρῃ σὲ λίγο στὸν κόσμω....

— Ὁ γὰρ τοὺς ὑπερασπίσε κ' ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ σου, Γαστόν;

— Ναι!

— Τότε, εἴμαι ἥσυχος, παιδί μου. Ἐπᾶσα ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία ἀπ' τὴν ἀτυχὴ Σάντσια, πὺν εἶνε συγγενὴς μου καὶ βοήσομαι ἐδῶ, γιὰ νὰ τὴν προστατεύσω.... Μὴ φοβάσαι λοιπόν.... Ἡ περιπέτειά σου εἶνε ἀγνωστὴ στὸ παλάτι. Τὸ μυστικὸ σου τὸ ξέρω μόνον ἐγὼ....

— Ἀπατάσθε, γιατρέ! ἀφούστηξε ἔξαφνα μιὰ ἀγρία φωνὴ ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ δωματίου. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ τὸ γνωρίζω κ' ἐγὼ.

Ὁ γιατρός κ' ὁ πονηρὸν Γαστόν ἐφοβίσαν.

Ἐνας ἄνδρας μὲ γιγαντιαῖο ἀνάστημα, πάνοπλος, τρομερὸς τὴν ἐκφρασί, μὲ μᾶτια πὺν πετοῦσαν φλόγες, στέκονταν στὴν πόρτα.

Ἦταν ὁ Λουδοβίκος ντὲ Μαμφρέντ Λαμπόρ, ὁ ἀδελφὸς τῆς ἐτοῦ μῆνεως νέας, τῆς δυστυχισμένης Σάντσιας.

(Ἀκολούθει)

'Ο πύργος με τις τριανταφυλλίες

Η δίσ Νουέ όταν ανέβηκε στο τραίνο, είχε βρει καθισμένους εκεί... Τό περιεργό όμως ήταν ότι η κυρία διατηρούσε ακόμα την ίδια άκριτως στάση που είχε και τότε, με τα φτωχικά φορέματά τους. Ήσαν και τα δυο λεπτά μ' αδύνατα, αλλά δεν φοιούσαν καθόλου μεταξύ τους. Τό κοριτσάκι, που φαινόταν μεγαλύτερο, είχε πρόσωπο χλωμό, χαρακτηριστικά έντονα και υπέροχα χρυσά μαλλιά, που έπεφταν σε μπούκλες δόλιγες στο πρόσωπο της. Η έκφραση της ήταν τόσο γοητευτική, ώστε προκαλούσε άμεσως την αγάπη. Τα μάτια της που πάντοτε ήταν ανεκρόδη, 'Εξ ίσου σημαντικά ήταν και τό άγοράκι, μ' ή άμορφιά του ήταν διαφορετική.

Κοντά της, τό δυό παιδάκια στεκόνοσαν ακίνητα, σφιγμένα τό ένα πλάι στό άλλο, γιατί ήταν φανερό πώς έτρεμαν απ' τό κρύο με τό φτωχικά φορέματά τους. Ήσαν και τό δυό λεπτά μ' αδύνατα, αλλά δεν φοιούσαν καθόλου μεταξύ τους. Τό κοριτσάκι, που φαινόταν μεγαλύτερο, είχε πρόσωπο χλωμό, χαρακτηριστικά έντονα και υπέροχα χρυσά μαλλιά, που έπεφταν σε μπούκλες δόλιγες στο πρόσωπο της. Η έκφραση της ήταν τόσο γοητευτική, ώστε προκαλούσε άμεσως την αγάπη. Τα μάτια της που πάντοτε ήταν ανεκρόδη, 'Εξ ίσου σημαντικά ήταν και τό άγοράκι, μ' ή άμορφιά του ήταν διαφορετική.

Μά κάτι όδριστο επάνω τους έδειχνε πώς αυτά τό τρία ποδάκια ήταν δυστυχισμένα. Αυτό έλλοιστε άντελήφθη μ' ή δίσ Νουέ που είχε τό χάρισμα ν' ανακαλύπτει τίς κρυμμένες δυστυχίες. Η καρδιά της, καθώς αντίκριζε τό θλιβερό έκείνο σύμπλεγμα, σφίχτηκε χωρίς τό ξέρη μ' ή ίδια γιατί. Τή συγκινούσε προπάντων ή μελαγχολία μ' ή ευγένεια που ήταν ζωγραφισμένη στό πρόσωπο των δυό παιδιών.

Έξαφνα ή πόρτα του θανασιού άνοιξε και φάνηκε στό κατώφλι της ό εισπράκτωρ, ό όποιος είπε : —Τά εισιτήριά σας, παρακαλώ! Η δίσ Νουέ έδωσε άμέσως τό δικό της. Και τό δυό παιδάκια γύρισαν τό κεφάλι τους προς την κυρία, ή όποία ήταν μαζί τους. Έκείνη όμως δεν κινήθηκε καθόλου.

—Τά εισιτήριά σας, κυρία! Έξαστετε ό εισπράκτωρ δυνατώτερα. Μά εκείνη δεν τό έδωσε καμιά απάντηση. —Κοιμάται βαθιά αυτή ή κυρία! είπε ό εισπράκτωρ. Σείς, μ' κρά, δεν ξέρετε πού είνε τό εισιτήριο; —Ναι, ξέρω! είπε τό κοριτσάκι μ' έλαφρά άγγλική προφορά. Θά σάς τό δώσω εγώ! Μην ξυπνάτε τί μαμά... Καί, λέγοντας τό λόγια αυτά, σπρώχθηκε, πήρε ένα μικρό σάκο που ήταν κοντά στην μητέρα της, έβγαλε τρία εισιτήρια και τό έδωσε στόν εισπράκτωρα.

Αυτός όμως, μόλις τό κύτταξε, φώναξε : —Είνε εισιτήρια τρίτης θέσεως και σείς είνε εδω στην πρώτη! —Εβίμαστε στην πρώτη θέσι; ρώτησε τό κοριτσάκι ξαφνιασμένο. Δεν τό ξέραμε... Η μαμά ήταν τόσο κουρασμένη, ώστε άνεθηκε στό πρώτο βιγόνι που δρέθηκε μπροστά μ'ας.

—Δεν τό ξέρω εγώ αυτά, είπεν ό εισπράκτωρ αδιάφορα. Θά πληρώσετε τί διαφορά και τό πρόσθετο, γιατί άλλως...

Και συμπλήρωσε τί φράσι του με μιά έκφραστική χειρονομία. —Νά πληρώσωμε;... είπε τό κοριτσάκι... Μά δεν έχουμε πειά σχεδόν καθόλου χρήματα... —Αυτό δεν με νοιάζει... Έκανε ό εισπράκτωρ άσυγκίνητος. Έπρεπε νά προσέξετε... Έλάτε... Ξυπνήστε γρήγορα τί μητέρα σας... Δεν μπορώ νά χάνω εδω τον καιρό μου... Μιά έκφρασι; θλίψε,ς άπλόηθηκε στό πρόσωπο της μικρούλας και τά υπέροχα κασιανά μάτια της πλημμύρισαν από τρυφερότητα, καθώς έγόρισαν προς τί μητέρα της που έξακολουθούσε νά παραμένει ακίνητη.

—Μαμά!... Μαμά!... της φώναξε με φωνή που έτρεμε. Μά αυτή δεν κινήθηκε καθόλου... Η μικρούλα έβριζε τότε στόν εισπράκτωρα ένα βλέμμα έκτεντικό. —Δεν μπορώ νά την ξυπνήσω! είπε. Κοιμάται τόσο βαθιά!... —'Ω! Έκανε άγανακτισμένος ό εισπράκτωρ. Άρκετά βάσταξε αυτή ή ιστορία. Θά την ξυπνήσω τώρα εγώ! Η δίσ Νουέ σκεφτόταν κίλως νά πληρώσει αυτή τί διαφορά των εισιτηρίων γιά νά δώσει τέλος στη θλίβεση εκείνη σσηρή. Άναστροφή με την πρόθεσι αυτή από τό καθήκον της, άλλα τό τραίνο τό όποιό περνούσε εκείνη τί στιγμή από ένα μέρος της γραμμής που έπισκευάζονταν, τινάχτηκε και την έβριζε πάλι στό καθήκον.

Συγχρόνως όμως ή μητέρα των παιδιών έγειρε προς τό έμπρός και σοιράστηκε κάτω σαν άδρανής όγκος. Τά δυό παιδάκια έβγαλαν μιά κραυγή τρόμου. Η δίσ Νουέ έτρεξε προς τό μέρος της, ενώ ό εισπράκτωρ φώναζε : —Μά αυτή ή κυρία είνε μεθυσμένη! Μά την ίδια στιγμή, τό κοριτσάκι που είχε σάψει μ' άγωνία πάνω απ' τί μητέρα του, έβγαλε μιά κραυγή άπελπισίας, καθώς τό χέρι της άγγιξαν τό παγωμένο πρόσωπό της.

—Πέθανε! φώναξε, Η μαμά πέθανε!... Και έπεσε λιποθυμισμένη στην άγκαλιά της δίδο Νουέ. —Πέθανε πράγματι! είπε και ό εισπράκτωρ. Τί τρομερό! Εδώ κώς σέ λίγη ώρα φτάνουμε... Τότε ή δεσποινίς Νουέ τρέβηξε κοντά της τό κοριτσάκι στην άλλη άκρη του βαγονιού, μαζί με τό άγοράκι που έτρεμε συγκορμιο.

Κατόπιν Ξαναγύρισε κοντά στη μητέρα τους γιά νά βεβαιωθεί άν πραγματικά είχε πεθάνει... Δεν υπήρχε καμιά άμφιβολία. Η γυναίκα αυτή ήταν νεκρή. Τί σως μάλιστα νά είχε πεθάνει, πριν ή δίσ Νουέ μπή στό βαγόνι. —Δυστυχισμένο πλάσμα! φθόγγισε κυττάζοντας με άπέστενο όλο τό λεπτό πρόσωπο της νεκρής, που ήταν νέο ακόμα, άλλα καταπληκτικά μαρομένο, και τό μικρά ευγενικά χέρια της που έφταναν ίχνη από τραχιές δουλειές του σταπιού.

Πλησιάζαν πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

Η δίσ Νουέ πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

Η δίσ Νουέ πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

Η δίσ Νουέ πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

Η δίσ Νουέ πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

Η δίσ Νουέ πειά στό Παρίσι... Σε πέντε λεπτά θά έφταναν... Τέλος, ή δεσποινίς Νουέ, θάά ζώντας ένα στεναγμό άνακουφισέως, είδε τό τραίνο νά μπαίνει στό σταθμό... Ό εισπράκτωρ όγχνε τότε από τό βαγόνι γιά νά ζητήσει βοήθεια... Σε λίγα λεπτά Ξαναγύρισε πάλι μαζί με άλλους τρεις σιδηροδρομικούς υπαλλήλους, απ' τούς όποιους ό δυό μετέφεραν την πεθασμένη, ενώ ό τρίτος πήρε καμιά κουβέρτα.

στο λαμό της, έπρόσθεσε : —Είσαι καθολική, μικρούλα μου, δεν είν' έτσι; Κυ' εγώ τό ίδιο. Αυτό άποτελεί ένα δυνατό δεσμό μεταξύ μας. Σκέψου λοιπόν, ότι ή μητέρα σου βρίσκεται πειά κοντά στο Θεό και δεν ύποφέρει πειά... —Αυτό είν' αλήθεια!... φθόγγισε ή μικρούλα. 'Ω! ύπέφερε τόσο ή άγαπημένη μαμά!... Άλλά έμεις τί χάσαμε!... Άπομείνουμε μόνοι... 'Ολομόναχοι... 'Ω! Μαμά!... Μαμά!... Νέα κίματα δακρύων πλημμύρισαν τό πρόσωπο της μ' έπειτα άπόμεινε ακίνητη, συντριμμένη ή έμψυχομένη.

—Μαγαλί!... Μαγαλί!... Δεν θά μού πεθάνης και σύ, της είπε τότε ό αδελφός της, σφίγγοντάς την με λαχάρα. —'Όχι, Φρέντυ μου!... φθόγγισε εκείνη. Αυτό όμως θά ήταν πολύ καλύτερο. Τί θ' άπογινόμει τώρα χωρίς τί μαμά! —Ένας άστυνομικός μπήκε τί στιγμή εκείνη στό σταθμό. Έρχόταν νά ζητήσει απ' τό μικρά μερικές πληροφορίες γιά τί μητέρα τους, γιατί από τίς φτωχικές άποσκευές της δεν είχαν κατορθώσει νά μάθουν τίποτε, σχετικώς με την ταυτότητα της.

—Πώς σάς λένε, παιδάκια μου; τό ρώτησε τότε ή δίσ Νουέ. —Μαγαλί και Φρέντυ Ντόλτεϊ, φθόγγισε τό κοριτσάκι. —Από πού έρχεσθε; —Απ' την Βομβή των 'Ινδιών. —Έχετε συγγενείς εκεί κάτω; —'Όχι, κανένα! Η μαμά είνε μαθήματα άγγλικής και γαλλικής. —Και ό πατέρας σας; —'Ω! Τόν δολοφόνησαν πρό τριετίας...

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

Η δίσ Νουέ άπρήθηκε στη Μαγαλί και μερικές άλλες ερωτήσεις, απ' τίς όποιες κατώοσες νά μάθη, ότι ό πατέρας της ήταν Γάλλος από την Προβηγκία και ή μητέρα της Άγγλίσ. Η μικρούλα όμως δεν ήξερε άν είχαν συγγενείς στην Άγγλία ή πουνθενά άλλοι. —'Όποτε αυτά τό παιδά έβριζε έξημα στόν κόσμο; είπε ό άστυνομός συγκινημένος. Καί τώρα τί θά γίνουν; Ποιός θά τό προστατεύει; —Τά παίρνω εγώ επί του παρόντος, είπε ή δίσ Νουέ, και θά φροντίσω νά μάθω άν πραγματικώς δεν έχουν συγγενείς. 'Όσο γιά τί δυστυχισμένη μητέρα τους, φροντίστε, σάς παρακαλώ, νά της γίνη χριστιανική μ' αξιοπρεπείς κηδεία και άναλαβάνω όλα τά έξοδά της. Είμαι ή δεσποινίς Νουέ, άναγνώστρια της Άγγλίδος δουλίσσης του Στάλντερ, ή όποία μένει προσωρινώς στό Παρίσι, φιλοξενούμενη απ' την εξαδέλφη της κόμησσα ντε Βολπέργκ.

—Είνε ώραίος ό Τζέρας μου! είπε. Τί λές μ' εσύ, Άμαλία; —Πράγματι, είνε ώραίος, ύπόδειγμα έφηβικής όμορφιάς. Και είνε στό βάθος αγαθός κάτω απ' τό περιφρανο παρουσιαστικό του. Στ' αλήθεια, ή μεγάλη περηφάνεια του νεαρού δουλός του Στάλντερ έπνιγαν τίς ήθικές άρετές του και τόν έκαναν σκληρό. Την ίδια στιγμή, δυό κορίτσια μπήκαν μέσα στό δωμάτιο. Τό ένα απ' αυτά, ή κόρη της δουλίσσης λαίδη 'Ισαβέλλα, μιά ζωνηρή μ' όμορφη κοπέλλα, έτρεξε προς τί δίδα Νουέ και την άγκάλιασε με δάκρυσι, λέγοντάς της :

—'Ω! πόσο είμαι εύχαριστημένη πού Ξαναγύρισατε, δεσποινίς... —Είσατε πολύ καλή, λαίδη 'Ισαβέλλα... απάντησε ή άναγνώστρια. Μά ή λαίδη 'Ορηλία δεν έχει ίσως την ίδια γνώμη. Με τό λόγια αυτά, έννοούσε τό άλλο κοριτσάκι, την άνεψιά της δουλίσσης, μιά άντιπαθητική νέα, πού στεκόταν παρήμερα. —Τί λέτε, δεσποινίς, είπε εκείνη. Άλλά δεν είμαι διαχυτική σαν την 'Ισαβέλλα. Άλήθεια, μ'ας είπαν πώς φέρετε εδω δυό ζητιανάκια. —Δεν είνε καθόλου ζητιανάκια, είπε ή δίσ Νουέ.

Και άρχισε νά διηγείται πάλι την ιστορία των όρφανών. 'Όταν τελείωσε, ή 'Ισαβέλλα φώναξε μ' ένθουσιασμό : —Πρέπει νά τό κρατήσετε, δεσποινίς... Η μικρούλα θά γίνη φίλη μου. —Φίλη σου! Έκανε περιφρονητικά ή 'Ορηλία. Θά κάνης φίλη σου ένα έκθετο; —Δεν είνε καθόλου έκθετο! είπε με ζωνηρό τόνο ή δίσ Νουέ. 'Ορηλία, νά είσαι περισσότερο ευσπλαχνική και μετρημένη στό λόγια σου...

Μά ή άνεψιά της δουλίσσης του Στάλντερ έκανε ένα περιφρονητικό μορσασμό μ' άρχισε νά φυλομετράη κάτω περιοδικά μόδας. .... 'Επί δεκαπέντε ήμερες ή Μαγαλί πάλεψε μεταξύ ζωής και θανάτου. Άλλά ή δίσ Νουέ την περιέβαλε με τόση στοργή, ώστε στό τέλος την έσωσε. Τή συμπαθούσε άλλοστε πολύ τί μικρούλα πού είχε μιά καρδιά γεμάτη άέμενη τρυφερότητα και καλωσύνη. Γι' αυτό δέ μ' άποφάσισε νά την κρατήσει γιά πάντα κοντά της, καθώς και τόν αδελφό της. Άναγκάωσε την άπόφασι της αυτή στη δουλίσσα, ή όποία της απάντησε :

—Γιατί νά μ'ην τό κρατήσης... Θά σιμετά σχω μάλιστα μ' εγώ με χαρά στην αγαθοεργία αυτή... Πιστεύω, ότι ό Τζέρας δεν θά είχε καμιά αντίρρηση. 'Ο δούξ, παρά τί νεαρά ήλικία του, άποτελούσε άντικείμενο άπεράντου σεβασμού γιά τί μητέρα του. Ήσαν περήφανα γιά τό χάρισματά του και από τότε πού είχε πεθάνει ό σύζυγός της, τόν θεωρούσε ως άσχηνό της οικογενείας. Τό ίδιο άπόγευμα, ή δίσ Νουέ, ή Μαγαλί μ' ό Φρέντυ, έκαναν τόν περιπάτο τους στό πάρκο του μεγάρου, όταν έξαφνα αντίκρισαν μπροστά τους τόν νεαρό δούξα, την 'Ισαβέλλα και την 'Ορηλία.

Βλέποντάς τους νά σίχουν επάνω της περιεργα βλέμματα, ή Μαγαλί, πού ήταν αδύνατη ακόμα απ' την άρρώστεια της, έννοιωσε μιά ξαφνική ζάλη μ' άπλωσε τό χέρι της μπροστά, έτοιμη νά πέση κάτω. Μά ό λόρδος Τζέρας, τρέχοντας, την κράτησε στην άγκαλιά του. Έπειτα την πήρε στό σπιθαρά χέρι του και την μετέφερε στο σαλόνι, όπου δουλίζονταν ή δουλίσσα μ' ή δίσ Άμαλία, μ' όπου όλοι οι άλλοι τόν άκολουθούσαν. Την έβάλωσε σ' έναν καναπέ μ' εκεί ή Μαγαλί συνήλθε γρήγορα. Μά είνε άμέσως κατακόκκινη, βλέποντας αυτούς πού την περιστοιχίζαν. Η μικρούλα όμως 'Ισαβέλλα είχε τόξει με τρυφερότητα κοντά της και με τό γλυκά της λόγια της έδωσε θάρρος.

—Αντίθετος, ή 'Ορηλία στεκόταν αδιάφορη και σέ μιά στιγμή φθόγγισε στό Τζέρας : —Τί άσχημη πού είνε αυτή ή μικρή! —Δεν έχεις δίκιο, της απάντησε εκείνος, είνε ώραίστατη. Κυ' ό αδελφός της είνε χαριτωμένος... Έλα δώ, μικρέ... Μά ό Φρέντυ, μαζεύτεθηκε κοντά στην αδελφή του φοβισμένος. —'Ε λοιπόν! φώναξε άτότομα ό Τζέρας! Δεν μ' έκουσες; Άκούγοντας τόν τόνο της φωνής του, ή Μαγαλί άνασάωσε τό κεφάλι της και τόν κύτταξε στό μάτι. Η δίσ Νουέ είδε τό βλέμμα της νά λάμπη από άγαπώμενη και νά διασταυρώνεται με τό βλέμμα του νεαρού δουλός, πού είχε θολώσει από θυμό.

—'Όλοι είχαν άπομεινει άφαντοι μπροστά στη θύελλα πού ήταν έτοιμη νά ξεσπάσει. 'Ο δούξ προχώρησε μερικά βήματα μ' άπλωσε τό χέρι του γιά νά τραβήξη τό Φρέντυ. Μά καθώς ή Μαγαλί μπήκε μπροστά του γιά νά τόν προστατεύει, ή παλάμη του έπεσε βαρεία στό πρόσωπό της. 'Ο νεαρός λόρδος, σαν νά κατάλαβε άμέσως την άναδρία του, τραβήχτηκε πίσω κατάχλωμος. Μά ή Μαγαλί προχώρησε προς τό μέρος του και φώναξε με φωνή πούτρεμε : —Είστε πολύ κακός, κυριέ!... Πολύ κακός!... Και σάς μισώ!... Σάς μισώ... Θά σάς μισώ σ' όλη μου τί ζωή... (Άκολουθεί)

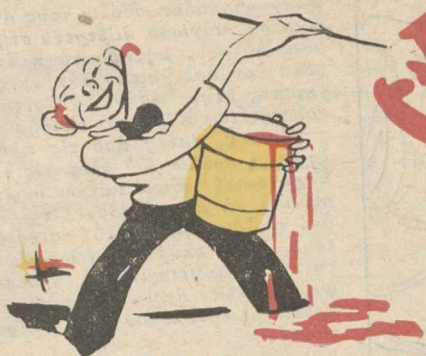

Λόρδος Τζέρας

Σατυρική Σελίδα

ΑΠΟ ΤΟ «ΑΤΕΛΙΕ»
ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

(Απηγγέθησαν από
τόν διακεκριμένον θεατρι-
κόν συγγραφέα κ. Νικό-
λαον Λάσκαρη, σὲ διά-
φορες συγκεντρώσεις τοῦ «Ατελιέ»).

ΣΤΗΝ ΚΛΕΑΡΕΤΗΝ ΜΑΛΑΜΟΥ

Ἦμουν ὥς τώρα, φαίνεται, στρα-
(βός, τυφλὸς κι' ἀόματος
τ' ὁμολογῶ, κυρία μου,
ἀφοῦ δὲν ἀντελήφθηκα πὼς εἶσαι
(θεοκόμιματος.

Μ' ἀφ' ὅτου ἡ συμβία μου
πὺν ξέρεϊ τ' εἶνε τὸ καλὸ κι' ἔχει
(περίσσεια γνῶσι
μοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια μου καὶ μοῦπε
(νὰ κιττάξω.

αἶ, ἀπ' τὰ τότε μοῦρχεται, κυρά
(μου, νὰ σ' ἀρπάξω
καὶ νὰ σὲ κάνω μιά μπουνιά, κι' ἂς
(πάει νὰ θυμώσει
ὁ ἄνδρας σου πὺν ἔδειξεν ὥς τώρα
(ἀσυγχώρητον,

ἂς ποῦμε, διαγωγὴν,
ἀφοῦ τοιαύτην γῆν
ἀφήκεν ὁ πανάθλιος ὥς τῶρ' ἀκαρ-
(ποφόρητον!

ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΛΑΜΙΕΣ

ΣΤΗΝ ΠΑΟΥΕΡ

Πάρε νὰ μᾶς μπαίνης πειὰ στὴ
(μῦτη,
Φτάνουνε πειὰ τὰ ἔργα σου, μᾶς...
(φώτισες

Πάρε νὰ κάνης συστηματικῶς τὸ
(λαποδότη
Μᾶς ἔγινες μπελᾶς, μᾶς... παρὰ
(σκότισες!...

ΣΤΗΝ ΟΥΛΕΝ

Ἦρθες στὴν Ἑλλάδα ὅλο φούμαρα,
Μὰ σὲ νοιώσαμε, δὲν τρώμε κού-
(μαρα.

Κι' ἀφοῦ πειὰ ἔκανες τὸ ἔργο τὸ
(τρανὸ σου
Καὶ μᾶς ἔγδυσες — ὅπερ βλαστὴ-
(ματα —

Ἀφοῦ ἔκανες στὸ Μαραθῶνά τό...
(νερό σου,
Ὑπαγε, κυρά μου, στὰ τσακίσματα!
ΔΟΝ ΚΑΝΑΓΓΙΑΣ

ΣΤΙΧΑΚΙΑ

ΣΤΟΝ Κ. ΠΑΓΚΑΛΟ

Νᾶσανε ὅλα τὰ δοντρά
ἀγχόνες, τί χαρά μου,
νὰ κρέμαγα μερόνυχτα,
νὰ σβύνω τὸ σεβντὰ μου!

ΝΑ ΚΑΙ ΚΑΜΠΟΣΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

ΦΛΕΞΙΝΑ ΚΑΙ... ΔΥΣΤΥΧΑ

ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙ-
ΚΩΝ Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ

Πελαγωμένους βρόσκουμαι
σὲ κύματ' ἀφρισμένα
κι' ἂν δὲν ἀνέβει ἡ δραχμὴ,
ἀλλοίμονο σὲ μένα!

Ο Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ΣΤΟΝ Κ. ΚΑ-
ΦΑΝΤΑΡΗ

Ἔμαθα πὼς με προόδωσες,
μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου,
ὥς νὰ ξανάρθουν ἐκλογές
νὰ φάω τὰ κόλυβά σου.

Ο Κ. ΒΟΖΙΚΗΣ ΣΤΟΝ Κ. ΤΣΑΛ-
ΔΑΡΗ

Θὰ μάσω ξύλ' ἀπ' τὰ βουνά
καὶ φλόγα ἀπ' τὴν καρδιά μου
καὶ τρίχες ἀπ' τὰ γένεια μου
γιὰ νὰ λουσῇς ἀγά μου!

ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΟΙ...

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

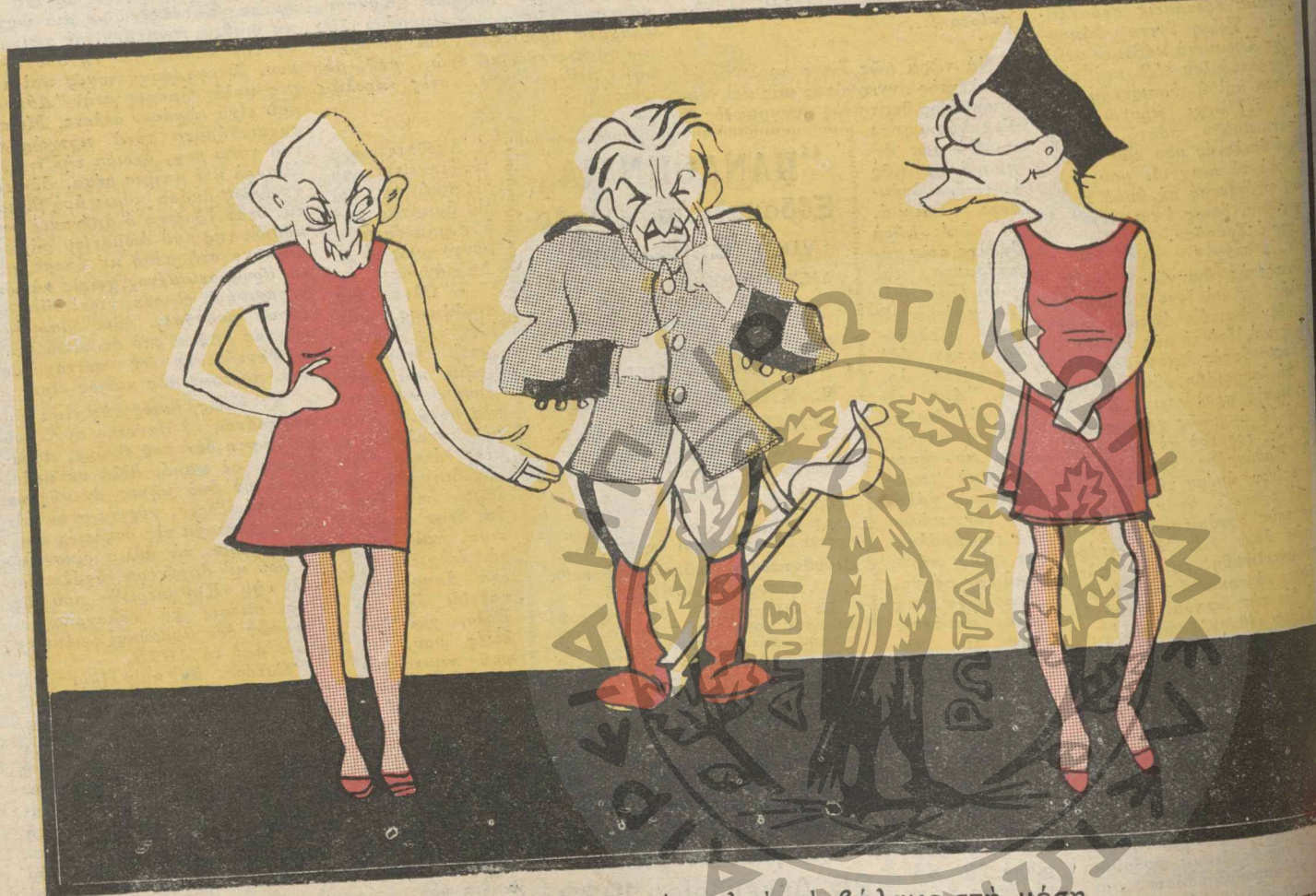
Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρί-
κος Β' ταξιδεύοντας κάποτε σὲς
ἐπαρχίες τοῦ βασιλείου του, πέρασε
κι' ἀπὸ τὸ Πάρι.

Ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως ἐτοιμα-
σε στὸν βασιλέα μιὰ ὑποδοχὴ ἐξαι-
ρετικὰ ἐνθουσιώδη, ἀνέλαβε δὲ, κα-
τὰ τὰ ἄλλα, καὶ νὰ τὸν προσφωνή-
σῃ. Τῇ στιγμῇ ὅμως πὺν ἄρχισε νὰ
μιλᾷ, ἔπαθε κάτι πὺν δὲν τὸ πεφ-
μενε. Ἐνας... ὑποπτος κρότος ἐ-
κούστηκε, ἕνας κρότος ἀρκετὰ ἤχη-
ρὸς μάλιστα, ποῦκανε τοὺς αὐτιάς
πὺν συνώδεναν τὸ βασιλέα νὰ κοι-
κνίσουν ἀπὸ τὰ γέλια πὺν τοὺς πη-
γανε.

Ὁ δήμαρχος ὅμως δὲν τᾶχσε.
Διέκοψε τὸ λόγο του, γύρισε, κί-
ταξε πίσω του καὶ εἶπε:
— Ἄκου νὰ σοῦ πῶ: Ἦ εὐὸ θὺ
μὴλᾶς ἢ ἐγώ. Πάρε λοιπὸν κι' ἀπὸ
σέ με νὰ τελειώσω...

Τὸ τί ἐπακολούθησε τὸ μαγεύ-
τε. Μὲ τὰ λόγια τοῦ ἔξυπνου δη-
μάρχου γέλασε πειὰ κι' ὁ βασιλεὺς
κι' αὐτὲς ἡ πέτρες...

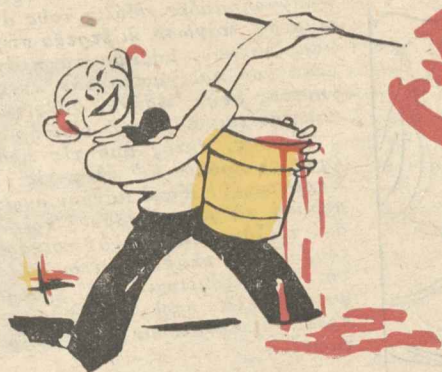
ΤΑ ΑΜΟΡΕ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΑΣ

Καινούργι' ἀγάπη καὶ παληὰ μέ βάλανε στὴ μέση...

(Γελοιογραφία τοῦ κ. Δ. Βαρδακόστα)

Σατυρική Σελίδα

ΑΠΟ ΤΟ «ΑΤΕΛΙΕ»
ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

(Απεγγέθησαν από τον διακεκριμένον θεατρικόν συγγραφέα κ. Νικόλαον Λάσκαρη, σε διάφορες συγκεντρώσεις του «Ατελιέ».)
ΣΤΗΝ ΚΛΕΑΡΕΤΗΝ ΜΑΛΑΜΟΥ

Ἦμιον ὥς τώρα, φαίνεται, στρα-
(βός, τυφλός κι' ἀόμιτος
τ' ὁμολογῶ, κυρία μου,
ἀφοῦ δὲν ἀντελήφθηκα πὺς εἶσαι

(θεοκόμιτος.
Μ' ἀφ' οὔτου ἡ συμβία μου
ποῦ ξέρεi τ' εἶνε τὸ καλὸ κι' ἔχει

(περίσσεια γνώσι
μοῦ ἀνοίξε τὰ μάτια μου καὶ μοῦπε
(νὰ κοιτάξω,

αἶ, ἀπ' τὰ τότε μοῦρχεται, κυρά
(μου, νὰ σ' ἀρπάξω
καὶ νὰ σὲ κάνω μὲ μπουκά, κα' ἄς

(πάει νὰ θυμώσει
ὁ ἄνδρας σου ποὺ ἔδειξεν ὡς τώρα
(ἀσυγχώρητον,

ἄς ποῦμε, διαγωγὴν,
ἀφοῦ τοιαύτην γῆν
ἀφῆκεν ὁ πανάθλιος ὡς τῶρ' ἀκαρ-
(ποφόρητον!

ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΛΑΜΙΕΣ

ΣΤΗΝ ΠΑΟΥΕΡ

Πάψε νὰ μᾶς μπαίνης πειὰ στὴ
(μύτη,

Φτάνουνε πειὰ τὰ ἔργα σου, μᾶς...
(φώτισες

Πάψε νὰ κάνης συστηματικῶς τὸ
(λαποδύτη

Μᾶς ἔγινες μπελάς, μᾶς... παρὰ-
(σκοτίσεις!...

ΣΤΗΝ ΟΥΛΕΝ

Ἦρθες στὴν Ἑλλάδα ὄλο φοῦμαρα,
Μὰ σὲ νοιώσαμε, δὲν τρώμε κού-

(μαρα.
Κι' ἀφοῦ πειὰ ἔκανες τὸ ἔργο τὸ
(τρανό σου

Καὶ μᾶς ἔγδυσε — ὅπερ βλαστή-
(ματα —

Ἀφοῦ ἔκανες στὸ Μαραθῶνα τό...
(νερό σου,

Ὑπαγε, κυρά μου, στὰ τσαλίσματα!
ΔΟΝ ΚΑΝΑΓΙΑΣ

ΣΤΙΧΑΚΙΑ

ΣΤΟΝ Κ. ΠΑΓΚΑΛΟ

Νᾶσανε ὅλα τὰ δοντρά
ἀγχόνες, τί χαρά μου,
νὰ κρέμαγα μερόνυχτα,
νὰ σβύνω τὸ σεβντὰ μου!

ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΟΙ...

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Ἐρρί-
κος Β' ταξιδεύοντας κάποτε σὲ
ἐπαρχίης τοῦ βασιλείου του, πέθανε
κι' ἀπὸ τὸ Πῶ.

Ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως ἐτοίμα-
σε στὸν βασιλεῖα μὴ ὑποδοχὴ ἐξο-
ρετικὰ ἐνθουσιώδη, ἀνέλαβε δὲ, πο-
τὰ στ' ἄλλα, καὶ νὰ τὸν προσκαί-
σῃ. Τῇ στιγμῇ ὅμως ποὺ ἄρχισε νὰ
μιλά, ἔπαθε κάτι ποὺ δὲν τὸ πε-
μενε. Ἐνας... ὑποπτος κρότος
κούστηκε, ἕνας κρότος ἀρκετὰ ἤχη-
ρὸς μάλιστα, ποῦκανε τοὺς ἀδικοῦ-
ποὺ συνώδευαν τὸ βασιλεῖα νὰ κοι-
κινίσουν ἀπὸ τὰ γέλια ποὺ τοὺς πε-
γανε.

Ὁ δήμαρχος ὅμως δὲν τᾶμα-
διέκοψε τὸ λόγο του, γύρισε, καὶ
ταξεύσας του καὶ εἶπε:

— Ἄκου νὰ σοῦ πῶ: Ἦ εἶναι
μιλᾶς ἢ ἐγώ. Πάψε λοιπὸν νὰ ἀν-
σέ με νὰ τελειώσω...

Τὸ τί ἐπακολούθησε τὸ μαγεύ-
τε. Μὲ τὰ λόγια τοῦ ἔξυπνου
μάρχου γέλασε πειὰ κα' ὁ βασιλεὺς
κι' αὐτὲς ἡ πέτρες...

ΝΑ ΚΑΙ ΚΑΜΠΟΖΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

ΦΛΕΕΙΝΑ ΚΑΙ... ΔΥΣΤΥΧΑ

ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙ-
ΚΩΝ Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ

Πελαγομένοσ βοίσκουμα
σὲ κῆματ' ἀφρισμένα
κι' ἂν δὲν ἀνέβει ἡ δραχμή,
ἄλλομόνο σὲ μένα!

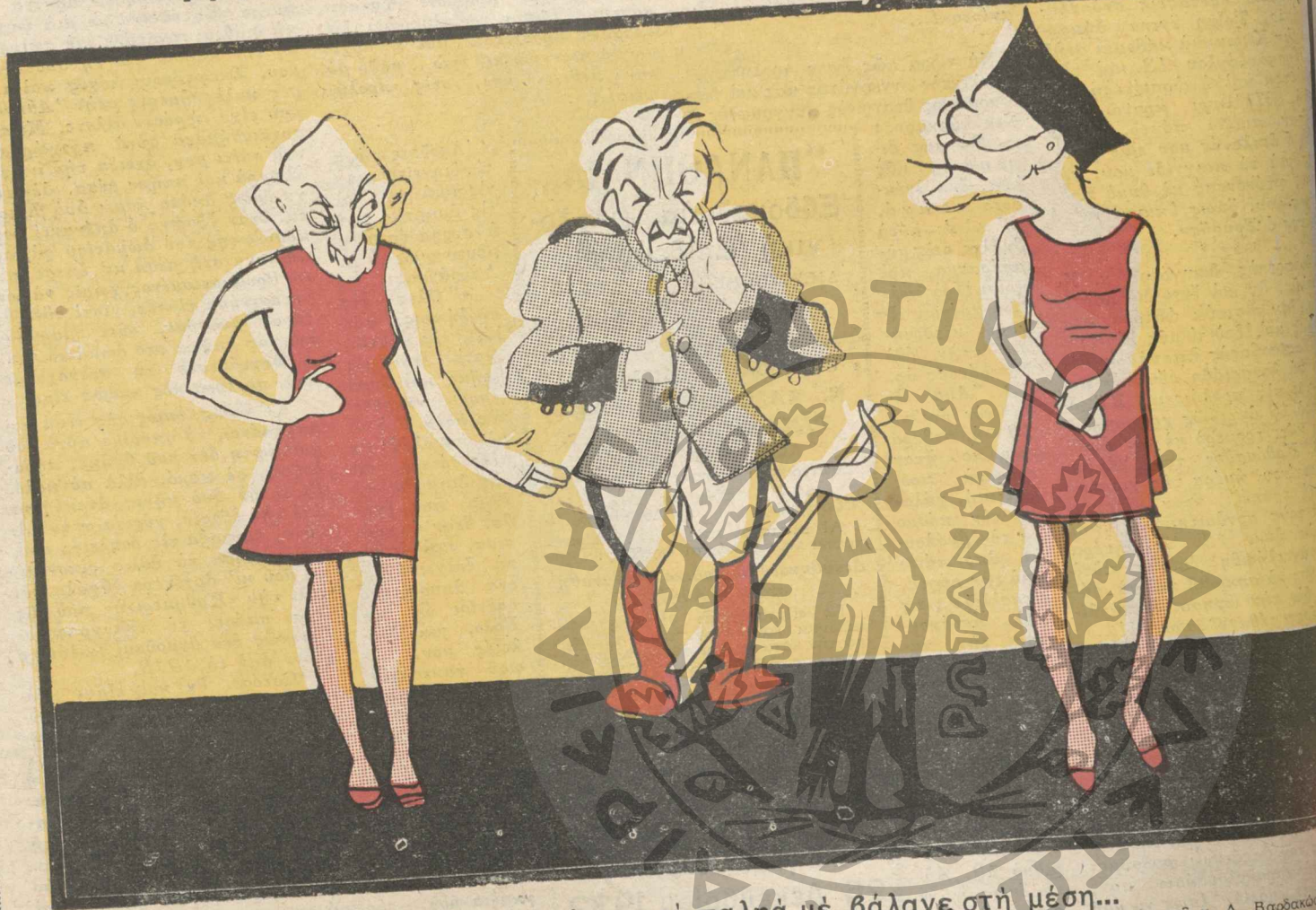
Ο Κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ΣΤΟΝ Κ. ΚΑ-
ΦΑΝΤΑΡΗ

Ἔμαθα πὺς με πρόδωσες,
μὲ γειά σου, μὲ χαρά σου,
ὡς νὰ ξανάθουν ἐκλογές
νὰ φάω τὰ κόλυβά σου.

Ο Κ. ΒΟΖΙΚΗΣ ΣΤΟΝ Κ. ΤΣΑΛ-
ΔΑΡΗ

Θὰ μάσω ξύλ' ἀπ' τὰ βουνά
καὶ φλόγα ἀπ' τὴν καρδιά μου
καὶ τρίχες ἀπ' τὰ γένεια μου
γιὰ νὰ λουστῇ ἀγά μου!

ΤΑ ΑΜΟΡΕ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΑΣ

Καινούργι' ἀγάπη καὶ παληά με βάλανε στὴ μέση...

(Γελοιογραφία τοῦ κ. Δ. Βαρδακώ)